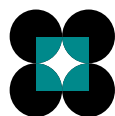

TUTKINTOKOHTAINEN OPETUSSUUNNITELMA KAUNEUDENHOITOALAN PERUSTUTKINTO

Kosmetologin koulutusohjelma Kosmetologi

**ETELÄ-KARJALAN
AMMATTIOPISTO**
Imatra - Lappeenranta

Ammattiopiston johtokunta hyväksynyt 9.5.2006
Voimaantulo 1.8.2006
Muutokset hyväksytyt
22.5.2007

SISÄLTÖ

KAUNEUDENHOITOALAN PERUSTUTKINTO	4
YHTEISTEN OPINTOJEN PAKOLLISET OPINNOT	6
Äidinkieli	6
Tiedonhankinta ja vuorovaikutus	6
Ammattialan kieli	7
Kieli ja kulttuuri	7
Suomi toisena kielenä	8
Suomen kieli, tiedonhankinta ja vuorovaikutus	9
Ammattialan kieli	9
Kieli ja kulttuuri	10
Ruotsi	11
Englanti	11
Englanti 1	12
Englanti 2	13
Matematiikka	13
Matematiikan perusteet	14
Geometria ja talousmatematiikka	15
Tilastomatematiikka	15
Fysiikka ja kemia	16
Fysiikka	17
Kemia	18
Yhteiskunta-, yritys- ja työelämä tieto	19
Terveystieto	20
Liikunta	21
Taide ja kulttuuri	21
YHTEISTEN OPINTOJEN VALINNAISET OPINNOT	23
Äidinkieli oppinnytetyön kirjallisen osan ohjaus	23
Ammattiruotsi	23
Ammattienglanti	24
Ympäristötieto	24
Tieto- ja viestintäteknikka	25
Tietotekniikan perusteet	26
Tietotekniikan jatkokurssi	27
Tietotekniikan ammattisovellukset	28
Syventävä tietotekniikka	28
Työelämä tieto	29
Etiikka	30
Psykologia	31
Psykologian perusteet	32
Ammatti- ja työpsykologia	33
Yritystoiminta	34
Yritystoiminta 1	34
Yritystoiminta 2	35
Yritystoiminta 3	36
Terveystieto, valinnainen	36
Liikunta	37
Terveysliikunta	37
Talviliikunta	38
Joukkue- ja mailapelit	38
Taide ja kulttuuri, valinnainen	39
Kulttuurien tuntemus	40
AMMATILLISET OPINNOT	42
Ihon perushoito	42
Ihonhoidon ohjaus	45
Ihon erioishoito	48
Ihon erikoishoito 1	52
Ihon erikoishoito 2	52
Ihon erikoishoito 3	53
Ehostus	54
Ehostus 1	56
Ehostus 2	57
Ehostus 3	58

Kauneudenhoitoalan yritystoiminta	59
Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 1	61
Kauneudenhoitoalan yritystoiminta	62
Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 3	63
Hieronta ja terapiamenetelmät.....	64
Hieronta ja terapiamenetelmä 1.....	65
Hieronta ja terapiamenetelmä 2.....	65
Opinnäytetyö	66

KAUNEUDENHOITOALAN PERUSTUTKINTO

Kosmetologi on ihonhoidon, ihonhoidon ohjauksen, hieronnan ja ehostuksen asiantuntija, joka osaa suunnitella, toteuttaa ja markkinoida käsien, kasvojen, jalkojen ja vartalon hoitoja ja ehostuspalveluita, sekä myydä kosmeettisia tuotteita. Ammatin erityisosaamista vaativa osa-alueita ovat erilaiset hieronta ja terapiamenetelmät sekä erikoisehostukset. Alalle on ominaista asiakkaan tarpeista lähtevien palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen.

Kauneudenhoitoalan ihmiskäsityksen perustana on usko ihmisen pyrkimyksestä esteettisyyteen, psyykkiseen ja fyysiseen tasapainoon, terveyden ylläpitämiseen sekä sosiaalisiin suhteisiin. Kosmetologin työssä korostuvat esteettisyyden, eettisyyden ja hyvään palveluun liittyvät arvot, kuten kauneus, ihmisarvon kunnioittaminen, yksilön itsemääräämisoikeus ja samanarvoisuus. Kosmetologin ammattiin kasvaminen muokkaa opiskelijan ihmiskäsitystä siten, että edellä mainitut arvot korostuvat heidän suhtautumisessaan muihin ihmisiin ja itseensä.

Kauneudenhoitoalan perustutkinnon tason määrittely pohjautuu Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden päätökseen ammatillisen koulutuksen todistusten vertailevuudesta (85/368/ETY) ja opetusministeriön suositukseen Suomen ammatillisen koulutuksen sijoittamisesta EY:n luokituksen eri tasoille. Tutkinnon tavoitteet vastaavat luokituksen tasoa kolme. Tasoiluokitus mahdollistaa suomalaisen kosmetologin sijoittumisen vastaavan työhön ja jatko-opintoihin EU:n jäsenvaltioissa.

Kolmivuotinen ammatillinen perustutkinto antaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluihin ja yliopisto-opintoihin. Opiskelija voi lisätä yleissivistävää osaamistaan joko oman tai toisen oppilaitoksen tarjoamalla valinnaisilla tai vapaasti valittavilla opinnoilla. Lisäksi opiskelija voi suorittaa yhteisiä opintoja alueen muissa ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukioissa.

Kauneudenhoitoalan erilaiset toimintaympäristöt, kosmetologin työtehtävät sekä niistä johdetut kauneudenhoitoalan ammattitaitovaatimukset muodostavat perusteet kosmetologin koulutuksen suunnittelulle, toteutukselle ja arvioinnille. Oppilaitoksen tehtävänä on opiskelijan ammatillisen ja persoonallisen kasvun tukeminen ja ohjaaminen siten, että kosmetologin perustutkinnon suorittanut osaa ammattinsa perustaidot, on jatko-opintokelpoinen ja motivoitunut elinikäiseen oppimiseen.

Kauneudenhoitoalalla vaadittava ammattitaito edellyttää opiskelijan saavuttavan:

- laaja-alaiset valmiudet kauneudenhoitoalan työntekijänä ja ammatinharjoittajana toimimiseen sekä neuvontaan, myyntiin ja muihin asiakaspalvelutehtäviin.
- työelämän edellyttämän ammattitaidon ihon perus- ja erikoishoidoissa, ihonhoidon ohjauksessa ja ehostuksessa
- valmiudet sisäiseen ja ulkoiseen yrittäjyyteen
- valmiudet huolehtia omasta työkyvystään ja terveydestään
- vuorovaikutus ja yhteistyötaidot
- valmiudet itseohjautuvaan työskentelyyn
- valmiudet tiedonhankintaan ja tietolähteiden itsenäiseen käyttöön
- valmiudet eettiseen ja vastuulliseen toimintaan
- valmiudet elinikäiseen oppimiseen
- valmiudet kehittää aktiivisesti omaa ammattitaitoaan

OPINTOKOKONAISUUS Opintojakso		Opintovuosi/Laajuus,ov		
		1.	2.	3.
KAIKILLE YHTEISET OPINNOT	20 OV			
YHTEISET PAKOLLISET OPINNOT	16 ov			
ÄIDINKIELI		2	1	1
RUOTSIN KIELI		1		
ENGLANNIN KIELI			1	1
MATEMATIIKKA		1	2	
FYSIIKKA JA KEMIA		2		
YHTEISKUNTA-, YRITYS- JA TYÖELÄMÄTIETO			1	
LIIKUNTA JA TERVEYSTIETO		1	1	
TAIDE JA KULTTUURI			1	
VALINNAISET OPINNOT	4 ov			4
AMMATILLISET OPINNOT	90 OV			
YHTEISET AMMATILLISET OPINNOT	80 ov			
IHON PERUSHOITO	30 ov			
Ihon perushoito 1		14		
Ihon perushoito 2			9	
Ihon perushoito 3				7
IHON ERIKOISHOITO	20 ov			
Ihon erikoishoito 1		5		
Ihon erikoishoito 2			6	
Ihon erikoishoito 3				9
IHONHOIDON OHJAUS	10 ov			
Ihonhoidon ohjaus 1		4		
Ihonhoidon ohjaus 2			4	
Ihonhoidon ohjaus 3				2
EHOSTUS	10 ov			
Ehostus 1		3		
Ehostus 2			3	
Ehostus 3				4
KAUNEUDENHOITOALAN YRITYSTOIMINTA	10 ov			
Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 1		3		
Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 2			3	
Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 3				4
VALINNAISET AMMATILLISET OPINNOT	10 ov			
HIERONTA JA TERAPIAMENETELMÄT	10 ov			
Hieronta ja terapiamenetelmät 1			4	
Hieronta ja terapiamenetelmät 2				6
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT	10 OV		5	5
OPINTOVIIKOT YHTEENSÄ	120 OV	40	40	40

Opintoihin sisältyy työssäoppimista 20 ov, opinto-ohjausta vähintään 1,5 ov ja opinnäytetyö vähintään 2 ov.

YHTEISTEN OPINTOJEN PAKOLLISET OPINNOT

Opintokokonaisuus	ÄIDINKIELI
Laajuus	4 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa hankkia, valikoida ja välittää tietoa suullisesti ja kirjallisesti ymmärtää ja osaa tulkita erilaisia tekstejä kykenee kohteliaaseen ja joustavaan vuorovaikutukseen osaa käyttää ammatillista sanastoa ja hyödyntää ammattikirjallisuutta opiskelussa ja työssä osaa hakea työtä suullisesti ja kirjallisesti osaa toimia ryhmän jäsenenä työ- ja kokoustilanteissa ymmärtää oman kielen ja kulttuurin sekä monikulttuurisuuden merkityksen hallitsee medialukutaidon osaa kirjoittaa omaan ammattialaan liittyviä tekstejä ja raportoida niistä suullisesti.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Tiedonhankinta ja vuorovaikutus 2 ov Ammattialan kieli 1 ov Kieli ja kulttuuri 1 ov
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialan huomioiminen aineiston valinnassa.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksytyt suorittaminen. Opintokokonaisuuden arvosana määräytyy opintojaksojen ja opinnäytetyöraportin arvioinnin perusteella. Opettajat. Kokeet ja oppimistehtävät suoritettu hyväksytysti.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on - saavutettava äidinkielen kaikkien pakollisten opintojaksojen arviointikriteerien mukaiset valmiudet tyydyttävästi - osattava laatia ohjattuna suppea opinnäytetyön kirjallinen osuus käyttäen alansa asiatyöliä ja ammattikieltä	Opiskelijan on - saavutettava äidinkielen kaikkien pakollisten opintojaksojen arviointikriteerien mukaiset valmiudet pääosin hyvin tiedoin - osattava laatia opinnäytetyön kirjallinen osuus käyttäen asiatyöliä ja alansa ammattikieltä	Opiskelijan on - saavutettava äidinkielen kaikkien pakollisten opintojaksojen arviointikriteerien mukaiset valmiudet pääosin kiitettävästi - osattava laatia opinnäytetyön kirjallinen osuus käyttäen sujuvaa asiatyöliä ja täsmällistä alansa ammattikieltä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet

Opintojakso	Tiedonhankinta ja vuorovaikutus
Laajuus	2 ov
Tavoitteet	Opiskelija osaa hankkia tietoa eri lähteistä nykyaikaista teknologiaa hyödyntäen osaa valikoida, arvioida ja tulkita tietoa kriittisesti eri näkökulmista osaa välittää tietoa suullisesti ja kirjallisesti, kuunnella aktiivisesti ja toimia tarkoituksenmukaisesti eri ammatillisissa viestintätilanteissa ymmärtää tekstien tarkoituksen, keskeisen sisällön ja käsitteet kykenee kohteliaaseen ja joustavaan vuorovaikutukseen ja osaa tulkita oheisviestintää osaa suhtautua viestintätilanteissa suvaitsevaisesti ja tasa-arvoisesti erilaisiin viestijöihin ja viestintätapoihin.
Keskeinen sisältö	- opiskelu- ja ryhmätyötaidot - tiedonhankinta ja tiedon arviointi - asianmukainen kielenkäyttö eri tilanteissa - tiedon välittäminen suullisesti ja kirjallisesti opiskelu- ja ammatitilanteissa - kielenhuolto
Toteutustapa	Kirjalliset ja suulliset oppimistehtävät, aktiivinen osallistuminen opiskeluun.
Kytkenät muihin opintoihin	Aineistossa ja viestinnässä huomioidaan ammattiala.
Arvioinnin toteutus	Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksytyt suorittaminen.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija - toimii auttavasti erilaisissa viestintätilanteissa - tarvitsee apua tiedonhaussa	Opiskelija - osaa toimia erilaisissa viestintätilanteissa - osaa hakea ja valita tietoa eri lähteistä	Opiskelija - toimii luontevasti erilaisissa viestintätilanteissa - osaa hakea ja valita tietoa itsenäisesti

<ul style="list-style-type: none"> - osaa välittää tietoa opastettuna - osaa lukea ja kirjoittaa yksinkertaisia tekstejä - ymmärtää lukemaansa - tunnistaa erilaisia viestijöitä 	<ul style="list-style-type: none"> - osaa välittää tietoa - osaa lukea ja kirjoittaa erilaisia tekstejä - löytää lukemastaan keskeisen asiassällön. - osaa huomioida toisia viestijöitä 	<ul style="list-style-type: none"> eri lähteistä - osaa välittää tietoa eri keinoin - osaa lukea ja kirjoittaa erilaisia tekstejä - osaa arvioida omaa viestintäänsä - osaa suhtautua kriittisesti lukemaansa ja tulkita erilaisia tekstejä - osaa ottaa huomioon erilaiset viestijät.
--	---	--

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Ammattialan kieli
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - osaa ammatillisen perussanaston - osaa laatia ammatin edellyttämät tavallisimmat kirjalliset työt - hallitsee ammatilliset puheviestintätilanteet - osaa toimia työnhakutilanteissa ja laatia työnhakuun liittyvät asiakirjat - osaa hyödyntää ammattikirjallisuutta, muita ammatillisia tietolähteitä ja käyttää erilaisia viestintävälineitä ja -taitoja opinnäytetyön tekemisessä - osaa kehittää omia vuorovaikutustaitojaan ja osallistuu viestinnän kehittämiseen ryhmässä - tutustuu kokouksen ja neuvottelun toimintatapoihin.
Keskeinen sisältö	<ul style="list-style-type: none"> - ammattisanasto - ammattikirjallisuus ja muut ammatilliset tiedonlähteet - työhakemus ja ansioluettelo - työnhakutilanne - asiakirjojen kirjoittaminen - kokous ja neuvottelu
Toteutustapa	Kirjalliset ja suulliset oppimistehtävät, aktiivinen osallistuminen opiskeluun
Kytkenät muihin opintoihin	Hyödynnetään ammattialan tekstejä.
Arvioinnin toteutus	Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksytyt suorittaminen.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee keskeistä ammattisanastoa - osaa laatia ammattiin liittyviä kirjallisia töitä opastettuna - osaa toimia yleisimmissä ammatillisissa puheviestintätilanteissa - tuntee työnhakutilanteen ja työnhakuasiakirjat - tuntee ammattikirjallisuutta ja ammatillisia tietolähteitä - osaa toimia vuorovaikutustilanteissa - tuntee keskeisimmät kokous- ja neuvottelukäytännöt. 	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee ammattisanastoa - osaa laatia ammattiin liittyviä kirjallisia töitä - osaa toimia ammatillisissa puheviestintätilanteissa - osaa toimia työnhakutilanteissa - ja kirjoittaa työnhakuasiakirjat - osaa käyttää ammattikirjallisuutta tiedonhankinnassa - osaa käyttää ammatillisia tietolähteitä - osaa arvioida omia vuorovaikutustaitoja - tuntee yleisiä kokous- ja neuvottelukäytäntöjä. 	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee ammattisanaston - osaa laatia itsenäisesti ammattiin liittyvät kirjalliset työt - osaa toimia hyvin ammatillisissa puheviestintätilanteissa - osaa toimia aktiivisesti ja asiallisesti työnhakutilanteissa ja kirjoittaa työnhakuasiakirjat - osaa käyttää ammattikirjallisuutta tiedonhankinnassa kriittisesti - osaa käyttää monipuolisesti ammatillisia tietolähteitä - osaa arvioida omia vuorovaikutustaitoja ja kehittää niitä - tuntee yleiset kokous- ja neuvottelukäytännöt.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Kieli ja kulttuuri
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - ymmärtää oman kielen ja kulttuurin merkityksen - kiinnostuu kirjallisuudesta, teatterista ja elokuvista - hallitsee medialukutaidon - ymmärtää kaksikielisyyden ja monikulttuurisuuden merkityksen ja huomioi sen erilaisissa tilanteissa - osaa kirjoittaa omaan ammattialaan liittyviä raportteja, esimerkiksi opinnäytetyön ja työssäoppimisraportin

Keskeinen sisältö	<ul style="list-style-type: none"> - oman paikkakunnan kulttuuritarjontaan perehtyminen - suomen kielen kehittyminen - puhe- ja kirjakielen erot - ammattikielen historiaa - sanojen lainautuminen - kulttuurielämys ja sen arviointi - raporttien kirjoittaminen
Toteutustapa	Kirjalliset ja suulliset oppimistehtävät, aktiivinen osallistuminen opiskeluun.
Kytkenät muihin opintoihin	Aineistossa huomioidaan ammattikieli.
Arvioinnin toteutus	Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksyty suorittaminen.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tietää oman paikkakunnan kulttuuritarjonnasta - tuntee jonkin verran suomen kielen historiaa - tunnistaa medioita - lukee lyhyitä tekstejä - osaa kirjoittaa raportin opastettuna - tunnistaa puhe- ja kirjakielen eroja. 	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuntee oman paikkakunnan kulttuuritarjontaa - tuntee suomen kielen ja ammattikielen historiaa - tuntee kirjallisuutta - hallitsee medialukutaitoa - osaa kirjoittaa ohjeiden mukaisen raportin - tunnistaa puhe- ja kirjakielen erot. 	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuntee oman paikkakunnan kulttuuritarjonnan ja on kiinnostunut siitä - tuntee valtakunnallista kulttuuritarjontaa - tuntee suomen kielen ja ammattikielen historiaa ja ymmärtää sen merkityksen - on kiinnostunut kirjallisuudesta - hallitsee medialukutaidon - osaa kirjoittaa ohjeiden mukaisen raportin hyvällä suomen kielellä - ymmärtää puhe- ja kirjakielen erot.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	SUOMI TOISENA KIELENÄ
Laajuus	4 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - osaa hankkia, valikoida ja välittää tietoa suullisesti ja kirjallisesti suomen kielellä - ymmärtää ja osaa tulkita erilaisia suomenkielisiä tekstejä - kykenee kohteliaaseen ja joustavaan vuorovaikutukseen - osaa ammattisanastoa suomeksi ja pystyy hyödyntämään suomenkielistä ammatikirjallisuutta opiskelussaan - tuntee Suomen työnhakukäytäntöjä ja osaa hakea työtä - osaa toimia ryhmän jäsenenä työ- ja kokoustilanteissa - tuntee sekä omaa että suomen kieltä ja kulttuuria - ymmärtää monikulttuurisuuden ja kaksikielisyyden merkityksen - hallitsee medialukutaidon - osaa kirjoittaa omaan ammattialaan liittyviä tekstejä ja raportoida niistä suullisesti suomeksi.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	<p>Suomen kieli, tiedonhankinta ja vuorovaikutus 2 ov</p> <p>Ammattialan kieli 1 ov</p> <p>Kieli ja kulttuuri 1 ov</p>
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialan huomiointi aineiston valinnassa.
Arvioinnin toteutus:	
<ul style="list-style-type: none"> - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset 	<p>Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksyty suorittaminen.</p> <p>Opintokokonaisuuden arvosana määräytyy opintojaksojen ja opinnäytetyöraportin arvioinnin perusteella.</p> <p>Opettajat.</p> <p>Kokeet ja oppimistehtävät suoritettu hyväksytysti.</p>

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavutettava kaikkien suomi toisena kielenä opintojaksojen arviointikriteerien mukaiset valmiudet tyydyttävästi - osattava laatia ohjattuna suppea opinnäytetyön kirjallinen osuus käyttäen suomen kieltä ja alansa ammattikieltä. 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavutettava kaikkien suomi toisena kielenä opintojaksojen arviointikriteerien mukaiset valmiudet pääosin hyvin tiedoin - osattava laatia opinnäytetyön kirjallinen osuus käyttäen suomen kieltä ja alansa ammattikieltä. 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - saavutettava kaikkien suomi toisena kielenä opintojaksojen arviointikriteerien mukaiset valmiudet pääosin kiitettävästi - osattava laatia opinnäytetyön kirjallinen osuus käyttäen sujuvaa suomen kieltä ja hyvää alansa ammattikieltä.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Suomen kieli, tiedonhankinta ja vuorovaikutus
Laajuus	2 ov
Tavoitteet	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - osaa hankkia tietoa eri lähteistä nykyaikaista teknologiaa hyödyntäen - osaa valikoida ja arvioida tietoa eri näkökulmista - osaa välittää tietoa suullisesti ja kirjallisesti, kuunnella aktiivisesti ja toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa viestintätilanteissa - ymmärtää tekstien tarkoituksen, keskeisen sisällön ja käsitteet ja osaa käyttää sujuvasti sanakirjoja - tuntee suomalaisia käytös- ja viestintätapoja - kykenee kohteliaaseen ja joustavaan vuorovaikutukseen ja osaa tulkita oheisviestintää - osaa opiskeluun liittyvää sanastoa - osaa kirjoittaa erilaisia oppimistehtäviä - harjaantuu käyttämään erilaisia suomen kielen kielioppirakenteita - tutustuu suomen kielen äännerakenteeseen.
Keskeinen sisältö	<ul style="list-style-type: none"> - opiskelu- ja ryhmätyötaidot - tekstin ymmärtäminen ja sanasto, sanakirjat - tiedonhankinta ja tiedon arviointi - asianmukainen kielenkäyttö eri tilanteissa - tiedon välittäminen suullisesti ja kirjallisesti - erilaiset oppimistehtävät - kielioppi ja kielenhuolto - ääntäminen
Toteutustapa	Kirjalliset ja suulliset oppimistehtävät, aktiivinen osallistuminen opiskeluun.
Kytkennot muihin opintoihin	Aineistossa ja viestinnässä huomioidaan ammattiala.
Arvioinnin toteutus	Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksyty suorittaminen.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - toimii auttavasti erilaisissa viestintätilanteissa - tarvitsee apua tiedonhaussa - osaa välittää tietoa opastettuna - osaa lukea ja kirjoittaa yksinkertaisia tekstejä - ymmärtää osittain lukemaansa - osaa opiskeluun liittyvää sanastoa - osaa joitakin jaksos aikana opettuja suomen kielioppirakenteita 	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - osaa toimia erilaisissa viestintätilanteissa - osaa hakea tietoa eri lähteistä - osaa välittää tietoa - osaa lukea erilaisia tekstejä ja ymmärtää lukemaansa - osaa osittain arvioida lukemaansa - osaa opiskeluun liittyvää sanastoa - osaa kirjoittaa erilaisia tekstejä - osaa suomen kielioppia 	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - toimii sujuvasti erilaisissa viestintätilanteissa - osaa hakea tietoa itsenäisesti eri lähteistä - osaa välittää tietoa eri keinoin - osaa lukea erilaisia tekstejä ja ymmärtää lukemaansa hyvin - osaa arvioida lukemaansa - osaa opiskeluun liittyvän sanaston - osaa kirjoittaa erilaisia tekstejä hyvin - osaa suomen kielioppia.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Ammattialan kieli
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> - osaa ammatillisen perussanaston - osaa laatia ammatin edellyttämät tavallisimmat kirjalliset työt - hallitsee ammatilliset puheviestintätilanteet - osaa toimia työnhakutilanteissa ja laatia työnhakuun liittyvät asiakirjat - osaa hyödyntää ammattikirjallisuutta ja käyttää erilaisia viestintävälineitä oppinäytetyön tekemisessä - tutustuu kokouksen ja neuvottelun toimintatapoihin - harjaantuu käyttämään erilaisia suomen kielen kielioppirakenteita.
Keskeinen sisältö	<ul style="list-style-type: none"> - ammattisanasto - ammattikirjallisuus - työhakemus ja ansioluettelo - työnhakutilanne - asiakirjojen kirjoittaminen - kokous ja neuvottelu

	- kielioppi
Toteutustapa	Kirjalliset ja suulliset oppimistehtävät, aktiivinen osallistuminen opiskeluun.
Kytkenät muihin opintoihin	Hyödynnetään ammattialan tekstejä.
Arvioinnin toteutus	Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksyty suorittaminen.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee keskeistä ammatillista perussanastoa - osaa laatia ammattiin liittyviä kirjallisia töitä opastettuna - osaa toimia yleisimmissä ammatillisissa puheviestintätilanteissa - tuntee työnhakutilanteen ja työnhakuasiakirjat - tuntee ammattikirjallisuutta - tuntee keskeisimmät kokous- ja neuvottelukäytännöt - osaa joitakin jakson aikana opettuja suomen kielioppirakenteita. 	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee ammatillista perussanastoa - osaa laatia ammattiin liittyviä kirjallisia töitä - osaa toimia ammatillisissa puheviestintätilanteissa - osaa toimia työnhakutilanteissa ja kirjoittaa työnhakuasiakirjat - osaa käyttää ammattikirjallisuutta tiedonhankinnassa - tuntee yleisiä kokous- ja neuvottelukäytäntöjä - osaa suomen kielioppia. 	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - hallitsee ammatillisen perussanaston hyvin - osaa laatia ammattiin liittyvät kirjalliset työt - osaa toimia hyvin ammatillisissa puheviestintätilanteissa - osaa toimia aktiivisesti ja asiallisesti työnhakutilanteissa ja kirjoittaa työnhakuasiakirjat - osaa käyttää ammattikirjallisuutta tiedonhankinnassa hyvin - tuntee yleiset kokous- ja neuvottelukäytännöt - osaa suomen kielioppia.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Kieli ja kulttuuri
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuntee sekä omaa että suomen kieltä ja kulttuuria - ymmärtää monikulttuurisuuden ja kaksikielisyyden merkityksen - kiinnostuu kirjallisuudesta, teatterista ja elokuvista - tuntee kulttuuriin liittyvää sanastoa - osaa hyödyntää eri medioita - osaa kirjoittaa omaan ammattialaan liittyviä raportteja, esimerkiksi opinnäytetyön ja työssäoppimisraportin - harjaantuu käyttämään erilaisia suomen kielen kielioppirakenteita.
Keskeinen sisältö	<ul style="list-style-type: none"> - oman paikkakunnan kulttuuritarjontaan perehtyminen - oman kulttuurin esittely - puhe- ja kirjakielen erot - sanojen muodostaminen suomen kielessä - kulttuurielämys ja sen arviointi - raporttien kirjoittaminen - kielioppi
Toteutustapa	Kirjalliset ja suulliset oppimistehtävät, aktiivinen osallistuminen opiskeluun.
Kytkenät muihin opintoihin	Hyödynnetään ammattialan tekstejä.
Arvioinnin toteutus	Oppimistehtävien ja kokeiden hyväksyty suorittaminen.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tietää oman paikkakunnan kulttuuritarjonnasta - tuntee omaa kulttuuriaan - ymmärtää monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden merkityksen - tuntee suomen kielen sanaston muodostamistapoja - tuntee hieman kulttuuriin liittyvää sanastoa - tunnistaa eri medioita - osaa kirjoittaa raportin opastettuna suomen kielellä - tunnistaa puhe- ja kirjakielen eroja 	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuntee oman paikkakunnan kulttuuritarjontaa - osaa esitellä omaa kulttuuriaan - ymmärtää monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden merkityksen - tuntee suomen kielen sanaston muodostamistapoja - tuntee kulttuuriin liittyvää sanastoa - osaa hyödyntää medioita - osaa kirjoittaa ohjeiden mukaisen raportin suomen kielellä - tunnistaa puhe- ja kirjakielen erot 	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuntee oman paikkakunnan kulttuuritarjonnan ja on kiinnostunut siitä - osaa esitellä omaa kulttuuriaan ja verrata sitä suomalaiseen kulttuuriin - ymmärtää monikulttuurisuuden ja suvaitsevaisuuden merkityksen - tuntee suomen kielen sanaston muodostamistavat - tuntee kulttuuriin liittyvää sanastoa hyvin - osaa hyödyntää medioita kriittisesti - osaa kirjoittaa ohjeiden mukaisen raportin hyvällä suomen kielellä - ymmärtää puhe- ja kirjakielen erot

- osaa joitakin jakson aikana opetettuja suomen kielioppirakenteita.	- osaa suomen kielen kieliooppia.	- osaa suomen kielen kieliooppia.
--	-----------------------------------	-----------------------------------

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	RUOTSI
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Vahvistaa opiskelijan suullista ja kirjallista peruskielitaitoa, jotta hän selviytyy yksinkertaisista puhetilanteista ja tavanomaisista asiakaspalvelutilanteista asiakkaana ja työntekijänä ja osaa toimia asianmukaisesti alansa työtehtävissä ja pohjoismaisissa yhteyksissä ruotsin kielellä.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Keskeinen sisältö on ammattialan työtehtävissä ja pohjoismaisissa yhteyksissä toimiminen. Aihealueina ovat itsestä kertominen, koulu ja opiskelu, lähiympäristö, Pohjoismaat, tien neuvominen, puhelimesta asiointi, työ, työpäivän rutiinit, oman alan ammattisanasto. Opintojakso: Ruotsin kieli 1
Kytkenä muihin opintokokonaisuuksiin	Aihealueet liittyvät suoritettavaan tutkintoon ja niihin työtehtäviin, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Arvosana muodostuu kokeista, tehtävistä, läsnäolosta ja muusta näytöstä. Opettaja antaa arvosanan hyväksytystä suorituksesta asteikolla T1-K5 ja opiskelija arvioi omaa oppimistaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokeiden ja tehtävien suorittamista hyväksytysti ja säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on - ymmärrettävä tuttuja ja yksinkertaisia suullisia ja kirjallisia ilmauksia jotka käsittelevät häntä itseään ja lähiympäristöä - ymmärrettävä lyhyiden ja yksinkertaisten kirjallisten ja suullisten viestien keskeisen sisällön ja osattava toimia niiden mukaan - selviytyttävä rutiininomaisista vuorovaikutustilanteista sekä yksityishenkilönä että oman alansa työntekijänä asiallisesti ja kohteliaasti keskustelukumppanien puhuessa selkeästi ja hitaasti - ymmärrettävä työhönsä ja työturvallisuuteen liittyvää ennustettavaa tietoa, esim. ruokalistaista, ilmoituksista ja ohjeistoista apuneuvoja käyttäen - osattava täyttää tavallisimpia työhönsä liittyviä lomakkeita	Opiskelijan on - selviytyttävä rutiininomaisista päivittäiseen elämään, työhön, omaan maahan ja kulttuuriin liittyvistä puhetilanteista kohtalaisesti - ymmärrettävä tavanomaisten alaan liittyvien käskyjen, kieltojen ja kehoitusten sekä työturvallisuusohjeiden sisältö ja osattava toimia niiden mukaan - selviytyttävä tavanomaisimmista vuorovaikutustilanteista sekä yksityishenkilönä että työntekijänä asiallisesti ja kohteliaasti keskustelukumppanien käyttäessä normaalia puhetempoa - pystyttävä tulkitsemaan helpohkoja tekstejä kuten ruokalista, aikatauluja ja mainoksia sekä työhön liittyviä työ- ja turvaohjeita tarvittaessa apuneuvoja käyttäen - osattava laatia työhön liittyviä viestejä apuneuvoja käyttäen	Opiskelijan on - selviytyttävä rutiininomaisista päivittäiseen elämään, työhön, omaan maahan ja kulttuuriin liittyvistä puhetilanteista hyvin - osattava toimia työhön liittyvien käskyjen, kieltojen ja kehoitusten mukaan - selviytyttävä tavanomaisimmista asiakaspalvelutilanteista asiakkaana ja työntekijänä - pystyttävä lukemaan lyhyitä tekstejä (ruokalistat, aikataulut, mainokset, työhön liittyvät käyttö-, työ- ja turvaohjeet) ja osattava hakea lisätietoa apuneuvoja käyttäen - osattava laatia työhön liittyviä viestejä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	ENGLANTI
Laajuus	2 ov
Yleistavoitteet	Tavoitteena on syventää ja aktivoida jo opitun kielen taitoja ammattialan suuntaisesti niin, että opiskelija hallitsee kielen keskeisimmän sanaston ja viestintätaidot yksityishenkilönä ja työntekijänä kansainvälisessä ympäristössä. Opiskelijan tulee kehittää jokapäiväisissä tilanteissa ja ammatissa tarvittavia kohteliaita ja asiallisia viestintätaitoja monipuolisesti. Hänen olisi pystyttävä myös hankkimaan lisätietoa omasta alastaan lukemalla ammattikirjallisuutta sanakirjaa ja uusinta teknologiaa apuna käyttäen. Hänen tulee myös ymmärtää kielitaidon merkitys kansainvälistyvässä työympäristössä.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Keskeinen sisältö on opiskelijan sanaston ja viestintätaitojen vahvistaminen yksityishenkilönä ja työntekijänä kansainvälisessä ympäristössä. Aihealueina ovat koulutusalasta riippuen mm. nuoren elämäntilanne, opiskeluuala, tuleva työ ja siihen liittyvät työtehtävät, materiaalit ja koneet ja laitteet ja niiden käyttöohjeet, työturvallisuus, työnhaku, asiakaspalvelutilanteet ja kansainvälisyys.

	Englanti I Englanti II
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Aihealueet liittyvät suoritettavaan tutkintoon ja niihin työtehtäviin, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Arvosana muodostuu kokeista, tehtävistä, läsnäolosta ja muusta näytöstä. Opettaja antaa arvosanan hyväksytystä suorituksesta asteikolla K5-T1 ja opiskelija arvioi omaa oppimistaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokeiden ja tehtävien suorittamista hyväksytysti ja säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on ymmärrettävä yksinkertaisia ja selkeitä omaan elämään ja alaan liittyviä tuttuja aihepiirejä käsitteleviä suullisia ja kirjallisia viestejä ja osattava toimia niiden mukaan osattava kertoa muutamalla sanalla itsestään sekä kertoa opinnoistaan ja ympäristöstään lyhyesti rutiinomaisissa tilanteissa osattava kirjoittaa yksinkertaisia ja suppeita henkilökohtaisia viestejä vaikkakin hajanaisesti työhön ja vapaa-aikaan liittyen ja osattava hakea aktiivisesti tietoa näihin liittyen. ei ole opiskelussaan usein kiinnostunut kielitaitonsa parantamisesta	Opiskelijan on ymmärrettävä keskeinen ajatus omaan elämään ja alaan liittyvistä tavallisista normaalitempoisista suullisista sekä kirjallisista viesteistä ja osattava toimia niiden mukaan osattava kertoa itsestään ja kuvailla elinolojaan lyhyesti mutta kuitenkin yhtenäisesti sekä kertoa muutamilla lauseilla opinnoistaan ja ympäristöstään sekä osallistuttava jossain määrin keskusteluun selviydyttävä ymmärrettävästi omaan vapaa-aikaan ja työhön liittyvistä tilanteista kirjallisesti yhtenäistä tekstiä käyttäen ja osaa hakea aktiivisesti tietoa on kiinnostunut kielitaitonsa parantamisesta	Opiskelijan on ymmärrettävä normaalitempoista puhetta arkielämän ja työelämän rutiinomaisissa tilanteissa ja osattava kysyä lisäohjeita sekä kuvata tapahtumia ja osallistuttava keskusteluun kohtalaisesti osattava kertoa hyvin yleisiä aihepiirejä koskevia keskusteluja liittyen opiskeluun ja elinympäristöön käyttämällä melko monipuolista sanastoa ja hallittava perusrakenteet hyvin ymmärrettävä viestejä koulutusosaltaan ja osattava kertoa omasta koulutusosaltaan hyvin sekä hankkia tietoa englanninkielisistä alansa aiheista apuneuvoja hyväksi käyttäen opiskelijalla on aito kiinnostus oman kielitaitonsa kehittämiseen

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Englanti 1
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Aktivoi ja vahvistaa opiskelijan jo opitun kielen taitoja ammattialan suuntaisesti, niin että hän hallitsee kielen keskeisimmän sanaston ja viestintätaidot yksityishenkilönä ja työntekijänä kansainvälisessä ympäristössä. Kannustaa opiskelijaa hankkimaan lisätietoa omasta alastaan lukemalla ammattikirjallisuutta sanakirjaa ja uusinta teknologiaa apuna käyttäen. Saada opiskelija ymmärtämään kielitaidon merkitys kansainvälistyvässä työympäristössä.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Opiskelijan ammattikielen ja arkipäivän englannin perussanaston ja keskeisimpien viestintätaitojen hallitseminen yksityishenkilönä ja työntekijänä kansainvälisessä ympäristössä. Aihealueina ovat oma ala, opiskelu, perhe, työntekijänä oleminen, työtehtävät, työvälineet, työkalut ja koneet, peruspalvelutilanteet ja peruskielioppi, viestien ja ohjeiden kirjoittaminen ja ymmärtäminen.
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Aihealueet liittyvät suoritettavaan tutkintoon ja niihin työtehtäviin, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Arvosana muodostuu kokeista, tehtävistä, läsnäolosta ja muusta näytöstä. Opettaja antaa arvosanan hyväksytystä suorituksesta asteikolla K5-T1 ja opiskelija arvioi omaa oppimistaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokeiden ja tehtävien suorittamista hyväksytysti ja säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on - ymmärrettävä yksinkertaisia, omaan elämään ja alaan liittyviä suullisia ja kirjallisia viestejä ja osattava toimia niiden mukaan - osattava kertoa muutamalla sanalla itsestään sekä kertoa opinnoistaan ja ympäristöstään lyhyesti	Opiskelijan on - ymmärrettävä jonkin verran omaan elämään ja alaan liittyviä, normaalitempoisia suullisia sekä kirjallisia viestejä ja osattava toimia niiden mukaan - osattava kertoa itsestään ja kuvailla elinolojaan lyhyesti sekä kertoa muutamilla lauseilla opinnoistaan ja ympäris-	Opiskelijan on - ymmärrettävä normaalitempoista puhetta arkielämän ja työelämän rutiinomaisissa tilanteissa ja osaa kysyä lisäohjeita sekä kuvata tapahtumia ja hän osallistuu keskusteluun kohtalaisesti -osattava kuvailla opiskeluaan ja elinympäristöään hyvin käyttämällä melko monipuolista sanastoa ja hallittava

<ul style="list-style-type: none"> - osattava kirjoittaa yksinkertaisia henkilökohtaisia viestejä työhön ja vapaa-aikaan liittyen ja osattava hakea aktiivisesti tietoa näihin liittyen -ei ole opiskelussaan usein kiinnostunut kielitaitonsa parantamisesta 	<p>töstään sekä osallistumalla jossain määrin keskusteluun</p> <ul style="list-style-type: none"> - selviydyttävä ymmärrettävästi omaan vapaa-aikaan ja työhön liittyvistä tilanteista kirjallisesti ja osaa hakea aktiivisesti tietoa -on kiinnostunut kielitaitonsa parantamisesta 	<p>perusrakenteet hyvin</p> <ul style="list-style-type: none"> - ymmärrettävä viestejä koulutusosaltaan ja osattava kertoa omasta koulutusosaltaan hyvin ja osattava hankkia tietoa englanninkielisistä alansa aiheista apuneuvoja hyväksi käyttäen - opiskelijalla on aito kiinnostus oman kielitaidon kehittämiseen
---	--	---

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Englanti 2
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Syventää ja vahvistaa opiskelijan ammattikielen ja arkipäivän englannin perusasiat. Kehittää opiskelijaa käyttämään monipuolisesti kieltä eri viestintätilanteissa arki- ja työelämässä. Kannustaa opiskelijaa itsenäisesti hakemaan tietoa omasta alastaan uusinta teknologiaa ja sanakirjaa ja ammattikirjallisuutta apuna käyttäen. Saada opiskelija ymmärtämään kielitaidon merkitys. Vahvistaa opiskelijan kykyä toimia kansainvälistyvässä työympäristössä.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Ammattialan työtehtävissä toimiminen. Opiskelijan ammattisanaston ja arkielämän englannin viestintätaitojen syventäminen. Aihealueina ovat ammattiala ja siihen liittyvä erikoissanasto, monipuoliset palvelutilanteet ja erilaiset viestintätilanteet, viestien ja ohjeiden kirjoittaminen ja ymmärtäminen, kielioopin laajentaminen omalla alalla tarvittaviin erikoisrakenteisiin, luonnollisempaan ääntämykseen pyrkiminen ja kansainvälisyys.
Kytännät muihin opintokokonaisuuksiin	Aihealueet liittyvät suoritettavaan tutkintoon ja niihin työtehtäviin, joissa tutkinnon suorittanut voi toimia.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Arvosana muodostuu kokeista, tehtävistä, läsnäolosta ja muusta näytöstä. Opettaja antaa arvosanan hyväksytystä suorituksesta asteikolla K5-T1 ja opiskelija arvioi omaa oppimistaan. Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokeiden ja tehtävien suorittamista hyväksytysti ja säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - ymmärrettävä yksinkertaisia, omaan elämään ja alaan liittyviä suullisia ja kirjallisia viestejä ja osattava toimia niiden mukaan - osattava kertoa muutamalla sanalla itsestään sekä kertoa opinnoistaan ja ympäristöstään lyhyesti - osattava kirjoittaa yksinkertaisia henkilökohtaisia viestejä työhön ja vapaa-aikaan liittyen ja osattava hakea aktiivisesti tietoa näihin liittyen -ei ole opiskelussaan usein kiinnostunut kielitaitonsa parantamisesta 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - ymmärrettävä jonkin verran omaan elämään ja alaan liittyviä, normaalitehoisia suullisia sekä kirjallisia viestejä ja osattava toimia niiden mukaan - osattava kertoa itsestään ja kuvailla elinolojaan lyhyesti sekä kertoa muutamilla lauseilla opinnoistaan ja ympäristöstään sekä osallistumalla jossain määrin keskusteluun - selviydyttävä ymmärrettävästi omaan vapaa-aikaan ja työhön liittyvistä tilanteista kirjallisesti ja osaa hakea aktiivisesti tietoa -on kiinnostunut kielitaitonsa parantamisesta 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - ymmärrettävä normaalitehoista puhetta arkielämän ja työelämän rutiinimaisissa tilanteissa ja osaa kysyä lisäohjeita sekä kuvata tapahtumia ja hän osallistuu keskusteluun kohtalaisesti -osattava kuvailla opiskeluaan ja elinympäristöään hyvin käyttämällä melko monipuolista sanastoa ja hallittava perusrakenteet hyvin - ymmärrettävä viestejä koulutusosaltaan ja osattava kertoa omasta koulutusosaltaan hyvin ja osattava hankkia tietoa englanninkielisistä alansa aiheista apuneuvoja hyväksi käyttäen - opiskelijalla on aito kiinnostus oman kielitaidon kehittämiseen

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	MATEMATIIKKA
Laajuus	3 ov
Yleistavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelija osaa monipuolisesti soveltaa matematiikkaa ja käyttää sitä ongelmanratkaisussa tulevassa ammatissaan. Opiskelija osaa sujuvasti peruslaskutoimitukset ja yksiköiden muuntamiset sekä osaa soveltaa prosenttilaskentaa ammattiinsa liittyvissä tehtävissä. Opiskelija osaa ratkaista matemaattisia ongelmia päättelemällä ja yhtälöillä. - Opiskelija osaa soveltaa geometriaa oman ammattialansa vaatimassa laajuudessa, esimerkiksi laskea pinta-aloja ja tilavuuksia ja käyttää mittakaavaa. Opiskelija osaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa, kuten kustannus-, verotus- ja

	lainalaskelmia. - Opiskelija osaa itsenäisesti kerätä tietoa ja laatia tiedoista omaa alaansa koskevia tilastoja, taulukoita ja kuvaajia. Hän osaa lukea ja tulkita tilastoja. - Opiskelija osaa monipuolisesti käyttää laskinta ja tietokonetta tehtävien ratkaisussa. Hän osaa arvioida saatujen tulosten luotettavuutta ja mielekkyyttä.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Keskeinen sisältö: Matematiikan perusteet: peruslaskutoimitukset, yksikönmuunnokset, sanalliset tehtävät, prosenttilaskenta, geometrian peruskäsitteet, talous- ja tilastomatematiikka.
Arvioinnin toteutus	Opintokokonaisuus arvioidaan asteikolla T1 - K5. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet ja tuntiaktiivisuus. Oppimistehtävät suoritettava hyväksytysti. Opintokokonaisuuden arvio opintokokonaisuuden opettaja/opettajat.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on - osattava laskea oikein tulevassa ammatissaan tarvittavat yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskut osittain apuvälineitä hyväksi käyttäen - osattava tavallisimmat mittayksiköt - osattava ratkaista tavallisimpia oman alansa matemaattisia ongelmia joko päättelämällä tai yhtälöiden avulla - ymmärrettävä prosentin käsite ja osattava laskea prosenttiarvo - osattava käyttää laskinta ja tietokonetta apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa - osattava laskea käyttämiensä yleisimpien kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia - osattava laskea materiaali- ja valmistuskustannuksia tekemilleen tölle - osattava lukea oman alansa yksinkertaisia tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä	Opiskelijan on - osattava laskea oikein tulevassa ammatissaan tarvittavat yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskut osittain apuvälineitä hyväksi käyttäen - osattava yksikönmuunnokset - osattava ratkaista tavallisimpia oman alansa matemaattisia ongelmia joko päättelämällä tai yhtälöiden avulla - osattava laskea tulevassa ammatissaan tarvittavat prosenttilaskut - osattava laskea arki- ja työelämässä tarvittavia talousmatematiikan laskuja - osattava käyttää laskinta ja tietokonetta apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa - osattava laskea käyttämiensä yleisimpien kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia sekä käyttää mittakaavaa - osattava laskea materiaali- ja valmistuskustannuksia tekemilleen tölle - osattava lukea ja tulkita oman alansa tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä - osattava laatia kerätyistä tiedoista tilastoja, taulukoita ja kuvaajia - osattava arvioida saamiensa tulosten mielekkyyttä	Opiskelijan on - osattava laskea sujuvasti ja oikein tulevassa ammatissaan tarvittavat yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskut osittain apuvälineitä hyväksi käyttäen - osattava yksikönmuunnokset sujuvasti - osattava ratkaista tavallisimpia oman alansa matemaattisia ongelmia päättelämällä ja yhtälöiden avulla - osattava tulevassa ammatissaan tarvittava prosenttilaskenta - osattava soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa - osattava käyttää laskinta ja tietokonetta apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa - osattava laskea kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia sekä käyttää mittakaavaa - osattava laskea materiaali- ja valmistuskustannuksia - osattava lukea ja tulkita tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä - osattava kerätä itsenäisesti tietoa ja laatia tiedoista tilastoja, taulukoita ja kuvaajia - osattava arvioida saamiensa tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki Hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin Kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki Tyydyttävä 1:een vaadittavat tavoitteet ja osin Hyvä 3 tavoitteet.

Opintojakso	Matematiikan perusteet
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa monipuolisesti soveltaa matematiikkaa ja käyttää sitä ongelmanratkaisussa tulevassa ammatissaan. Opiskelija osaa sujuvasti peruslaskutoimitukset ja yksiköiden muuntamiset sekä osaa soveltaa prosenttilaskentaa ammatissaan liittyvissä tehtävissä. Opiskelija osaa ratkaista matemaattisia ongelmia päättelämällä ja yhtälöillä. Opiskelija osaa arvioida saatujen tulosten luotettavuutta ja mielekkyyttä.
Keskeinen sisältö	Matematiikan perusteet: peruslaskutoimitukset, yksikönmuunnokset, sanalliset tehtävät, prosenttilaskenta.
Arvioinnin toteutus	Opintojakso arvioidaan asteikolla T1 - K5. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet ja tuntiaktiivisuus. Oppimistehtävät suoritettava hyväksytysti. Opintojakson arvio opintojakson opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava laskea oikein tulevassa ammatissaan tarvittavat yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskut osittain apuvälineitä hyväksi käyttäen - osattava tavallisimmat mittayksiköt <p>- osattava ratkaista tavallisimpia oman alansa matemaattisia ongelmia joko pääättelemällä tai yhtälöiden avulla</p> <p>- ymmärrettävä prosenttien käsite ja osattava laskea prosenttiarvo</p>	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava laskea oikein tulevassa ammatissaan tarvittavat yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskut osittain apuvälineitä hyväksi käyttäen - osattava yksikönmuunnokset <p>- osattava ratkaista tavallisimpia oman alansa matemaattisia ongelmia joko pääättelemällä tai yhtälöiden avulla</p> <p>- osattava laskea tulevassa ammatissaan tarvittavat prosenttilaskut</p> <p>- osattava arvioida saamiensa tulosten mielekkyyttä</p>	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava laskea sujuvasti ja oikein tulevassa ammatissaan tarvittavat yhteen-, vähennys-, kerto- ja jakolaskut osittain apuvälineitä hyväksi käyttäen - osattava yksikönmuunnokset sujuvasti - osattava ratkaista tavallisimpia oman alansa matemaattisia ongelmia pääättelemällä ja yhtälöiden avulla - osattava tulevassa ammatissaan tarvittava prosenttilaskenta - osattava arvioida saamiensa tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki Hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin Kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki Tyydyttävä 1:een vaadittavat tavoitteet ja osin Hyvä 3 tavoitteet.

Opintojakso	Geometria ja talousmatematiikka
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelija osaa soveltaa geometriaa oman ammattialansa vaatimassa laajuudessa, esimerkiksi laskea pinta-aloja ja tilavuuksia ja käyttää mittakaavaa. Opiskelija osaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa.</p> <p>Opiskelija osaa monipuolisesti käyttää laskinta ja tietokonetta tehtävien ratkaisussa. Hän osaa arvioida saatujen tulosten luotettavuutta ja mielekkyyttä.</p>
Keskeinen sisältö	Geometrian peruskäsitteet ja talousmatematiikka.
Arvioinnin toteutus	Opintojakso arvioidaan asteikolla T1 - K5. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet ja tuntiaktiivisuus. Oppimistehtävät suoritettava hyväksytysti. Opintojakson arvioi opintojakson opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>- Opiskelijan on</p> <p>- ymmärrettävä prosenttien käsite ja osattava laskea prosenttiarvo</p> <p>- osattava tavallisimmat mittayksiköt</p> <p>- osattava käyttää laskinta ja tietokonetta apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa</p> <p>- osattava laskea käyttämiensä yleisimpien kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia</p> <p>- osattava laskea materiaali- ja valmistuskustannuksia tekemilleen tölle</p>	<p>- Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava laskea arki- ja työelämässä tarvittavia talousmatematiikan laskuja - osattava yksikönmuunnokset <p>- osattava käyttää laskinta ja tietokonetta apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa</p> <p>- osattava laskea käyttämiensä yleisimpien kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia sekä käyttää mittakaavaa</p> <p>- osattava laskea materiaali- ja valmistuskustannuksia tekemilleen tölle</p> <p>- osattava arvioida saamiensa tulosten mielekkyyttä</p>	<p>- Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa - osattava yksikönmuunnokset sujuvasti - osattava käyttää laskinta ja tietokonetta apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa - osattava laskea kappaleiden pinta-aloja ja tilavuuksia sekä käyttää mittakaavaa - osattava laskea materiaali- ja valmistuskustannuksia - osattava arvioida saamiensa tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki Hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin Kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki Tyydyttävä 1:een vaadittavat tavoitteet ja osin Hyvä 3 tavoitteet.

Opintojakso	Tilastomatematiikka
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelija osaa itsenäisesti kerätä tietoa ja laatia tiedoista omaa alansa koskevia tilastoja, taulukoita ja kuvaajia. Hän osaa lukea ja tulkita tilastoja.</p> <p>Opiskelija osaa monipuolisesti käyttää laskinta ja tietokonetta tehtävien ratkaisussa. Hän osaa arvioida saatujen tulosten luotettavuutta ja mielekkyyttä.</p>

Keskeinen sisältö	Tilastomatematiikka.
Arvioinnin toteutus	Opintojakso arvioidaan asteikolla T1 - K5. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet ja tuntiaktiivisuus. Oppimistehtävät suoritettava hyväksytysti. Opintojakson arvioi opintojakson opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan on - osattava käyttää laskinta ja tietokoneita apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa - osattava lukea oman alansa yksinkertaisia tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan on - osattava käyttää laskinta ja tietokoneita apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa - osattava lukea ja tulkita oman alansa tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä - osattava laatia kerätyistä tiedoista tilastoja, taulukoita ja kuvaajia - osattava arvioida saamiensa tulosten mielekkyyttä 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan on - osattava käyttää laskinta ja tietokoneita apuna työhönsä liittyvien matemaattisten tehtävien ratkaisemisessa - - osattava lukea ja tulkita tilastoja, taulukoita ja graafisia esityksiä - osattava kerätä itsenäisesti tietoa ja laatia tiedoista tilastoja, taulukoita ja kuvaajia - osattava arvioida saamiensa tulosten luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki Hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin Kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki Tyydyttävä 1:een vaadittavat tavoitteet ja osin Hyvä 3 tavoitteet.

Opintokokonaisuus	FYSIIKKA JA KEMIA
Laajuus	2 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa tulevan ammattinsa ja ergonomisen työskentelyn kannalta tärkeimmät fysiikan lainalaisuudet. Hän osaa työssään ottaa huomioon ympäristön ja ammatin kannalta keskeiset kemian ilmiöt sekä tuntee tavallisimpien alkuaineiden ja yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia. Opiskelija osaa säilyttää ja käyttää oikein sekä hävittää asianmukaisesti tavallisimpia ammattialalla käytettäviä aineita. Hän osaa soveltaa fysiikan ja kemian tietoja käyttämällä taloudellisia, turvallisia ja ympäristöä säästäviä työtapoja ja tekniikoita. Opiskelija osaa tehdä havaintoja ja mittauksia ammattiinsa liittyvistä keskeisistä fysiikan ja kemian ilmiöistä. Hän osaa tulkita ja arvioida mittaustuloksia sekä tehdä niistä johtopäätöksiä. Opiskelija osaa dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina tai kuvaajina.
Keskeinen sisältö	<p>Fysiikka: Mekaniikan ja lämpöopin perusteita ammattialan vaatimassa laajuudessa. Energiamuodot sekä energian kulutus ja säästö.</p> <p>Kemia: Epäorgaanisen ja orgaanisen kemian perusteita ammattialan vaatimassa laajuudessa. Kemian keskeiset ilmiöt ja käsitteet ammattialan vaatimassa laajuudessa. Työympäristön kemikaalit ja kemikaalien käyttöturvallisuus. Kestävä kehitys.</p>
Arvioinnin toteutus	Opintokokonaisuus arvioidaan asteikolla T1 - K5. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet ja tuntiaktiivisuus. Oppimistehtävät suoritettava hyväksytysti. Opintokokonaisuuden arvioi opintokokonaisuuden opettaja/opettajat.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunnistettava ammattinsa kannalta tavallisimpiin työtehtäviin liittyvät keskeiset fysiikan ja kemian ilmiöt ja lainalaisuudet - - - osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava ammattinsa kannalta tavallisimpiin työtehtäviin liittyvät keskeiset fysiikan ja kemian ilmiöt ja lainalaisuudet - - tunnettava tavallisimpien alkuaineiden ja yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia - osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava oman alan tärkeimmät fysiikan ilmiöt ja lainalaisuudet - tunnettava ergonomiseen työskentelyyn liittyvät keskeiset fysiikan käsitteet ja lait - tunnettava tavallisimpien alkuaineiden ja yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia ja osattava hyödyntää tietoa työssään - osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle

<ul style="list-style-type: none"> - osattava säilyttää ja käyttää työssään tarvittavia kemikaaleja oikein ja hävittää jätteet asianmukaisesti - osattava tunnistaa ja tulkita omalla ammattialalla käytettävien tärkeimpien aineiden ja materiaalien merkinnöistä niiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja osattava toimia merkintöjen edellyttämällä tavalla - osattava tehdä ohjeen mukaan mittauksia, kirjata mittaustulokset ja laatia tuloksista raportti 	<ul style="list-style-type: none"> - osattava säilyttää, käyttää oikein ja hävittää omalla alallaan käytettäviä aineita siten, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta - osattava tunnistaa ja tulkita oman alansa tuotteiden merkinnöistä niiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja osattava toimia tilanteen edellyttämällä tavalla - osattava tehdä ohjeen mukaan havaintoja ja mittauksia omaan alaansa liittyvistä keskeisistä fysiikan ja kemian ilmiöistä - osattava dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina ja kuvaajina - osattava tulkita mittaustuloksia ja arvioida niiden mielekkyyttä - osattava ohjatusti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä ja suhtautua tietoon kriittisesti 	<ul style="list-style-type: none"> - osattava soveltaa fysiikan ja kemian tietojaan käyttämällä taloudellisia ja turvallisia työtapoja ja tekniikoita - osattava säilyttää, käyttää oikein ja hävittää omalla alallaan käytettäviä aineita siten, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta - osattava tunnistaa ja tulkita oman alansa tuotteiden merkinnöistä niiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja osattava toimia tilanteen edellyttämällä tavalla - osattava tehdä havaintoja ja mittauksia omaan alaansa liittyvistä keskeisistä fysiikan ja kemian ilmiöistä - osattava dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina ja kuvaajina - osattava tulkita mittaustuloksia, arvioida niiden luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä sekä tehdä johtopäätöksiä tuloksista - osattava itsenäisesti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä ja suhtautua tietoon kriittisesti - osattava toimia ottamalla huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästäen - osattava kuvata jonkin omalla ammattialallaan käytettävän tai valmistettavan tuotteen elinkaari ja siihen liittyvät energian muutokset
<ul style="list-style-type: none"> - osattava kuvata jonkin tuotteen elinkaari 	<ul style="list-style-type: none"> - osattava kuvata jonkin omalla ammattialallaan käytettävän tai valmistettavan tuotteen elinkaari 	

Hyvä 4. Opiskelijan on osattava kaikki Hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2. Opiskelijan on osattava kaikki Tyydyttävä 1:een vaadittavat tavoitteet ja osin Hyvä 3 tavoitteet.

Opintojakso	Fysiikka
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa tulevan ammattinsa ja ergonomisen työskentelyn kannalta tärkeimmät fysiikan lainalaisuudet. Hän osaa soveltaa fysiikan tietoja käyttämällä taloudellisia, turvallisia ja ympäristöä säästäviä työtapoja ja tekniikoita. Opiskelija osaa tehdä havaintoja ja mittauksia ammattiinsa liittyvistä keskeisistä fysiikan ilmiöistä. Hän osaa tulkita ja arvioida mittaustuloksia sekä tehdä niistä johtopäätöksiä. Opiskelija osaa dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina tai kuvaajina.
Keskeinen sisältö	Mekaniikan ja lämpöopin perusteita ammattialan vaatimassa laajuudessa. Energiamuodot sekä energian kulutus ja säästö.
Arvioinnin toteutus	Opintojakso arvioidaan asteikolla T1 - K5. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet ja tuntiaktiivisuus. Oppimistehtävät suoritettava hyväksytysti. Opintojakso arvioi opintojakson opettaja.

Arviointikriteerit

- Tyydyttävä 1	- Hyvä 3	- Kiitettävä 5
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan on tunnistettava ammattinsa kannalta tavallisimpiin työtehtäviin liittyvät keskeiset fysiikan ilmiöt ja lainalaisuudet - osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan on osattava ammattinsa kannalta tavallisimpiin työtehtäviin liittyvät keskeiset fysiikan ilmiöt ja lainalaisuudet - osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle 	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan on osattava oman alan tärkeimmät fysiikan ilmiöt ja lainalaisuudet - tunnettava ergonomiseen työskentelyyn liittyvät keskeiset fysiikan käsitteet ja lait - osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle

<p>- osattava tehdä ohjeen mukaan mittauksia, kirjata mittaustulokset ja laatia tuloksista raportti</p> <p>- osattava kuvata jonkin tuotteen elinkaari</p>	<p>- osattava tehdä ohjeen mukaan havaintoja ja mittauksia omaan alaansa liittyvistä keskeisistä fysiikan ilmiöistä</p> <p>- osattava dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina ja kuvaajina</p> <p>- osattava tulkita mittaustuloksia ja arvioida niiden mielekkyyttä</p> <p>- osattava ohjatusti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä ja suhtautua tietoon kriittisesti</p> <p>- osattava kuvata jonkin omalla ammattialallaan käytettävän tai valmistettavan tuotteen elinkaari</p>	<p>- osattava soveltaa fysiikan tietojaan käyttämällä taloudellisia ja turvallisia työtapoja ja tekniikoita</p> <p>- osattava tehdä havaintoja ja mittauksia omaan alaansa liittyvistä keskeisistä fysiikan ilmiöistä</p> <p>- osattava dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina ja kuvaajina</p> <p>- osattava tulkita mittaustuloksia, arvioida niiden luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä sekä tehdä johtopäätöksiä tuloksista</p> <p>- osattava itsenäisesti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä ja suhtautua tietoon kriittisesti</p> <p>- osattava toimia ottamalla huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästäen</p> <p>- osattava kuvata jonkin omalla ammattialallaan käytettävän tai valmistettavan tuotteen elinkaari ja siihen liittyvät energian muutokset</p>
--	---	---

Hyvä 4. Opiskelijan on osattava kaikki Hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2. Opiskelijan on osattava kaikki Tyydyttävä 1:een vaadittavat tavoitteet ja osin Hyvä 3 tavoitteet.

Opintojakso	Kemia
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelija osaa työssään ottaa huomioon ympäristön ja ammatin kannalta keskeiset kemian ilmiöt sekä tuntee tavallisimpien alkuaineiden ja yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia. Opiskelija osaa säilyttää ja käyttää oikein sekä hävittää asianmukaisesti tavallisimpia ammattialalla käytettäviä aineita. Hän osaa soveltaa kemian tietoja käyttämällä taloudellisia, turvallisia ja ympäristöä säästäviä työtapoja ja tekniikoita.</p> <p>Opiskelija osaa tehdä havaintoja ja mittauksia ammatin liittyvistä keskeisistä kemian ilmiöistä. Hän osaa tulkita ja arvioida mittaustuloksia sekä tehdä niistä johtopäätöksiä. Opiskelija osaa dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina tai kuvaajina.</p>
Keskeinen sisältö	Epäorgaanisen ja orgaanisen kemian perusteita ammattialan vaatimassa laajuudessa. Kemian keskeiset ilmiöt ja käsitteet ammattialan vaatimassa laajuudessa. Työympäristön kemikaalit ja kemikaalien käyttöturvallisuus. Kestävä kehitys.
Arvioinnin toteutus	Opintojakso arvioidaan asteikolla T1 - K5. Arviointiin vaikuttavat kirjalliset kokeet ja tuntiaktiivisuus. Oppimistehtävät suoritettava hyväksytysti. Opintojakson arvioi opintojakson opettaja.

Arviointikriteerit

- Tyydyttävä 1	- Hyvä 3	- Kiitettävä 5
<p>- Opiskelijan on tunnistettava ammatin kannalta tavallisimpiin työtehtäviin liittyvät keskeiset kemian ilmiöt ja lainalaisuudet</p> <p>- osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle</p>	<p>- Opiskelijan on osattava ammatin kannalta tavallisimpiin työtehtäviin liittyvät keskeiset kemian ilmiöt ja lainalaisuudet</p> <p>- tunnettava tavallisimpien alkuaineiden ja yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia</p> <p>- osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle</p>	<p>- Opiskelijan on osattava oman alan tärkeimmät kemian ilmiöt ja lainalaisuudet</p> <p>- tunnettava tavallisimpien alkuaineiden ja yhdisteiden kemiallisia ominaisuuksia ja osattava hyödyntää tietoa työssään</p> <p>- osattava työskennellä aiheuttamatta vaaraa itselleen, muille tai ympäristölle</p> <p>- osattava soveltaa kemian tietojaan</p>

<ul style="list-style-type: none"> - osattava säilyttää ja käyttää työssään tarvittavia kemikaaleja oikein ja hävittää jätteet asianmukaisesti - osattava tunnistaa ja tulkita omalla ammattialalla käytettävien tärkeimpien aineiden ja materiaalien merkinnöistä niiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja osattava toimia merkintöjen edellyttämällä tavalla - osattava tehdä ohjeen mukaan mittauksia, kirjata mittaustulokset ja laatia tuloksista raportti 	<ul style="list-style-type: none"> - osattava säilyttää, käyttää oikein ja hävittää omalla alallaan käytettäviä aineita siten, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta - osattava tunnistaa ja tulkita oman alansa tuotteiden merkinnöistä niiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja osattava toimia tilanteen edellyttämällä tavalla - osattava tehdä ohjeen mukaan havaintoja ja mittauksia omaan alaansa liittyvistä keskeisistä kemian ilmiöistä - - osattava dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina ja kuvaajina - osattava tulkita mittaustuloksia ja arvioida niiden mielekkyyttä - osattava ohjatusti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä ja suhtautua tietoon kriittisesti 	<ul style="list-style-type: none"> käyttämällä taloudellisia ja turvallisia työtapoja ja tekniikoita - osattava säilyttää, käyttää oikein ja hävittää omalla alallaan käytettäviä aineita siten, ettei vaaranna omaa, muiden eikä ympäristön turvallisuutta - osattava tunnistaa ja tulkita oman alansa tuotteiden merkinnöistä niiden terveyteen ja turvallisuuteen vaikuttavia tekijöitä ja osattava toimia tilanteen edellyttämällä tavalla - osattava tehdä havaintoja ja mittauksia omaan alaansa liittyvistä keskeisistä kemian ilmiöistä - osattava dokumentoida mittaustulokset ja esittää ne esimerkiksi taulukoina ja kuvaajina - osattava tulkita mittaustuloksia, arvioida niiden luotettavuutta, tarkkuutta ja mielekkyyttä sekä tehdä johtopäätöksiä tuloksista - osattava itsenäisesti hankkia työskentelyssään tarvittavaa tietoa eri lähteistä ja suhtautua tietoon kriittisesti - osattava toimia ottamalla huomioon luonnon lainalaisuudet ja toimia niiden mukaisesti ympäristöä ja energiaa säästäen
---	--	---

Hyvä 4. Opiskelijan on osattava kaikki Hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2. Opiskelijan on osattava kaikki Tyydyttävä 1:een vaadittavat tavoitteet ja osin Hyvä 3 tavoitteet.

Opintokokonaisuus	YHTEISKUNTA-, YRITYS- JA TYÖELÄMÄTIETO
Laajuus	1ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelijan tulee tuntea omat oikeutensa ja velvollisuutensa opiskelijana sekä kansalaisena. Opiskelija osaa ottaa vastuuta omasta elämästään. Opiskelija tuntee kunnallisen ja valtiollisen toiminnan periaatteet.</p> <p>Opiskelijan tulee osata hoitaa omaa talouttaan yhteiskunnan osallistuvana jäsenenä. Hänen on tunnettava verojen ja julkisten maksujen merkitys hyvinvointipalvelujen rahoituslähteenä sekä tunnettava sosiaaliturva, niin että hän osaa sitä tarvittaessa hakea.</p> <p>Opiskelija ymmärtää oman työnsä merkityksen yhteiskunnassa. Hän tuntee velvollisuutensa ja oikeutensa työntekijänä sekä yrittäjänä. Hän tuntee työmarkkinoiden toimintaperiaatteet, tavat ja keskeiset sopimusmenettelyt. Opiskelija osaa hakeutua Suomen ja muiden EU –maiden työmarkkinoille. Opiskelija saa valmiuksia työllistyä myös itsenäisenä yrittäjänä.</p>
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	<ul style="list-style-type: none"> - yhteiskunta, sen rakenne ja muuttuminen - kansalaisen oikeudet ja velvollisuudet - kansalaisen toiminta- ja vaikutusmahdollisuudet - päätöksenteko kunnassa, valtiossa ja Euroopan Unionissa - kansantalouden toiminnan periaatteet - sosiaaliturva - kodin talous ja kuluttajansuoja - toiminta työmarkkinoilla
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Opintojakson sisältöjä voidaan käsitellä muissa koulutusalan opinnoissa.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	pakollisten opintojen ja mahdollisten valinnaisten opintojen suorittaminen opintojakson opettaja osallistuminen opetukseen, suoritettavat tehtävät ja teoriakoe

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osattava toimia oppilaitoksessaan ja työssäoppimispaikoissa niiden sääntöjen mukaisesti - osattava toimia opiskeluunsa ja omaan ikäkauteensa liittyvien oikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti - osattava toimia yhteiskunnan jäsenenä kansalaisen perusoikeuksien ja velvollisuuksien mukaisesti - osattava ohjattuna suunnitella omaa talouttaan ja huolehtia siihen liittyvistä velvoitteista - tunnettava oikeutensa ja velvollisuutensa työntekijänä ja osattava hakea työtä, tehdä osaltaan työsopimus sekä noudattaa siinä sovittuja asioita - osattava pohtia omaa kuluttajakäyttäytymistään ja sen vaikutusta työllisyyteen ja kansantalouteen - osattava ohjattuna etsiä tietoa EU:n päätöksenteosta ja työmarkkinoista. 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - edellisten lisäksi hallittava kunnallisen ja valtiollisen toiminnan periaatteet, niin että hän osaa toimia vastuullisena yhteiskunnan jäsenenä. 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - edellisten lisäksi osattava toimia aktiivisesti oppilaitoksessaan ja muissa opiskeluun liittyvissä toimintaympäristöissä, kuten toisissa oppilaitoksissa, työpaikoilla ja ulkomaisessa opiskelijavaihdossa. - osattava itsenäisesti hoitaa omaa talouttaan ja tuntea taloudelliset velvoitteensa - tunnettava työmarkkinoiden ja työelämän toimintatavat niin että hänellä on valmiuksia kehittää omaa työtään - osattava huolehtia oikeuksistaan ja velvoitteistaan työyhteisön jäsenenä ja alan itsenäisenä yrittäjänä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	TERVEYSTIETO
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa vaikuttaa omaan terveyskäyttäytymiseensä niin vapaa-aikana kuin työympäristössään. Opiskelija osaa arvioida omaa työ- ja toimintakykyään erilaisin menetelmin.
Keskeinen sisältö /Opintojaksot	Terveyttä edistävät elintavat ja tottumukset sekä niiden yhteys vallitseviin elintapaisairauksiin. Oman ammattialan keskeiset terveyttä kuormittavat fyysiset, psyykkiset ja sosiaaliset rasitustekijät. Työympäristön ja työskentelytapojen kehittäminen turvallisiksi ja terveellisiksi. Toimintakykyisyyden mittaaminen eri menetelmin.
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Liikunta, ammattiergonomia, työelämä (työssäoppiminen)
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Oppiminen tapahtuu kontaktiopetuksen pohjalta. Arviointi aktiivisuuden, kiinnostuksen ja harjoitustehtävien sekä tentin tulosten perusteella. Arvioijana opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on	Opiskelijan on	Opiskelijan on
osattava tiedostaa terveyttä edistävät tavat ja tottumukset	omaksuttava keskeiset taidot ja tiedot terveellisen ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi	ymmärrettävä terveyttä edistävien ja kuluttavien tekijöiden vaikutus ja osattava toteuttaa tämä omassa elämässään
osattava etsiä apua oman terveyden, työ- ja toimintakykyisyyden edistämiseksi	osattava tunnistaa työn ja terveyden väliset yhteydet ja ammattialan kannalta keskeiset kuormitustekijät	tiedettävä ammattialan keskeiset kuormitustekijät ja keinot niiden ehkäisemiseen
tunnistettava oman ammattialan keskeiset kuormitustekijät ja osattava ohjattuna vaikuttaa työympäristöönsä terveyttä edistävällä tavalla	osattava hoitaa työn kannalta tavalliset ensiaputilanteet	osattava toimia työn kannalta keskeisissä ensiaputilanteissa
suoritettava annetut harjoitustehtävät ja loppuentti	suoritettava annetut harjoitustehtävät oikea-aikaisesti ja ohjeiden mukaisesti sekä suoritettava loppuentti	suoritettava annetut harjoitustehtävät ajallaan kiitettävästi ja oma-aloitteisesti ja suoritettava loppuentti kiitettävästi tai hyvin

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	LIIKUNTA
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa hyödyntää asuin- ja työpaikan terveystuotetarjontaa oman hyvinvoinnin sekä toiminta- ja työkykyisyyden edistäjänä sekä opiskelun että työnteon aikana..
Keskeinen sisältö /Opintojaksot	Toiminta- ja työkykyä edistävän terveystuotteen eri muotoihin tutustuminen erilaisissa oppimisympäristöissä vuodenaikojen ja opintojen jaksotusten mukaisesti.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Oppiminen tapahtuu kontaktiopetuksessa, ja arviointi jatkuvan seurannan pohjalta. Arvioinnissa huomioidaan aktiivisuus ja asenne sekä fyysinen kuntoisuus ja yhteistyökykyisyys. Arvioinnin suorittaa opettaja. Vaadittaviin suorituksiin kuuluvat fyysisen kunnan testit.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osallistuttava järjestettyyn opetukseen asianmukaisin välinein ja varustein suoritettava omien edellytysten mukaiset liikuntasuoritukset opettajan opastuksella osoitettava kiinnostusta omien liikunnallisten tietojen, taitojen ja fyysisen kunnan kehittämiseen oltava halua toimia ryhmässä ja oppia ryhmätoiminnan periaatteet suorittaa annetut tehtävät	Opiskelijan on osoitettava kiinnostusta terveysliikunnan myönteisiä vaikutuksia kohtaan osoitettava kiinnostusta oman fyysisen kunnan ja liikuntataitojen ja -tietojen kehittämiseen oltava liikunnallisilta taidoiltaan ja fyysisen kunnan osalta hyvä tai kohtalainen omattava riittävä fyysinen toimintakyky jokapäiväisestä elämästä selviämiseen osaa ryhmätoiminnan perusperiaatteet suorittaa hyvin tai kohtalaisesti annetut tehtävät	Opiskelijan on - ymmärrettävä terveystuotteen myönteinen merkitys omalle hyvinvoinnille ja aktiivisesti toteutettava sen periaatteita oltava liikunnallisilta taidoiltaan, taidoiltaan ja fyysisen kunnan osalta kiitettävä tai hyvä asennoiduttava erittäin myönteisesti liikunnan tarjoamiin mahdollisuuksiin oltava kiinnostunut käyttämään (ja myös käyttämään itseään kehittämisen) yhteiskunnan tarjoamia vapaa-ajan liikuntamahdollisuuksia kykenee tarvittaessa toimimaan itsenäisesti osaa toimia ryhmässä sen henkeä rakentavasti suorittaa kiitettävästi tai hyvin annetut tehtävät

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	TAIDE JA KULTTUURI
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Yksilö toimii monikulttuurisessa yhteiskunnassa työntekijänä ja yhteiskunnan jäsenenä. Työelämässä tarvitaan eri kulttuurien, erityisesti eurooppalaisen kulttuurin, taiteen vuorovaikutuksellisuuden ja käden taitojen ymmärtämistä. Kansainvälistyvään yritystoimintaan kuuluu kansallisen kulttuurin syvä tuntemus ja tietoja muista kulttuureista. - Kulttuurien ytimessä on aina taide. Taito- ja taideaineen opinnot ovat tärkeitä ammattisivistyksen saamiseksi ja luovan persoonallisuuden monipuolisuuden kehittämiseksi. - Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää taiteen merkityksen omassa elämässään ja tuntee sen ilmenemismuotoja monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Hänen tulee tiedostaa esteettisen, visuaalisen ja auditiivisen ilmeen merkitys sekä miten niitä voi hyödyntää ja kehittää taiteessa sekä omassa ammatissa. - Opiskelijan tulee osata hankkia tietoa eri lähteistä ja hänen tulee osata muodostaa niistä kokonaisuuksia. - Opiskelijan on osattava hyödyntää ammattialansa perinteitä. Hänen on osattava ottaa huomioon omassa toiminnassaan asiakkaan kulttuuriin liittyviä arvoja, jolloin hänen tulee olla tietoinen, että taide ilmenee eri kulttuureissa erilaisena. - Opiskelijan tulee osata suunnitella ja tehdä omien ajatuksiensa ja mielikuviansa avulla jokin taiteen tai taiteiden tuotos. - Materiaalien valinnassa ja työskentelyssä hänen on osattava ottaa huomioon ekologisen kestävyuden ja taloudellisen työskentelyn vaatimuksia. - Opiskelijan on osattava kriittisesti arvioida omaa ja muiden työskentelyä ja tuotoksia ja käyttää saamaansa palautetta työskentelynsä kehittämiseen. - Opiskelijan oman taideharrastuksen sisäistäminen.
Keskeinen sisältö /Opintojaksot	Taide ja kulttuuri 1 ov
Kytkenä muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialojen mukaan soveltaen
Arvioinnin toteutus: -arvosanan muodostuminen	- arvosana muodostuu: jatkuva näyttö, vaadittavat opintosuoritukset ja harjoitustyöt, koe

-arvioijat - vaadittavat suoritukset	-opettaja / opiskelijan itsearviointi -lähiopetukseen osallistuminen säännöllisesti, vaadittavien opintosuoritusten, harjoitustehtävien ja kokeen suorittaminen
---	--

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on saavutettava osittain oppimäärän tavoitteet ja ymmärrettävä taide- ja kulttuuriarvojen tärkeys ammatissa ja yhteiskunnassa tiedollisella alueella ymmärrettävä taiteen ja kulttuurin käsitteitä ja kyettävä ohjattuna hankkimaan tietoa ja muodostaa niistä yksinkertaisia kokonaisuuksia pystyttävä tuottamaan ohjatusti omia tuotoksia taiteessa ja kulttuurissa ymmärrettävä esteettisten arvojen merkitys taiteessa ja omassa ammatissa osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaadittavat opintosuoritukset.	Opiskelijan on saavutettava pääosin oppimäärän tavoitteet ja ymmärrettävä taide- ja kulttuurikysymysten yleisiä merkityksiä yksilön ja yhteiskunnan kannalta tiedollisella alueella ymmärrettävä taiteen ja kulttuurin käsitteitä ja kyettävä hankkimaan ohjatusti uutta tietoa ja muodostaa niistä kokonaisuuksia pystyttävä tuottamaan hyviä tuotoksia ja esityksiä taiteessa ja kulttuurissa osattava soveltaa esteettisiä arvoja taiteessa ja omassa ammatissaan osattava antaa kritiikkiä omista ja muiden tuotoksista ja kehittää omia tuotoksiaan kritiikin perusteella osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaadittavat opintosuoritukset.	Opiskelijan on saavutettava oppimäärälle asetetut kokonaistavoitteet ja osoitettava aktiivista kiinnostusta ja osallistumista taide- ja kulttuurikysymyksiin tiedollisella alueella oltava selvillä taiteen ja kulttuurin käsitteistä ja kyettävä hankkimaan itsenäisesti uutta tietoa ja muodostaa niistä kiitettäviä kokonaisuuksia pystyttävä itsenäisesti tuottamaan laadukkaita tuotoksia ja esityksiä taiteen ja kulttuurin parissa kyettävä soveltamaan taide- ja kulttuuri oppimäärän sisällöstä osa-alueita oman koulutusalsansa käytäntöön ja ymmärrettävä esteettisten arvojen merkitys taiteessa ja omassa ammatissaan osattava kriittisesti eritellä oppimäärään kuuluvia ilmiöitä sekä kyettävä esittämään kritiikkiä omista ja muiden tekemistä töistä osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaadittavat opintosuoritukset.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

YHTEISTEN OPINTOJEN VALINNAISET OPINNOT

Opintokokonaisuus	ÄIDINKIELI OPINNÄYTETYÖN KIRJALLISEN OSAN OHJAUS
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija - osaa kirjoittaa omaan opintoalaansa liittyvästä aiheesta koulun tavoitteiden ja ohjeiden mukaisen kirjallisen raportin käyttäen ammattikirjallisuutta ja muita ammatillisia lähteitä - opiskelija tekee opinnäytetyön sovitun aikataulun mukaisesti
Keskeinen sisältö	- opinnäytetyöhöjeen käsittely osastokohtaiset ohjeet ja käytänteet huomioiden - kirjoitussuunnitelman laatiminen - tiedonhankinta ja lähdemateriaalin käsittely - arvioivaan ja kriittiseen ajatteluun ohjaaminen - itsenäiseen ongelmanratkaisuun ohjaaminen - suulliseen esitykseen valmistautuminen - opinnäytetyön kirjallisen raportin kirjoittaminen - kielen tarkistus
Toteutustapa	Aktiivinen ja tavoitteellinen työskentely
Kytännät muihin opintoihin	Opinnäytetyö tehdään omalta ammattialalta
Arvioinnin toteutus	Opinnäytetyön prosessin ja raportin arviointi

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija on osannut suunnitella ohjattuna opinnäytetyön kirjallisen raportin. osannut ohjattuna asettaa työnsä tavoitteet ja työskentelyaikataulun. ohjatusti osannut hankkia tietoa keskeisistä lähteistä. osannut esitellä opinnäytetyönsä kirjallisesti ja suullisesti.	Opiskelija on suunnitellut opinnäytetyönsä kirjallisen raportin melko itsenäisesti. asettanut työnsä tavoitteet ja laatinut työskentelyaikataulun. osannut etsiä opinnäytetyössä tarvittavaa tietoa eri lähteistä. työskennellyt melko omatoimisesti ja johdonmukaisesti hyödyntäen tarvittaessa ohjausta opinnäytetyötä tehdessään. osannut ratkaista pääasiassa itsenäisesti opinnäytetyöhönsä liittyviä ongelmia. osannut esitellä opinnäytetyönsä kirjallisesti käyttäen melko sujuvaa ja virheetöntä asiatyöliä. esitellyt opinnäytetyönsä keskeiset asiat käyttäen havaintomateriaalia. Opinnäytetyön ulkoasu noudattaa oppilaitoksen ohjetta pääsääntöisesti.	Opiskelija on suunnitellut opinnäytetyönsä kirjallisen raportin itsenäisesti ja aktiivisuutta osoittaen. asettanut työnsä realistisen työskentelyaikataulun ja noudattanut sitä. osannut etsiä opinnäytetyössä tarvittavaa tietoa eri lähteistä ja suhtautunut tietoon kriittisesti. työskennellyt omatoimisesti, johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti ohjausta hyödyntäen. osannut ratkaista itsenäisesti opinnäytetyöhönsä liittyviä ongelmia. esitellyt opinnäytetyönsä kirjallisesti käyttäen sujuvaa ja virheetöntä asiatyöliä. esitellyt opinnäytetyönsä pääasiat käyttäen monipuolisesti havaintomateriaalia. Opinnäytetyön ulkoasu noudattaa oppilaitoksen ohjetta.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	AMMATTIRUOTSI
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Tavoitteena on vahvistaa edelleen opiskelijan suullista ja kirjallista peruskielitaitoa, jotta hän saa hyvät valmiudet selviytyä ruotsin kielellä työelämässä ja jatko-opinnoissa. Syventää opiskelijan kielen rakenteiden tuntemusta ja laajentaa sanavarastoa. Harjoitella tavallisimpia arki- ja työelämän puhetilanteita niin että hän saa valmiuksia toimia pohjoismaisissa työyhteisöissä. Opiskelijan olisi pystyttävä myös hankkimaan lisätietoa omasta alastaan lukemalla ammattikirjallisuutta sanakirjaa ja uusinta teknologiaa apuna käyttäen
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Käsiteltävät aihealueet riippuvat ryhmästä. Niitä ovat mm. Arkielämän ja työelämän puhetilanteet Ammattisanastoa Kielen rakenteiden syventäminen Suomenruotsin ja ruotsinruotsin välisiä eroja

Kytkenät muihin opintokokonaisuksiin	Suosittelaa suoritettavaksi pakollisten ruotsin kurssien jälkeen toisena tai kolmantena opintovuonna
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokeiden ja tehtävien suorittamista hyväksytysti ja säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn. Arvosana muodostuu kokeista, tehtävistä, läsnäolosta ja muusta näytöstä. Opettaja antaa arvosanan hyväksytystä suorituksesta asteikolla T1-K5 ja opiskelija arvioi omaa oppimistaan.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
- Opiskelija osallistuu tunnilla tehtyihin suullisiin ja kirjallisiin harjoituksiin ja pyrkii parantamaan omaa kielitaitoaan. Hän ymmärtää tuttuja ja yksinkertaisia omaan elämään liittyviä suullisia ja kirjallisia sanontoja ja ilmauksia, jotka koskevat häntä itseään, lähiympäristöä tai työympäristöä ja osaa ruotsin kielen perusrakenteita ja viestintätilanteissa tarvittavaa sanastoa auttavasti.	- Opiskelija osallistuu aktiivisesti tunnilla tehtyihin suullisiin ja kirjallisiin harjoituksiin ja osoittaa kiinnostusta kielitä kohtaan. Hän selviytyy hyvin tavanomaisimmista työelämän ja arkielämän puhetilanteista ja osaa tarvittaessa pyytää tarkennusta tai selvennystä. Hän osaa hyvin ruotsin kielen perusrakenteita ja viestintätilanteisiin liittyvää keskeistä sanastoa.	- Opiskelija osallistuu kiitettävästi tunnilla tehtyihin suullisiin ja kirjallisiin harjoituksiin ja osoittaa kiinnostusta kielitä ja kielitaidon kehittymistä kohtaan. Hän selviytyy kiitettävästi työelämän ja arkielämän puhetilanteista, osaa ruotsin kielen rakenteita ja osaa käyttää tiettyihin viestintätilanteisiin liittyvää keskeistä sanastoa. Hän osaa hakea ja hyödyntää ammatissa tarvittavaa lisätietoa apuneuvoja käyttäen.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	AMMATTIENGLANTI
Laajuus	1ov
Yleistavoitteet	Syventää opiskelijan englannin kielen ammatillisia tai jatkoopintovalmiuksia ja vahvistaa kielen eri osa-alueita, (kuullunymmärtämistä, tekstin ymmärtämistä ja puhumista) niin että hän saa valmiuksia toimia englannin kielellä kansainvälisissä työyhteisöissä ja vapaa-aikana.
Keskeinen sisältö /Opintojaksot	Käsiteltävät aihealueet riippuvat ryhmästä. Niitä ovat mm. työelämän ja arkielämän puhetilanteet, ammattisanasto ja kielen rakenteiden syventäminen
Kytkenät muihin opintokokonaisuksiin	Suosittelaa suoritettavaksi pakollisten englannin kurssien jälkeen toisena tai kolmantena opintovuonna
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokeiden ja tehtävien suorittamista hyväksytysti ja säännöllistä osallistumista tuntityöskentelyyn. Arvosana muodostuu kokeista, tehtävistä, läsnäolosta ja muusta näytöstä. Opettaja antaa arvosanan hyväksytystä suorituksesta asteikolla T1-K5 ja opiskelija arvioi omaa oppimistaan

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija - puhuu ja kirjoittaa vain yksittäisiä ammattikielen sanoja; ääntäminen ei ole kovin sujuvaa, vain helpoimmat sanat sujuvat hyvin - tunnistaa kurssimateriaalina olevasta ammattitekstistä joitakin sanoja - lauseiden muodostamisessa on vaikeuksia samoin tekstin ymmärtämisessä	Opiskelija - puhuu ja ymmärtää helpohkoa ammattienenglantia; ääntäminen on kohtalaista, "mieltimistaukoja" on paljon - kirjoittaa yksinkertaisia viestejä; virheitä tulee, mutta ne eivät haittaa viestintää - pystyy nimeämään asioita lyhyesti käyttäen perusilmauksia	Opiskelija - puhuu ja ymmärtää perusammattienenglantia; ääntäminen on sujuvaa ja puhe-rytmi ei jatkuvasti katkeile, se on myös keskusteluun osallistuvaa - kirjoittaa viestejä ja ohjeita sujuvasti, vaikka virheitäkin tulee - osaa käyttää ammattialan perussanastoa muodostaessaan lauseita, ja osaa käyttää kohteliaisuuksia tavatessaan ulkomaalaisia

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	YMPÄRISTÖTIETO
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	- Opiskelijan on osattava toimia kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden puolesta. Opiskelijan on arvostettava ympäristöään ja otettava huomioon, että ihmisellä on oikeus terveelliseen ympäristöön. Hänen on tunnettava erityisesti oman alansa edistämiseksi niin opiskelijana kuin tulevassa ammatissaan. - Opiskelijan on vaalittava kulttuuriperinnettä ja osattava arvostaa omaa elinympä-

	<p>ristöään. Hänen on osattava huolehtia asuin- ja työympäristön toimivuudesta, esteettisyydestä, viihtyvyydestä ja terveellisyydestä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan tulee arkielämässä ja ammatissa toimiessaan tiedostaa ympäristökysymysten monimutkaisuus ja ristiriitaisuus ja osata ratkaisuja tehdessään ottaa huomioon erilaisia näkökulmia.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	<ul style="list-style-type: none"> - ympäristöongelmat: maailmanlaajuiset, kansalliset ja paikalliset - kestävän kehityksen edistäminen omalla alalla - Jokamiehen oikeudet - oman alan jätehuolto - kierrätys - keskeiset kulttuurimaisemat - kansallispuistot ja luonnonpuistot - ekologisuus; ympäristöä säästävä toiminta - ympäristölainsäädäntö omalla alalla
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	
Arvioinnin toteutus:	- tentti, oppimistehtävät, osallistuminen opintokäynneille, aktiivinen osallistuminen opetukseen
- arvosanan muodostuminen	- itsearviointi, vertaisarviointi ja opettaja (riippuen koulutusohjelmasta)
- arvioijat	- hyväksytysti suoritettavat oppimistehtävät ja tentti
- vaadittavat suoritukset	

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on toimittava kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden puolesta tunnettava Suomen luontoa ja sen tarjoamia virkistysmahdollisuuksia</p> <p>tiedettävä Jokamiehen oikeuksien keskeinen sisältö ohjatusti osattava tehdä kestäviä valintoja niin kuluttajana kuin tulevassa ammatissaan</p> <p>tunnettava alansa tärkeimmät ympäristöriskit</p> <p>tiedostettava maailmanlaajusten, kansallisten ja paikallisten ympäristöongelmien olemassaolo</p> <p>tunnettava jätteiden lajittelu ja hyötykäyttö omalla alalla</p>	<p>Opiskelijan on toimittava kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden puolesta tunnettava Suomen luontoa ja sen tarjoamia virkistysmahdollisuuksia</p> <p>tiedettävä Jokamiehen oikeudet</p> <p>osattava tehdä kestäviä valintoja niin kuluttajana kuin tulevassa ammatissaan</p> <p>tunnettava alansa tärkeimmät ympäristöriskit</p> <p>osattava pohtia markkinoinnin vaikutuksia omaan kulutukseensa</p> <p>osattava arvioida omaa kulutustaan kestävän kehityksen näkökulmasta</p> <p>tunnettava maailmanlaajuisia, kansallisia ja paikallisia ympäristöongelmia ja niistä aiheutuvia uhkia</p> <p>tunnettava jätteiden lajittelu ja hyötykäyttö omalla alalla sekä niistä aiheutuvat kulut</p>	<p>Opiskelijan on toimittava kestävän kehityksen ja luonnon monimuotoisuuden puolesta tunnettava Suomen luontoa ja sen tarjoamia virkistysmahdollisuuksia sekä osattava suosittelua, niitä muille</p> <p>tiedettävä Jokamiehen oikeudet ja osattava kertoa niistä muille</p> <p>osattava tehdä kestäviä valintoja niin kuluttajana kuin tulevassa ammatissaan</p> <p>tunnettava alansa tärkeimmät ympäristöriskit</p> <p>osattava pohtia markkinoinnin vaikutuksia omaan kulutukseensa</p> <p>osattava arvioida omaa kulutustaan kestävän kehityksen näkökulmasta</p> <p>tunnettava maailmanlaajuisia, kansallisia ja paikallisia ympäristöongelmia ja niistä aiheutuvia uhkia omalle alalleen</p> <p>tunnettava jätteiden lajittelu ja hyötykäyttö omalla alalla sekä niistä aiheutuvat kulut</p> <p>kyettävä omalla esimerkillään vähentämään jätteiden syntyä ja niistä aiheutuvia kuluja</p>

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIikka
Laajuus	4 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä, omissa opinnoissaan sekä osallistuvana yhteiskunnan jäsenenä. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat, lisäksi hänen tulee osata lähettää tiedostoja sähköpostina. Opiskelijan tulee osata hyödyntää verkkoympäristön tarjoamia palveluja ja samalla ymmärtää salasanojen ja yksityisyyden merkitys. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, piirto/esitysgrafiikka ja tietokantaohjelmia sekä liittää taulukoita ja kuvia tekstiin. Hänen on osattava monipuolisesti käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun (verkko-opinnot). Hänen tulee osata hyödyntää tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja yhteistyöhön verkoston/verkkojen avulla. Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita, suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon ja muuttaa sitä toimivaksi. Hänen on osattava</p>

	käyttää tiedon välittämiseen erilaisia tietoliikennepalveluja.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Keskeinen sisältö on tietotekniikan, erilaisten tietolähteiden ja tietoliikennevälineiden käyttäminen omalla ammattialalla, omissa opinnoissa ja yksityiselämässä. Opintojaksot: Tietotekniikan perusteet 1 ov Tietotekniikan jatkokurssi 1 ov Tietotekniikan ammattisovellukset 1ov
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Ei kytkenäjä muihin opintokokonaisuuksiin.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Arvosana muodostuu opetukseen osallistumisesta, annettujen oppimistehtävien suorittamisesta ja mahdollisten kokeiden hyväksytyistä suorituksista. Kurssin arvioi kurssin opettanut opettaja tai mahdollisen viivästyneen suorituksen voi arvioida muu tietotekniikan opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava käyttää yhtä tekstinkäsittelyohjelmaa, hakea, tallentaa ja kopioida tiedostoja. Hänen on osattava etsiä internetistä tarvitsemaansa tietoa, osattava käyttää sähköpostia ja käyttää ohjattuna tietoliikennepalveluja. Hänen on osattava kirjautua verkkoalustalle.	Opiskelijan on osattava käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä, omissa opinnoissaan. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat, lisäksi hänen tulee osata lähettää tiedostoja sähköpostina. Opiskelijan ymmärtää salasanojen merkitys. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, piirto/esitysgrafiikka ja liittää taulukoita ja kuvia tekstiin. Hänen on osattava käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun (verkko-opinnot). Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita, suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon ja muuttaa sitä toimivaksi. Hänen on osattava käyttää tiedon välittämiseen erilaisia tietoliikennepalveluja. Hänen on osattava kirjautua verkkoalustalle.	Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä, omissa opinnoissaan sekä osallistuvana yhteiskunnan jäsenenä. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat, lisäksi hänen tulee osata lähettää tiedostoja sähköpostina. Opiskelijan tulee osata hyödyntää verkkoympäristön tarjoamia palveluja ja samalla ymmärtää salasanojen ja yksityisyyden merkitys. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, piirto/esitysgrafiikka ja tietokantaohjelmia sekä liittää taulukoita ja kuvia tekstiin. Hänen on osattava monipuolisesti käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun (verkko-opinnot). Hänen tulee osata hyödyntää tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja yhteistyöhön verkostojen/verkkojen avulla. Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita, suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon ja muuttaa sitä toimivaksi. Hänen on osattava käyttää tiedon välittämiseen erilaisia tietoliikennepalveluja.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Tietotekniikan perusteet
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa opintojensa ja oman ammattialan tueksi. Opiskelija omaa perustaidot toimialueympäristöstä, opiskelijoille tarkoitettusta verkko-opintoalustasta, tietokoneen peruskäytöstä, tekstinkäsittelyn perusteista ja taulukkolaskennan perusteista. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat.
Keskeinen sisältö	ATK-keskuksen julkaisemat verkon käyttöäännöt. Salasanat ja verkkokansiot. Käyttöjärjestelmän peruskäyttö. Tekstinkäsittelyn peruskäyttö. Verkko-opiskelualustan käyttö. Tiedonhaku internetistä.
Toteutustapa	Oppitunnit, oppitunneilla jaettavat oppimistehtävät, verkkoalustalla jaettavat oppimistehtävät ja mahdolliset kokeet.
Kytkenät muihin opintoihin	Ei kytkenäjä muihin opintokokonaisuuksiin.

Arvioinnin toteutus	Arvosana muodostuu opetukseen osallistumisesta, annettujen oppimistehtävien suorittamisesta ja mahdollisten kokeiden hyväksytyistä suorituksista. Kurssin arvioi kurssin opettanut opettaja tai mahdollisen viivästyneen suorituksen voi arvioida muu tietotekniikan opettaja.
----------------------------	--

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava kirjautua toimialueelle omalla tunnuksellaan ja pitää huolta omasta käyttäjätunnuksestaan ja salasananasta. Hänen tulee osata käyttöjärjestelmän hallittu käynnistäminen ja sammuttaminen. Opiskelijan tulee osata kirjoittaa tekstiä tekstinkäsittelyohjelmalla. Hänen on osattava kirjautua verkkopalustalle.	Opiskelijan on osattava kirjautua toimialueelle omalla tunnuksellaan ja pitää huolta omasta käyttäjätunnuksestaan ja salasananasta. Hänen tulee osata käyttöjärjestelmän peruskäyttö. Opiskelijan tulee osata kirjoittaa tekstiä tekstinkäsittelyohjelmalla ja tehdä taulukkolaskentaohjelmalla tarvitsemiaan taulukoita. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä. Hänen on osattava kirjautua verkkopalustalle. Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita.	Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tiedonkäsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä sekä omissa opinnoissaan. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat. Opiskelijan tulee osata hyödyntää verkkoympäristön tarjoamia palveluja ja samalla ymmärtää salasanojen ja yksityisyyden merkitys. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskentaohjelmia sekä liittää taulukoita ja kuvia tekstiin. Hänen on osattava monipuolisesti käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun (verkko-opinnot). Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita, suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon ja muuttaa sitä toimivaksi.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Tietotekniikan jatkokurssi
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä, omissa opinnoissaan sekä osallistuvana yhteiskunnan jäsenenä. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat, lisäksi hänen tulee osata lähettää tiedostoja sähköpostina. Opiskelijan tulee osata hyödyntää verkkoympäristön tarjoamia palveluja ja samalla ymmärtää salasanojen ja yksityisyyden merkitys. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, piirto/esitysgrafiikka ja tietokantaohjelmia sekä liittää taulukoita ja kuvia tekstiin. Hänen on osattava monipuolisesti käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun (verkko-opinnot). Hänen tulee osata hyödyntää tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja yhteistyöhön verkostojen/verkkojen avulla. Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita, suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon ja muuttaa sitä toimivaksi. Hänen on osattava käyttää tiedon välittämiseen erilaisia tietoliikennepalveluja.
Keskeinen sisältö	Esitysgrafiikka- ja piirtoohjelma. Digikuvan perusteet. Tietokantojen perusteet. Sähköpostin käyttö Tekstinkäsittelyn osaamisen syventäminen. Taulukkolaskennan osaamisen syventäminen.
Toteutustapa	Oppitunnit, oppitunneilla jaettavat oppimistehtävät, verkkopalustalla jaettavat oppimistehtävät ja mahdolliset kokeet.
Kytkenät muihin opintoihin	Tietotekniikan perusteet 1 ov
Arvioinnin toteutus	Arvosana muodostuu opetukseen osallistumisesta, annettujen oppimistehtävien suorittamisesta ja mahdollisten kokeiden hyväksytyistä suorituksista. Kurssin arvioi kurssin opettanut opettaja tai mahdollisen viivästyneen suorituksen voi arvioida muu tietotekniikan opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava käyttää yhtä tekstinkäsittelyohjelmaa, hakea, tallen-	Opiskelijan on osattava käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tiedon hankinnan ja	Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintä-

<p>taa ja kopioida tiedostoja. Hänen on osattava etsiä internetistä tarvitsemaansa tietoa, osattava käyttää sähköpostia ja käyttää ohjattuna tietoliikennepalveluja. Hänen on osattava kirjautua verkkoalustalle.</p>	<p>käsittelyn ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä, omassa opinnoissaan. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat, lisäksi hänen tulee osata lähettää tiedostoja sähköpostina. Opiskelijan ymmärtää salasanojen merkitys. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, piirto/esitysgrafiikka ja liittää taulukoita ja kuvia tekstiin. Hänen on osattava käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun (verkko-opinnot). Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita, suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon ja muuttaa sitä toimivaksi. Hänen on osattava käyttää tiedon välittämiseen erilaisia tietoliikennepalveluja. Hänen on osattava kirjautua verkkoalustalle.</p>	<p>tekniikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä, omassa opinnoissaan sekä osallistuvana yhteiskunnan jäsenenä. Hänen tulee osata käsitellä tiedostoja eli hakea tallentaa ja kopioida niitä ymmärtäen missä tiedostot sijaitsevat, lisäksi hänen tulee osata lähettää tiedostoja sähköpostina. Opiskelijan tulee osata hyödyntää verkkoympäristön tarjoamia palveluja ja samalla ymmärtää salasanojen ja yksityisyyden merkitys. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta-, piirto/esitysgrafiikka ja tietokantaohjelmia sekä liittää taulukoita ja kuvia tekstiin. Hänen on osattava monipuolisesti käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun (verkko-opinnot). Hänen tulee osata hyödyntää tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja yhteistyöhön verkostojen/verkkojen avulla. Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita, suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon ja muuttaa sitä toimivaksi. Hänen on osattava käyttää tiedon välittämiseen erilaisia tietoliikennepalveluja.</p>
---	---	---

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Tietotekniikan ammattisovellukset
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelijan on osattava käyttää vähintään yhtä hänen omaan ammattialaan liittyvää tietotekniikan sovellusohjelmaa. Hänen tulee omata valitun sovelluksen peruskäyttö ja valmiudet käyttää ohjelmaa oman alan tehtävissä. Lisäksi hänen tulee omata valmiudet hakea lisäkoulutusta alakohtaisiin sovellusohjelmiin.
Keskeinen sisältö	Alakohtaisesti valittu tietotekniikan sovellusohjelma.
Toteutustapa	Oppitunnit, oppitunneilla jaettavat oppimistehtävät, verkkoalustalla jaettavat oppimistehtävät ja mahdolliset kokeet.
Kytkenät muihin opintoihin	Tietotekniikan perusteet 1ov Tietotekniikan jatkokurssi 1 ov
Arvioinnin toteutus	Arvosana muodostuu opetukseen osallistumisesta, annettujen oppimistehtävien suorittamisesta ja mahdollisten kokeiden hyväksytyistä suorituksista. Kurssin arvioi kurssin opettanut opettaja tai mahdollisen viivästyneen suorituksen voi arvioida muu tietotekniikan opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija osaa valitun ammattisovelluksen peruskäytön.	Opiskelija osaa valitun ammattisovelluksen käytön ja osaa soveltaa sen käyttöä omalla ammattialallaan.	Opiskelija osaa valitun ammattisovelluksen käytön ja osaa soveltaa sen käyttöä omalla ammattialallaan. Hän pystyy itseopiskeluna omaksumaan ohjelman laajemmankin käytön. Tarvittaessa hän pystyy toimimaan ohjelman vertaistukena muille opiskelijoille.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Syventävä tietotekniikka
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä, omassa opinnoissaan sekä osallistuvana yhteiskunnan jäsenenä.

	Hänen on osattava tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysgrafiikka-ohjelmien yhteiskäyttö ja osattava muokata digikuvia kuvankäsittelyohjelmalla. Hänen on osattava monipuolisesti käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun. Hänen on osattava käyttää tietokantaohjelmaa ja luoda uusia tietokantoja Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita ja suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon.
Keskeinen sisältö	Esitysgrafiikkaohjelma. Kuvankäsittelyohjelma. Tietokantojen luominen ja käyttö. Tekstinkäsittelyn osaamisen syventäminen. Taulukkolaskennan osaamisen syventäminen.
Toteutustapa	Oppitunnit, oppitunneilla jaettavat oppimistehtävät, verkkoalustalla jaettavat oppimistehtävät ja mahdolliset kokeet.
Kytkenät muihin opintoihin	Tietotekniikan perusteet 1 ov Tietotekniikan jatkokurssi 1 ov
Arvioinnin toteutus	Arvosana muodostuu opetukseen osallistumisesta, annettujen oppimistehtävien suorittamisesta ja mahdollisten kokeiden hyväksytyistä suorituksista. Kurssin arvioi kurssin opettanut opettaja tai mahdollisen viivästyneen suorituksen voi arvioida muu tietotekniikan opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä. Hän osaa suhtautua harkiten löytämäänsä informaatioon. Hänen on osattava käyttää tekstinkäsittely- ja esitysgrafiikka-ohjelmia. Hänen on osattava ohjattuna taulukkolaskennan perusteet. Hänen on osattava ohjattuna muokata digikuvia kuvankäsittely-ohjelmalla (esim. kuvan rajaus). Hänen on osattava ohjattuna käyttää tietokantaohjelmaa.	Opiskelijan on osattava vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä omaan alaansa kuuluvissa tehtävissä. Hänen on osattava tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysgrafiikka-ohjelmien yhteiskäyttö ja osattava muokata digikuvia kuvankäsittely-ohjelmalla. Hänen on osattava käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia opiskeluunsa. Hänen on osattava käyttää tietokantaohjelmaa ja luoda uusia tietokantoja. Opiskelijan on osattava käyttää hakupalveluita ja suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon.	Opiskelijan on osattava aktiivisesti ja vastuullisesti käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa tiedon hankinnan ja käsittelyn sekä tiedon tuottamisen ja viestinnän välineenä. Hänen on osattava monipuolisesti tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta- ja esitysgrafiikka-ohjelmien yhteiskäyttö ja osattava muokata digikuvia kuvankäsittelyohjelmalla. Hänen on osattava käyttää tietoteknisiä laitteita ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia myös itsenäiseen opiskeluun. Hänen on osattava käyttää tietokantaohjelmaa ja luoda ja suunnitella uusia tietokantoja. Opiskelijan on osattava käyttää monipuolisesti, hakupalveluita ja suhtautua kriittisesti löytämäänsä informaatioon.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	TYÖELÄMÄTIETO
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija perehtyy työmarkkina- ja työsopimuskäytäntöön oman alansa näkökulmasta. Hän tuntee työelämän organisaatioita, osallistumisjärjestelmiä ja sopimusmenettelyjä niin, että kykenee osallistumaan niiden toimintaan ja kehittämiseen. Hän pystyy kehittämään omaa työtään ja työympäristönsä turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Opiskelija perehtyy oman alansa tarpeiden mukaisesti keskeiseen työlainsäädäntöön, sen tavoitteisiin ja valvontaan sekä Suomessa että ulkomailla.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Työnhaku ja työsopimus. Työntekijän ja työnantajan perusoikeudet ja -velvollisuudet. Ammatillinen järjestäytyminen, työehtosopimustietous, oman alan työehtosopimuksen ydinasiat. Työriidat ja niiden sovittelu. Työaikalaki, vuosilomalaki. Työntekijän sosiaaliturva. Työsuojelu ja työturvallisuus. Työvoima ja työllisyys. Työsuhteen päättymisen.
Toteutustapa	Lähiopetus kirjalliset tehtävät
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Työn- ja ammatin opetus työissäoppiminen
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen	-vaadittavat opintosuoritukset, harjoitustyöt, koe, jatkuva näyttö -lähiopetukseen osallistuminen säännöllisesti, koe

-arvioija -vaadittavat suoritukset	-opettaja -opetukseen osallistuminen, koe
---------------------------------------	--

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on tunnettava perusasiat suomalaisesta työelämästä.</p> <p>Hänellä on oltava taitoa etsiä työtä ja tehdä työsuhteeseen sopiva työsuhde.</p> <p>Opiskelijan on tunnettava työntekijän perusoikeuksia ja -velvollisuuksia.</p> <p>Opiskelijan pitää tuntea työehtosopimuksen idea ja oman alan sopimuksen perusteet.</p> <p>Työntekijän perussosiaaliturvan tunteminen.</p>	<p>Opiskelijan on tunnettava keskeisiä suomalaisen työelämän asioita.</p> <p>Hänen on osattava suullinen, kirjallinen ja sähköinen työn hakeminen ja työsuhteen tekeminen koeaikoineen. Hänen on tunnettava työsuhteen päättämisen.</p> <p>Opiskelijan on tunnettava oman alansa työehtosopimuksen keskeisimmät asiat.</p> <p>Opiskelija tuntee pääpiirteisesti työntekijän työsuhteeseen liittyvän sosiaaliturvan.</p>	<p>Opiskelijan on osattava itsenäisesti etsiä vastauksia kysymyksiin suomalaisen työelämän ilmiöihin.</p> <p>Hän osaa arvioida omat mahdollisuutensa työnhakijana ja työntekijänä.</p> <p>Opiskelija tuntee hyvin työntekijän ja työnantajan oikeudet ja velvollisuudet.</p> <p>Opiskelija ymmärtää hyvin työehtosopimuksen merkityksen ja pääsisällön.</p> <p>Opiskelija tuntee työriidat, niiden sovittelun sekä neuvottelumenettelyn.</p> <p>Opiskelija osaa hyvin työsuhteesta johtuvan sosiaaliturvansa.</p> <p>Hän osaa oma-aloitteisesti etsiä tietoja ja ratkaisuja työelämän jokapäiväisiin ongelmiin ja ristiriitoihin.</p>

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	ETIIKKA
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelija osaa eritellä omaa elämäänsä, ihmissuhteisiin, yhteiskuntaan, ympäristöön, työelämään, yritystoimintaan ja ammatteihin liittyviä arvoja ja eettisiä ongelmia. Opiskelijan osaa arvioida arvojen, normien, hyveiden ja katsomusten merkitystä omassa elämässään ja ihmisten välisissä suhteissa. Hän osaa keskustella eettisistä ja katsomuksellisista kysymyksistä, käsitellä niitä ja esittää niistä perusteltuja näkemyksiä.</p> <p>Opiskelija osaa perustella omia arvovalintojaan ja arvioida niiden vaikutuksia ihmisarvon, oikeudenmukaisuuden ja kestävän kehityksen kannalta. Ammatillisissa ristiriitatilanteissa opiskelija osaa toimia vastuullisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla. Opiskelija on halukas osallistumaan oman ammattialansa arvopohjan ja eettisten periaatteiden kehittämiseen.</p>
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	<p>Etiikka ja elämäntaito</p> <p>Ammattietiikka ja yhteiskuntaetiikka</p> <p>Oman alan ammattietiikka</p> <p>Yritys- ja liike-elämäetiikka</p> <p>Globaali etiikka</p>
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialojen mukaan soveltaen.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	<p>Arvioidaan T1-K5</p> <p>Opettajat</p> <p>Lähiopetukseen osallistuminen sekä oppimistehtävien ja/tai kurssin kokeen hyväksytyt suorittaminen</p>

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on osattava käsitellä omaan elämäänsä liittyviä arvoja sekä eettisiä ja elämäntavallisia kysymyksiä</p> <p>osattava perustella omia arvovalintojaan</p>	<p>Opiskelijan on osattava eritellä omaan elämäänsä, ihmissuhteisiin ja ympäristöön liittyviä arvoja ja eettisiä ongelmia</p> <p>osattava tehdä eettisesti perusteltuja arvovalintoja ja arvioida niiden vaikutuk-</p>	<p>Opiskelijan on osattava eritellä omaan elämäänsä, ihmissuhteisiin, yhteiskuntaan, ympäristöön, työelämään, yritystoimintaan ja ammatteihin liittyviä arvoja ja eettisiä ongelmia</p> <p>osattava tehdä eettisesti perusteltuja arvovalintoja ja arvioida niiden vaikutuk-</p>

osattava ratkaista toisten kanssa omaan alaan liittyviä arvo- ja normiristiriitoja eettisesti kestäväällä tavalla	sia ihmisarvon näkökulmasta osattava ratkaista itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa arvo- ja normiristiriitoja eettisesti hyväksyttävällä tavalla	sia ihmisarvon, oikeudenmukaisuuden ja kestäväen kehityksen kannalta osattava ratkaista itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa arvo- ja normiristiriitoja eettisesti hyväksyttävällä tavalla erityisesti oman alansa työelämän kysymyksissä
osattava toimia vastuullisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla omaan ammattiin liittyvissä ristiriitatilanteissa	osattava toimia vastuullisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla ristiriitaisissa tilanteissa ja ymmärrettävä oman ammattialan arvopohjan ja eettisten periaatteiden tärkeyden	osattava toimia vastuullisesti ja eettisesti kestäväällä tavalla ristiriitaisissa tilanteissa ja on oltava halukas osallistumaan oman ammattialansa arvopohjan ja eettisten periaatteiden kehittämiseen

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	PSYKOLOGIA
Laajuus	2 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija perehtyy oppimisen perusmekanismeihin ja pystyy kehittämään omaa oppimisen taitoaan. Hän hankkii perustietoa havaitsemisesta, ajattelusta, persoonallisuudesta, tunteista ja muista käyttäytymistä säätelevistä tekijöistä. Tämän tiedon avulla hän pystyy ymmärtämään ja selittämään sekä omaa että muiden ihmisten käyttäytymistä. Hän oppii tunnistamaan omia ja toisten tunteita ja asenteita sekä hallitsemaan niitä tilanteen mukaan. Hän osaa soveltaa psykologista tietoa eri tilanteissa ja kykenee kehittämään itsetuntemuksessa. Opiskelija perehtyy ryhmän ja tiimin toimintaan vaikuttaviin tekijöihin ja osaa soveltaa psykologista tietoa ryhmän ihmissuhteista ja vuorovaikutuksesta asiakaspalvelussa ja muussa vuorovaikutuksessa. Hän ymmärtää työpaikan ihmissuhteiden ja ilmapiirin merkityksen sekä osaa toimia erilaisissa rooleissa yhteistyökykyisesti. Lisäksi hän kykenee yhteistyöhön erilaisten ihmisten kanssa. Hän tunnistaa erilaisia johtamistapoja ja työkuultuureja ja osaa toimia niiden mukaan. Opiskelija tietää motivaation vaikutuksen ihmisen tavoitteelliseen toimintaan työssä ja vapaa-aikana. Hän tietää motivaation ylläpitämistä ja edistämistä. Lisäksi hän oppii, miten sitoudutaan työhön ja samaistutaan ryhmään. Opiskelija tietää psyykkiseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä. Hän osaa huolehtia omasta psyykkisestä työ- ja toimintakyvystään, ylläpitää sitä ja ehkäistään sen heikkenemistä. Hän tietää omaan jaksamiseensa vaikuttavista psyykkisistä tekijöistä ja osaa välttää jaksamista uhkaavia tekijöitä. Hän tietää, millaisia psyykkisiä ongelmia, kriisejä ja mielenterveyshäiriöitä ihmisellä voi olla, osaa tunnistaa niitä itsessään ja osaa tarvittaessa hakea apua niihin.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Psykologia 1 ov Ammatti- ja työpsykologia 1 ov
Kytkenäät muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialojen mukaan soveltaen.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Arvioidaan T1-K5. Kumpikin opintojakso arvioidaan itsenäisenä. Opettajat Lähiopetukseen osallistuminen ja oppimistehtävien ja/tai kokeen hyväksytyt suoritukset

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava oppimistapahtumaan vaikuttavat keskeiset tekijät ja ymmärrettävä omien oppimistaitojen kehittämisen tärkeyden tiedettävä psykologiset käsitteet ja ymmärrettävä, mitä ne tarkoittavat pyrittävä lisäämään itsetuntemustaan ja ymmärtämään omaa käyttäytymistään	Opiskelijan on osattava oppimistapahtumaan vaikuttavat keskeiset tekijät ja ymmärrettävä oppimistaitojen kehittämisen tärkeyden ja pystyttävä ohjattuna kehittämään omaa oppimisen taitoaan tiedettävä psykologiset käsitteet, ymmärrettävä ne ja osattava käyttää niitä ymmärrettävä havaitsemisen, ajattelun, persoonallisuuden, tunteiden ja muiden käyttäytymistä säätelevien tekijöiden merkityksen ihmisen käyttäytymiselle sekä kyettävä tunnistamaan omia tunteitaan ja asenteitaan	Opiskelijan on osattava ja ymmärrettävä oppimistapahtuman keskeiset mekanismit ja pystyttävä aktiivisesti kehittämään omaa oppimisen taitoaan tiedettävä psykologiset käsitteet, ymmärrettävä ne ja osattava käyttää psykologista tietoa soveltaen sitä eri tilanteissa ymmärrettävä havaitsemisen, ajattelun, persoonallisuuden, tunteiden ja muiden käyttäytymistä säätelevien tekijöiden merkityksen ihmisen käyttäytymiselle ja kyettävä selittämään ihmisen toimintaa niiden avulla sekä kyettävä tunnistamaan omia ja toisten tunteita sekä asenteita sekä hallitsemaan niitä tilan-

osattava käyttää psykologista tietoa asiakaspalvelussa, työryhmässä ja tiimeissä sekä muussa vuorovaikutuksessa	osattava käyttää psykologista tietoa asiakaspalvelussa, työryhmässä ja tiimeissä sekä muussa vuorovaikutuksessa sekä tunnistettava erilaisia johtamistapoja ja työkulttuureja	teen mukaan osattava käyttää psykologista tietoa soveltaen asiakaspalvelussa, työryhmässä ja tiimeissä sekä muussa vuorovaikutuksessa, tunnistettava erilaisia johtamistapoja ja työkulttuureja ja osattava toimia niiden mukaan sekä ymmärrettävä työpaikan ihmissuhteiden dynamiikkaa ja osattava toimia erilaisissa rooleissa yhteistyökykyisesti
tiedettävä motivoituneeseen toimintaan vaikuttavat perusasiat	ymmärrettävä motivaation vaikutus ihmisen tavoitteelliseen toimintaan, tiedettävä motivaation ylläpitämisestä ja edistämisestä sekä samaistumisen merkityksestä ihmisen toiminnalle	ymmärrettävä motivaation vaikutus ihmisen tavoitteelliseen toimintaan ja tiedettävä sen ylläpitämisestä ja edistämisestä sekä osattava soveltaa sitä omaan toimintaansa sekä ymmärrettävä samaistumisen merkitys ihmisen toiminnalle
tiedettävä, mitkä tekijät vaikuttavat työhön sitoutumiseen ja ryhmään samaistumiseen	tiedettävä, mitkä tekijät vaikuttavat työhön sitoutumiseen ja ryhmään samaistumiseen sekä ymmärrettävä niiden merkitys työyhteisön toiminnalle	tiedettävä, mitkä tekijät vaikuttavat työhön sitoutumiseen ja ryhmään samaistumiseen, ymmärrettävä niiden merkitys työyhteisön toiminnalle sekä osattava toimia itse sitoutumista ja samaistumista edistävästi
tiedettävä psyykkiseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä ja miten omaa toimintakykyä voidaan pitää yllä	tiedettävä psyykkiseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä ja osattava huolehtia omasta psyykkisestä hyvinvoinnistaan	tiedettävä psyykkiseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavista tekijöistä, osattava huolehtia omasta työ- ja toimintakyvystään, ylläpitää sitä ja ehkäistä sen heikkenemistä sekä tietää omaan jaksamiensa vaikuttavista tekijöistä ja osattava välttää niitä
tiedettävä, mistä saa apua, tietoja ja neuvoja psyykkisiin ongelmiin	tiedettävä, millaisia psyykkisiä ongelmia, kriisejä ja mielenterveyshäiriöitä ihmisellä voi olla sekä tiedettävä mistä niihin saa apua ja neuvoja	tiedettävä, millaisia psyykkisiä ongelmia, kriisejä ja mielenterveyshäiriöitä ihmisellä voi olla, osattava tunnistaa niitä itsessään ja tarvittaessa hakea apua niihin

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Psykologian perusteet
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija perehtyy oppimisen perusmekanismeihin ja pystyy kehittämään omaa oppimisen taitoaan. Hän hankkii perustietoa havaitsemisesta, ajattelusta, persoonallisuudesta, tunteista ja muista käyttäytymistä säätelevistä tekijöistä. Tämän tiedon avulla hän pystyy ymmärtämään ja selittämään sekä omaa että muiden ihmisten käyttäytymistä. Hän oppii tunnistamaan omia ja toisten tunteita ja asenteita sekä hallitsemaan niitä tilanteen mukaan. Hän osaa soveltaa psykologista tietoa eri tilanteissa ja kykenee kehittämään itsetuntemuksessa. Opiskelija tietää motivaation vaikutuksen ihmisen tavoitteelliseen toimintaan työssä ja vapaa-aikana. Hän tietää motivaation ylläpitämisestä ja edistämisestä.
Keskeinen sisältö	Oppiminen Ajattelu Havaitseminen Persoonallisuuden ja minän kehittyminen Tunteiden hallinta Toiminnan tavoitteellisuus Motivaatio Samaistuminen ja sitoutuminen sosiaalisina ilmiöinä
Toteutustapa	Lähiopetustunnit Oppimistehtävät
Kytkenät muihin opintoihin	Ammattialojen mukaan soveltaen
Arvioinnin toteutus	Arvioidaan T1-K5. Arvosana muodostuu oppimistehtävien ja/tai kokeen perusteella. Arvioijana opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava oppimistapahtumaan vaikuttavat keskeiset tekijät ja ymmärrettävä omien oppimistaitojen kehittämisen tär-	Opiskelijan on osattava oppimistapahtumaan vaikuttavat keskeiset tekijät ja ymmärrettävä oppimistaitojen kehittämisen tärkeyden	Opiskelijan on osattava ja ymmärrettävä oppimistapahtuman keskeiset mekanismit ja pystyttävä aktiivisesti kehittämään omaa oppi-

keyden	ja pystyttävä ohjattuna kehittämään omaa oppimisen taitoaan	misen taitoaan
tiedettävä psykologiset käsitteet ja ymmärrettävä, mitä ne tarkoittavat	tiedettävä psykologiset käsitteet, ymmärrettävä ne ja osattava käyttää niitä	tiedettävä psykologiset käsitteet, ymmärrettävä ne ja osattava käyttää soveltaen niitä eri tilanteissa
pyrittävä lisäämään itsetuntemustaan ja ymmärtämään omaa käyttäytymistään	ymmärrettävä havaitsemisen, ajattelun, persoonallisuuden, tunteiden ja muiden käyttäytymistä säätelevien tekijöiden merkityksen ihmisen käyttäytymiselle sekä kyettävä tunnistamaan omia tunteitaan ja asenteitaan	ymmärrettävä havaitsemisen, ajattelun, persoonallisuuden, tunteiden ja muiden käyttäytymistä säätelevien tekijöiden merkityksen ihmisen toiminnalle ja kyettävä selittämään ihmisen käyttäytymistä niiden avulla sekä kyettävä tunnistamaan omia ja toisten tunteita sekä asenteita sekä hallitsemaan niitä tilanteen mukaan
tiedettävä motivoituneeseen toimintaan vaikuttavat perusasiat	ymmärrettävä motivaation vaikutus ihmisen tavoitteelliseen toimintaan, tiedettävä motivaation ylläpitämisestä ja edistämisestä sekä samaistumisen merkityksestä ihmisen toiminnalle	ymmärrettävä motivaation vaikutus ihmisen tavoitteelliseen toimintaan ja tiedettävä sen ylläpitämisestä ja edistämisestä sekä osattava soveltaa sitä omaan toimintaansa sekä ymmärrettävä samaistumisen merkitys ihmisen toiminnalle

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Ammatti- ja työpsykologia
Laajuus	1 ov
Tavoitteet	Opiskelija perehtyy ryhmän ja tiimin toimintaan vaikuttaviin tekijöihin ja osaa soveltaa psykologista tietoa ryhmän ihmissuhteista ja vuorovaikutuksesta asiakaspalvelussa ja muussa vuorovaikutuksessa. Hän ymmärtää työpaikan ihmissuhteiden ja ilmapiirin merkityksen sekä osaa toimia erilaisissa rooleissa yhteistyökykyisesti. Lisäksi hän kykenee toimimaan erilaisten ihmisten kanssa työyhteisössä. Hän tunnistaa erilaisia johtamistapoja ja työkulttureja ja osaa toimia niiden mukaan. Hän oppii, miten sitoudutaan työhön ja samaistutaan ryhmään. Opiskelija tietää psyykkiseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä. Hän osaa huolehtia omasta psyykkisestä työ- ja toimintakyvystään, ylläpitää sitä ja ehkäistä sen heikkenemistä. Hän tietää omaan jaksamiseensa vaikuttavista psyykkisistä tekijöistä ja osaa välttää jaksamista uhkaavia tekijöitä. Hän tietää, millaisia psyykkisiä ongelmia, kriisejä ja mielenterveyshäiriöitä ihmisellä voi olla, osaa tunnistaa niitä itsessään ja osaa tarvittaessa hakea apua niihin.
Keskeinen sisältö	Työpaikan, ryhmän ja tiimin vuorovaikutus- ja ihmissuhdetaidot Johtamistavat ja erilaiset työkultuurit ja niiden vaikutus toimintaan Psyykkisen työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen Samaistuminen ja sitoutuminen sosiaalisina ilmiöinä Elämänhallinta Työssäjaksaminen Stressinhallinta
Toteutustapa	Lähiopetustunnit Oppimistehtävät
Kytkenäät muihin opintoihin	Ammattialojen mukaan soveltaen
Arvioinnin toteutus	Arvioidaan T1-K5. Arvosana muodostuu arvioitavan oppimistehtävän ja/tai kokeen perusteella. Arvioijana opettaja.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava käyttää psykologista tietoa asiakaspalvelussa, työryhmässä ja tiimeissä sekä muussa vuorovaikutuksessa	Opiskelijan on osattava käyttää psykologista tietoa asiakaspalvelussa, työryhmässä ja tiimeissä sekä muussa vuorovaikutuksessa sekä tunnistettava erilaisia johtamistapoja ja työkulttureja	Opiskelijan on osattava käyttää psykologista tietoa soveltaen asiakaspalvelussa, työryhmässä ja tiimeissä sekä muussa vuorovaikutuksessa, tunnistettava erilaisia johtamistapoja ja työkulttureja ja osattava toimia niiden mukaan sekä ymmärrettävä työpaikan ihmissuhteiden dynamiikkaa ja osattava toimia erilaisissa rooleissa yhteistyökykyisesti
tiedettävä, mitkä tekijät vaikuttavat työhön sitoutumiseen ja ryhmään samaistumiseen	tiedettävä, mitkä tekijät vaikuttavat työhön sitoutumiseen ja ryhmään samaistumiseen sekä ymmärrettävä niiden merkitys työyhteisön toiminnalle	tiedettävä, mitkä tekijät vaikuttavat työhön sitoutumiseen ja ryhmään samaistumiseen, ymmärrettävä niiden merkitys työyhteisön toiminnalle sekä osattava

tiedettävä psyykkiseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä ja kuinka omaa toimintakykyä voidaan pitää yllä	tiedettävä psyykkiseen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavia tekijöitä ja osattava huolehtia omasta psyykkisestä hyvinvoinnistaan	toimia itse sitoutumista ja samaistumista edistävästi
tiedettävä, mistä saa apua, tietoja ja neuvoja psyykkisiin ongelmiin	tiedettävä, millaisia psyykkisiä ongelmia, kriisejä ja mielenterveyshäiriöitä ihmisellä voi olla sekä tiedettävä, mistä niihin saa apua ja neuvoja	tiedettävä psyykkisen työ- ja toimintakykyyn vaikuttavista tekijöistä, osattava huolehtia omasta työ- ja toimintakyvystään, ylläpitää sitä ja ehkäistä sen heikkenemistä sekä oltava tietoinen omaan jaksamiseensa vaikuttavista tekijöistä ja osattava välttää niitä tiedettävä, millaisia psyykkisiä ongelmia, kriisejä ja mielenterveyshäiriöitä ihmisellä voi olla, osattava tunnistaa niitä itsensä ja tarvittaessa hakea apua niihin

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	YRITYSTOIMINTA
Laajuus	1-3ov
Yleistavoitteet	Opiskelija ymmärtää yrittäjyyden työllistymismahdollisuutena. Opiskelija osaa suhtautua yrittäjyyteen oikein sekä oppii jäsentämään omaa työtään.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	- Yrityksen perustamiseen liittyvät prosessit ja perus toiminnot - yritystoiminnan merkitys yhteiskunnassa - asiakas palvelu - yrityksen talous
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Aktiivinen osallistuminen opetukseen, oppimistehtävät ja tentit. Opiskelijan itsearviointi ja kokonaisuutta opettavat opettajat.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava tunnistaa yritystoiminnan peruskäsitteet ja hahmottaa yrityksen perustoiminnot	Opiskelijan on osattava yritystoiminnan peruskäsitteet hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät ja toimintaprosessit	Opiskelijan on osattava yritystoiminnan peruskäsitteet ja soveltaa niitä omalle ammattialalleen hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät ja toimintaprosessit sekä toimintojen vaikutus kannattavuuteen
tietää yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat	laatia ohjatusti yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat	laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat itsenäisesti
kuvata yritystoiminnan ja yrittäjyyden merkitys yhteiskunnalle	hahmottaa yritystoiminnan ja yrittäjyyden omassa ammatissaan	ymmärtää yritystoiminnan ja yrittäjyyden omassa ammatissaan

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Yritystoiminta 1
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	- Opiskelija osaa yritystoiminnan peruskäsitteet ja hänen on oppii hahmottamaan yritystoimintaa oman ammattialansa näkökulmasta. - Opiskelijan osaa eri yritysmuodot ja yritysmuodon valintakriteerit. - Opiskelijan osaa eri yritysmuotojen perustamiseen liittyvät asiakirjat. - Opiskelijan osaa toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	- Yritystoiminnan perustoiminnot ja toimintaprosessit - Yritystoiminnan merkitys yhteiskunnassa - Yrityksen perustaminen - Yritysmuodot ja niiden merkitys yritystoiminnassa - Yrityksen kokonaisrahoitus - Kestävä kehitys yritystoiminnassa
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen	Tentit, oppimistehtävät ja aktiivinen osallistuminen opetukseen. Itsearviointi, vertaisarviointi ja opettaja (opettajan valinnan mukaan)

- arvioijat - vaadittavat suoritukset	Tenttien ja oppimistehtävien hyväksytysti suorittaminen
--	---

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osatta va tunnistaa yritystoiminnan peruskäsitteet hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät tietää yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat selvittää ohjatusti yritystoiminnan ympäristövaikutuksia	Opiskelijan on osattava yritystoiminnan peruskäsitteet hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät ja toimintaprosessit laatia ohjatusti yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat ottaa huomioon yritystoiminnan ympäristövaikutuksia	Opiskelijan on osattava yritystoiminnan peruskäsitteet ja soveltaa niitä omalle ammattialalleen hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät ja toimintaprosessit sekä toimintojen vaikutus kannattavuuteen laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat itsenäisesti selvittää yritystoiminnan ympäristövaikutuksia omalla alallaan ja ottaa ne huomioon toiminnassaan

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Yritystoiminta 2
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Tavoitteena on, että opiskelija suhtautuu myönteisesti yrittäjyyteen ja hänellä on asenteelliset edellytykset omatoimiseen yrittämiseen. Opiskelija oppii ymmärtämään, että yrittäjyys perustuu kunkin omaan yritteliäisyyteen sekä aktiiviseen ja luovaan toimintaan. Opiskelija oppii perustiedot yritystoiminnasta ja pystyy hahmottamaan yritystoimintaa oman ammattialan ja ammatissa toimimisen näkökulmasta, jolloin hänelle kehittyy realistinen käsitys omista mahdollisuuksistaan oman alansa yrittäjänä.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Yrittäjyys Yrityksen toiminta-ajatus Liiketoimintasuunnitelma Yritysmuodot Perustamistoimet Markkinointi Yrityksen talous
Toteutustapa	Ammattialojen mukaan soveltaen opintosuoritukset, harjoitustyöt, koe, jatkuva näyttö
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialojen mukaan soveltaen
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	opintosuoritukset, harjoitustyöt, koe, jatkuva näyttö opettaja lähiopetukseen osallistuminen säännöllisesti, vaadittujen opintosuoritusten tekeminen, koe

Aarviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on Tiedettävä elinkeinotoimintaan vaikuttavien säännösten keskeinen sisältö. Oma-aloitteisesti osattava arvioida mahdollisuuksiaan toimia yrittäjänä. Osattava ohjatusti kehittää pienimuotoisia liikeideoita sekä osattava laskea mahdollisen liiketoimintansa tuotot ja kustannukset.	Opiskelijan on tunnettava yrityksen perustamisvaiheet. Opiskelijan on osattava hakea tietoa itsenäisesti yrityksen perustamiseen tarvittavista seikoista.	Opiskelijan on Osattava kehittää ja arvioida erilaisia liikeideoita ja valita niistä itselleen sopiva. Opiskelijan on osattava asettaa liikeidealleen taloudellisia tavoitteita. Opiskelijan osattava laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat. Opiskelijan tulee hallita keskeiset asiakaspalveluun ja myyntiin vaikuttavat näkökohdat. Opiskelijan on osattava kustannuslaskennan perusteet sekä tuntea keskeiset laskelmat ja tunnusluvut.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Yritystoiminta 3
Laajuus	2 ov
Yleistavoitteet	Opiskelijan tulee osata hahmottaa yrityksen perustoiminnot ja toimintaprosessit sidosryhmäajattelun, yrityksen elinkaariajattelun ja yritystoiminnan ominaispiirteet. Opiskelijan osaa toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Yritystoiminnan merkitys yhteiskunnassa Yritystoiminnan ominaispiirteet Yrityksen perustoiminnot ja toimintaprosessit Yrityksen sidosryhmät Kokonaisrahoitus Riskien hallinta Kestävä kehitys yritystoiminnassa Henkilöstöhallinto
Kytkenät muihin opintokokonaisuksiin	
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Tentit, oppimistehtävät ja aktiivinen osallistuminen opetukseen. Itsearviointi, vertaisarviointi ja opettaja (opettajan valinnan mukaan) Tenttien ja oppimistehtävien hyväksytyt suorittaminen

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava Ohjatusti yritystoiminnan peruskäsitteet Kuvata yritystoiminnan ja yrittäjyyden merkitys yhteiskunnalle Hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät Selvittää yrityksen kokonaisrahoituksen muodostuminen ja tuntee joitakin yrityksen rahanlähteitä Selvittää yrityksen yritystoiminnan ympäristövaikutuksia Tunnistaa tavanomaisempia yritystoiminnan liike- ja vahinkoriskejä Työsuhteeseen liittyvät oikeudet ja velvollisuudet ja osata toimia niitä noudattaen Tunnistaa yrityksen tyypillisimmät sidosryhmät	Opiskelijan on osattava Osattava yritystoiminnan peruskäsitteet Kuvata yritystoiminnan ja yrittäjyyden merkityksen yhteiskunnalle liiketaloudessa vakiintunein käsittein Hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät ja toimintaprosessit Selvittää yrityksen kokonaisrahoituksen muodostuminen ja selvittää yrityksen rahanlähteet ja rahan käyttö Selvittää yritystoiminnan ympäristövaikutuksia ja toimia ympäristövaikutukset huomioiden Tunnistaa yritystoiminnan liike- ja vahinkoriskejä ja toimia niiden hallitsemiseksi Sidosryhmäajattelu ja pohtia verkostoitumisen etuja yrityksen kannalta ja tuntee joitakin verkostoitumismuotoja Yrityksen elinkaariajattelun ja jatkuvuuden merkitys Työyhteisöön liittyvät oikeudet ja velvollisuudet ja toimia niitä noudattaen	Opiskelijan on osattava Yritystoiminnan peruskäsitteet ja soveltaa niitä Kuvata yritystoiminnan ja yrittäjyyden merkitys yhteiskunnalle liiketaloudessa vakiintunein käsittein Hahmottaa yrityksen perustoiminnot sekä niiden päätehtävät ja toimintaprosessit sekä toimintojen vaikutuksen kannattavuuteen Selvittää yrityksen kokonaisrahoituksen muodostuminen ja selvittää yrityksen rahanlähteet sekä rahan käytön ja rahoituksen ongelmat pääpiirteissään Selvittää yritystoiminnan ympäristövaikutuksia toimia ympäristövaikutukset huomioiden Tunnistaa yritystoiminnan liike- ja vahinkoriskejä ja toimia niiden hallitsemiseksi Sidosryhmäajattelu ja pohtia verkostoitumisen etuja ja tuntee useita verkostoitumistapoja. Yrityksen elinkaariajattelun ja jatkuvuuden merkitys ja edellytykset Työsuhteisiin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet ja toimia niitä noudattaen ja työyhteisöään kehittäen ja tukien

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	TERVEYSTIETO, VALINNAINEN
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa vaikuttaa terveyskäyttäytymiseensä vapaa-aikana ja työympäristössä.
Keskeinen sisältö /Opintojaksot	Terveys ja sen edistäminen. Tavallisimpien kansantautien ehkäisy. Kasvu ja kehitys, ihmissuhteet, mielenterveys ja hyvinvointi. Pakollisen terveystiedon kurssin sisältöjen syventäminen.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Arviointi aktiivisuuden, harjoitustöiden ja kokeen perusteella.

Tavoitteet ja arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
---------------------	---------------	---------------------

<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedettävä joitakin kansantauteja ehkäiseviä ja terveyttä edistäviä tekijöitä - ymmärrettävä joidenkin omien elämäntapojen yhteyden terveyteen - tiedettävä ihmissuhteiden merkitys mielenterveydelle ja mainittava joitakin mielenterveyden ongelmien ehkäisykeinoja - suoritettava tunneilla tehtävät harjoitteet - suoritettava loppupentti 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedettävä keskeiset tekijät kansantautien ehkäisyssä ja terveyden edistämässä - pohdittava omien elämäntapojen merkitystä terveydelle ja oltavavalmis muuttamaan niitä terveelliseen suuntaan - ymmärrettävä mielenterveyden merkitys itsensä kannalta - tiedettävä yleisimmät mielenterveyden häiriöt ja niiden ehkäisykeinot - suoritettava tunneilla tehtävät harjoitteet hyvin - suorittaa hyvin tai kohtalaisesti annetut tehtävät 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiedettävä ja kansantautien yhteydet elämäntapoihin ja toimittava terveyttä edistävasti - osattava perustella omia valintojaan terveyden näkökulmasta - ymmärrettävä myönteisten ihmissuhteiden merkityksen mielenterveydelle itsensä ja ympäristönsä kannalta - toimittava elinympäristössään oman ja muiden ihmisten kannalta terveellä tavalla - tiedettävä yleisimmät mielenterveyden ongelmia ja häiriöitä aiheuttavia tekijöitä sekä niiden ehkäisy- ja hoitokeinoja - suoritettava tunneilla tehtävät harjoitteet kiitettävästi - suorittaa kiitettävästi tai hyvin annetut tehtävät
--	---	---

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	LIIKUNTA
Laajuus	1-3 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa hyödyntää asuin- ja työpaikan liikuntatarjontaa oman hyvinvoinnin sekä toiminta- ja työkykyisyyden edistäjänä niin opiskelun kuin työnteon aikana..
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Liikunnan harjoittaminen erilaisissa oppimisympäristöissä vuodenaikojen ja opintojen jaksotusten mukaisesti. Vaihtoehtoisin liikuntalajeihin tutustuminen. Vaihtoehtoisesti oman liikuntasuunnitelman laatiminen, toteuttaminen ja seuranta opettajan harkinnan mukaan.
Arvioinnin toteutus:	Arvosana muodostuu aktiivisuudesta, asenteesta, taidosta, fyysisestä kunnosta ja yhteistyökykyisyydestä. Opettaja arvioi.
- arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Vaadittaviin suorituksiin kuuluvat fyysisen kunnan testit.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osallistuttava järjestettyyn opetuksen asianmukaisin välinein ja varustein - suoritettava omien edellytysten mukaiset liikuntasuoritukset opettajan opastuksella - osoitettava kiinnostusta omien liikunnallisten tietojen, taitojen ja fyysisen kunnan kehittämiseen - oltava halua toimia ryhmässä ja oppia ryhmätoiminnan periaatteet - suorittaa annetut tehtävät 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - osoitettava kiinnostusta terveysliikunnan myönteisiä vaikutuksia kohtaan - osoitettava kiinnostusta oman fyysisen kunnan ja liikuntataitojen ja tietojen kehittämiseen - oltava liikunnallisilta taidoiltaan ja fyysisen kunnan osalta hyvä tai kohtalainen - omattava riittävä fyysinen toimintakyky jokapäiväisestä elämästä selviämiseen - osaa ryhmätoiminnan perusperiaatteet - suorittaa hyvin tai kohtalaisesti annetut tehtävät 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> - ymmärrettävä terveysliikunnan myönteinen merkitys omalle hyvinvoinnille ja aktiivisesti toteutettava sen periaatteita - oltava liikunnallisilta taidoiltaan, taidoiltaan ja fyysisen kunnan osalta kiitettävä tai hyvä - asennoiduttava erittäin myönteisesti liikunnan tarjoamiin mahdollisuuksiin - oltava kiinnostunut käyttämään (ja myös käyttää itseään kehittäen) yhteiskunnan tarjoamia vapaa-ajan liikuntamahdollisuuksia - kykenee toimimaan itsenäisesti - osaa toimia ryhmässä sen henkeä rakentavasti - suorittaa kiitettävästi tai hyvin annetut tehtävät

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Terveysliikunta
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa hyödyntää asuin- ja työpaikan terveysliikuntatarjontaa oman hyvin-

	voinnin sekä toiminta- ja työkykyisyyden edistäjänä sekä opiskelun että työnteon aikana..
Keskeinen sisältö /Opintojaksot	Toiminta- ja työkykyä edistävän terveystieteiden eri muotoihin tutustuminen erilaisissa oppimisympäristöissä vuodenaikojen ja opintojen jaksotusten mukaisesti.
Arvioinnin toteutus: - arvosanan muodostuminen - arvioijat - vaadittavat suoritukset	Oppiminen tapahtuu kontaktiopetuksessa, ja arviointi jatkuvan seurannan pohjalta. Arvioinnissa huomioidaan aktiivisuus ja asenne sekä fyysinen kuntoisuus ja yhteistyökykyisyys. Arvioinnin suorittaa opettaja. Vaadittaviin suorituksiin kuuluvat fyysisen kunnan testit.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osallistuttava järjestettyyn opetukseen asianmukaisin välinein ja varustein suoritettava omien edellytysten mukaiset liikuntasuoritukset opettajan opastuksella osoitettava kiinnostusta omien liikunnallisten tietojen, taitojen ja fyysisen kunnan kehittämiseen oltava halua toimia ryhmässä ja oppia ryhmätoiminnan periaatteet suorittaa annetut tehtävät	Opiskelijan on osoitettava kiinnostusta terveysliikunnan myönteisiä vaikutuksia kohtaan osoitettava kiinnostusta oman fyysisen kunnan ja liikuntataitojen ja -tietojen kehittämiseen oltava liikunnallisilta taidoiltaan ja fyysisen kunnan osalta hyvä tai kohtalainen omattava riittävä fyysinen toimintakyky jokapäiväisestä elämästä selviämiseen osaa ryhmätoiminnan perusperiaatteet suorittaa hyvin tai kohtalaisesti annetut tehtävät	Opiskelijan on - ymmärrettävä terveysliikunnan myönteinen merkitys omalle hyvinvoinnille ja aktiivisesti toteutettava sen periaatteita oltava liikunnallisilta tiedoiltaan, taidoiltaan ja fyysisen kunnan osalta kiitettävä tai hyvä asennoituttava erittäin myönteisesti liikunnan tarjoamiin mahdollisuuksiin oltava kiinnostunut käyttämään (ja myös käyttää itseään kehittäen) yhteiskunnan tarjoamia vapaa-ajan liikuntamahdollisuuksia kykenee tarvittaessa toimimaan itsenäisesti osaa toimia ryhmässä sen henkeä rakentavasti suorittaa kiitettävästi tai hyvin annetut tehtävät

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Talviliikunta
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija oppii lajitaitoja, kokee ulkoliikunnan mielekkäänä ja saa fyysistä rasitusta. Opiskelija oppii käyttämään lähiympäristön liikuntamahdollisuuksia hyväkseen sekä löytää oman tavan harrastaa talvilajeja.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Koulun mahdollisuukisen ja opiskelijaryhmän valintojen mukaan, hiihto, luistelu, jääpelit ja laskettelu. Lajikohtaiset perustekniikat ja taidot. Fyysisen kunnan kohotus.
Toteutustapa	Lähiopetustunnit Opintosuoritukset
Kytkennot muihin opintokokonaisuuksiin	Opiskelijan liikunnallisuuden lisääminen
Arvioinnin toteutus: -arvosanan muodostuminen -arvioijat - vaadittavat suoritukset	-vaadittavat opintosuoritukset, jatkuva näyttö -opettaja -lähiopetukseen osallistuminen säännöllisesti.

Aarviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on -opittava perustaidot ja tiedot -pystyttävä sekä itsenäiseen että ryhmätyöskentelyyn. -osallistuttava asiallisista varusteista tunteille. -pystyttävä noudattamaan annettuja aikatauluja	Opiskelijan on -omattava hyvät lajitaidot ja tiedot. -oltava asenteeltaan positiivinen, yritteliäs ja aktiivinen.	Opiskelijan on -hallittava useimmat lajit. -oltava vastuullinen sekä itseään että muita kohtaan. -osattava käyttää paikkakunnan liikuntapalveluita. -pystyttävä kehittämään omaa kuntoa.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Joukkue- ja mailapelit
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija kokee yhdessä pelaamisen iloa, nauttii taidoista ja fyysisestä ponnistelusta sekä sisäistää reilun pelin periaatteet. Opiskelija oppii kurssiin kuuluvien pallope-

	lien perusteet ja säännöt.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Jalkapallo, koripallo, lentopallo, käsipallo, sähly, salibandy. Sulkapallo ja tennis. Lajiharjoitteet, lajien erityispiirteet, pelikäsityksen kehittyminen ja sääntöjen oppiminen.
Toteutustapa	Lähiopetustunnit, pelit Opintosuoritukset
Kytkenä muihin opintokokonaisuuksiin	peruskurssien taitojen ja tietojen syventäminen
Arvioinnin toteutus: -arvosanan muodostuminen -arvioijat -vaadittavat suoritukset	-vaadittavat opintosuoritukset, koe, jatkuva näyttö -opettaja -lähiopetukseen osallistuminen säännöllisesti

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on -pystyttävä osallistumaan peleihin oppien säännöt ja noudattamaan niitä. Asusteet on oltava lajiin sopivat.	Opiskelijan on -omattava hyvät pelitaidot ja tiedot. -oltava aktiivinen ja kannustava pystyttävä toimimaan ryhmässä ja omatoimisesti.	Opiskelijan on -hallitsee useimpien pelien perusteet ja pystyy toimimaan tuomarina tarvittaessa.

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	TAIDE JA KULTTUURI, VALINNAINEN
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	Yksilö toimii monikulttuurisessa yhteiskunnassa työntekijänä ja yhteiskunnan jäsenenä. Työelämässä tarvitaan eri kulttuurien, erityisesti eurooppalaisen kulttuurin, taiteen vuorovaikutuksellisuuden ja käden taitojen ymmärtämistä. Kansainvälistyvään yritystoimintaan kuuluu kansallisen kulttuurin syvä tuntemus ja tietoja muista kulttuureista. Kulttuurien ytimessä on aina taide. Taito- ja taideaineen opinnot ovat tärkeitä ammativistyksen saamiseksi ja luovan persoonallisuuden monipuolisuuden kehittämiseksi. Tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää taiteen merkityksen omassa elämässään ja tuntee sen ilmenemismuotoja monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Hänen tulee tiedostaa esteettisen, visuaalisen ja auditiivisen ilmeen merkitys sekä miten niitä voi hyödyntää ja kehittää taiteessa sekä omassa ammatissa. Opiskelijan tulee osata hankkia tietoa eri lähteistä ja hänen tulee osata muodostaa niistä kokonaisuuksia. Opiskelijan on osattava hyödyntää ammattialansa perinteitä. Hänen on osattava ottaa huomioon omassa toiminnassaan asiakkaan kulttuuriin liittyviä arvoja, jolloin hänen tulee olla tietoinen, että taide ilmenee eri kulttuureissa erilaisena. Opiskelijan tulee osata suunnitella ja tehdä omien ajatuksiensa ja mielikuviansa avulla jokin taiteen tai taiteiden tuotos. Materiaalien valinnassa ja työskentelyssä hänen on osattava ottaa huomioon ekologisen kestävyuden ja taloudellisen työskentelyn vaatimuksia. Opiskelijan on osattava kriittisesti arvioida omaa ja muiden työskentelyä ja tuotoksia ja käyttää saamaansa palautetta työskentelynsä kehittämiseen. Opiskelijan oman taideharrastuksen sisäistäminen.
Keskeinen sisältö /Opintojaksot	Taide ja kulttuuri 1 ov / Pakollisten opintojen valinnaiset lisäopinnot
Kytkenä muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialojen mukaan soveltaen
Arvioinnin toteutus: -arvosanan muodostuminen -arvioijat -vaadittavat suoritukset	- arvosana muodostuu: jatkuva näyttö, vaadittavat opintosuoritukset ja harjoitustyöt, koe -opettaja / opiskelijan itsearviointi -lähiopetukseen osallistuminen säännöllisesti, vaadittavien opintosuoritusten, harjoitustehtävien ja kokeen suorittaminen

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on saavutettava osittain oppimäärän tavoitteet ja ymmärrettävä taide- ja kulttuuriarvojen tärkeys ammatissa ja yhteiskunnassa tiedollisella alueella ymmärrettävä taiteen ja kulttuurin käsitteitä ja kyettävä ohjattuna hankkimaan tietoa ja muodostaa niistä yksinkertaisia kokonai-	Opiskelijan on saavutettava pääosin oppimäärän tavoitteet ja ymmärrettävä taide- ja kulttuurikysymysten yleisiä merkityksiä yksilön ja yhteiskunnan kannalta tiedollisella alueella ymmärrettävä taiteen ja kulttuurin käsitteitä ja kyettävä hankkimaan ohjattusti uutta tietoa ja muodostaa niistä kokonaisuuksia	Opiskelijan on saavutettava oppimäärälle asetetut kokonaistavoitteet ja osoitettava aktiivista kiinnostusta ja osallistumista taide- ja kulttuurikysymyksiin tiedollisella alueella oltava selvillä taiteen ja kulttuurin käsitteistä ja kyettävä hankkimaan itsenäisesti uutta tietoa ja muodostaa niistä kiitettäviä kokonai-

<p>suuksia pystyttävä tuottamaan ohjatusti omia tuotoksia taiteessa ja kulttuurissa</p> <p>ymmärrettävä esteettisten arvojen merkitys taiteessa ja omassa ammatissa</p> <p>osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaadittavat opintosuoritukset.</p>	<p>-pystyttävä tuottamaan hyviä tuotoksia ja esityksiä taiteessa ja kulttuurissa</p> <p>-osattava soveltaa esteettisiä arvoja taiteessa ja omassa ammatissaan</p> <p>osattava antaa kritiikkiä omista ja muiden tuotoksista ja kehittää omia tuotoksiaan kritiikin perusteella</p> <p>osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaadittavat opintosuoritukset.</p>	<p>suuksia pystyttävä itsenäisesti tuottamaan laadukkaita tuotoksia ja esityksiä taiteen ja kulttuurin parissa</p> <p>kyettävä soveltamaan taide- ja kulttuurioppimäärän sisällöstä osa-alueita oman koulutusalan käytäntöön ja ymmärrettävä esteettisten arvojen merkitys taiteessa ja omassa ammatissaan</p> <p>osattava kriittisesti eritellä oppimäärään kuuluvia ilmiöitä sekä kyettävä esittämään kritiikkiä omista ja muiden tekemistä töistä</p> <p>osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaadittavat opintosuoritukset.</p>
---	--	--

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	KULTTUURIEN TUNTEMUS
Laajuus	1 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelijan on oltava selvillä siitä, että kulttuurisia tietoja - ja taitoja tarvitaan kaikissa sosiaalisissa tilanteissa. Kulttuurien tunteminen lisää kykyä ymmärtää myös omaa kulttuuriaan ja käyttäytymistään.</p> <p>Opiskelija on selvillä siitä, miten ihmisten päivittäinen toiminta eroaa eri kulttuureissa. Tähän kuuluvat esim. tutustuminen, tervehtiminen, vieraiden vastaanotto, fyysinen reviiiri, sopivuuden rajat keskusteltaessa sekä miesten ja naisten erilaiset roolit. Hänen tulee tuntea myös pukeutumiseen ja käyttäytymiseen liittyviä ohjeita, sääntöjä ja menettelytapoja. Hänen on osattava toimia eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa niin kotonaan kuin työympäristössään.</p> <p>Opiskelijan on osattava esittää toisten kulttuurien edustajille maansa kulttuuriopitteita, kuten keskeistä historiaa, nähtävyyksiä, taiteita, urheilusaavutuksia ja viihdettä sekä tarkemmin oman alansa taitoja, työtapoja saavutuksia.</p> <p>Opiskelijan tulee tuntea oman ammattialansa erikoispiirteitä omassa maassaan ja muissa maissa.</p>
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	<p>-käyttäytyminen ja pukeutuminen eri tilanteissa sekä työtovereiden, asiakkaiden ja vieraiden kohtaaminen</p> <p>-organisaatioympäristön ja tehtävän mukaan joustava käyttäytyminen</p> <p>-tavallisimpien oman maansa kulttuuriopitteiden tietämys, tunnistaminen ja esitleminen</p> <p>-Suomen ja lähimaiden keskeisen kulttuurihistorian ja nykytilanteen tunteminen ja vertaileminen</p> <p>-oman ammattialan erikoispiirteiden tunteminen ja kyky kertoa ne ulkomaalaisille</p>
Toteutustapa	Lähiopetustunnit Opintosuoritukset ja harjoitustehtävät
Kytkenä muihin opintokokonaisuuksiin	Ammattialojen mukaan soveltaen
Arvioinnin toteutus:	
-arvosanan muodostuminen -arvioijat - vaadittavat suoritukset	-vaadittavat opintosuoritukset, harjoitustyöt, koe, jatkuva näyttö -opettaja -lähiopetukseen osallistuminen säännöllisesti, vaadittavien opintosuoritusten- ja kokeen suorittaminen

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> -osattava ohjattuna etsiä tietoa eroista ihmisten päivittäisessä toiminnassa Suomessa ja joissakin muissa maissa -pystyttävä kohtaamaan myös ulkomaalaiset työtoverit, asiakkaat ja vieraat. -osattava kertoa ulkomaalaisille vieraille joitakin keskeisiä asioita Suomesta ja ammattialastaan 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> -ymmärrettävä normaaliin kanssakäymiseen liittyvää tapakulttuuria ja osattava toimia vieraasta kulttuurista tulevien ihmisten kanssa -tunnettava ammattialansa perinteitä ja Suomen keskeisiä kulttuuriopitteita ja osattava esittää niitä toisen kulttuurin edustajille 	<p>Opiskelijan on</p> <ul style="list-style-type: none"> -osattava toimia eri kulttuurista tulevien ihmisten kanssa ja ymmärrettävä normaaliin kanssakäymiseen liittyvä tapakulttuuri, myöskin kirjoittamattomat säännöt ja menettelyt -on oltava selvillä siitä, miten ihmisten päivittäinen toiminta eroaa eri kulttuureissa. Tähän kuuluvat esim. tutustumi-

<p>-osattava hakea ohjattuna tietoa vieraismaista ja niiden kulttuurista</p> <p>-osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaaditut opintosuoritukset.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ -osattava hakea omatoimisesti tietoa Suomen- ja muiden maiden kulttuureista sekä tunnistettava tuotteista ja työtavoista eri maista olevia kulttuuripiirteitä <p>-osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaaditut opintosuoritukset.</p>	<p>nen, tervehtiminen, vieraiden vastaanotto, fyysinen reviiiri, sopivuuden rajat keskusteltaessa sekä miesten ja naisten erilaiset roolit.</p> <p>Hänen tulee tuntea myös pukeutumiseen ja käyttäytymiseen liittyviä ohjeita, sääntöjä ja menettelytapoja. Hänen on osattava toimia eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa.</p> <p>- on osattava esittää toisten kulttuurien edustajille maansa kulttuuripiirteitä, kuten keskeistä historiaa, nähtävyyksiä, taiteita, urheilusaavutuksia ja viihdettä sekä tarkemmin oman alansa taitoja, työtapoja ja innovatiivisia saavutuksia.</p> <p>-tunnettava oman ammattialansa erikoispiirteitä omasta maastaan ja joistakin muista maista.</p> <p>-osallistuttava säännöllisesti opetukseen ja tehtävä vaaditut opintosuoritukset.</p>
--	---	---

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

AMMATILLISET OPINNOT

Opintokokonaisuus	Ihon perushoito
Laajuus	30 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelija osaa:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ suunnitella ja toteuttaa asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisia käsien ja jalkojen hoitoja, hierontaa ▪ käyttää jalkapora ja jalkojen hoidon yhteydessä ja tehdä jalkahoito poralla ▪ suunnitella ja toteuttaa asiakkaan ihotyypin mukaisia kasvojen perushoitoja: alkupuhdistus, kuorinta, mekaaninen ihonpuhdistus, hieronta ja naamio sekä suojata asiakkaan iho oikein. ▪ suunnitella ja toteuttaa vartalon kuorinta, kuivaharjaus, hieronta ja vartalopakkaus ▪ tehdä perushoitoja kahdella jalkojen, käsien ja kasvojen sekä yhdellä vartalon ihonhoitosarjalla ▪ käyttää työssään ihoa puhdistavia, lämmittäviä ja desinfioivia laitteita ▪ poistaa häiritseviä ihokarvoja eri kehonosista lämminvahamenetelmällä ▪ ohjata perushoitojen yhteydessä asiakkaita ihon itsehoidossa ja iho-sairauksien ennaltaehkäisyssä sekä myydä heille ihonhoitopalveluita ja – tuotteita ▪ tunnistaa kosmeettisesti hoidettavat ihon ongelmat ja sairaudet ja osata ohjata asiakas tarvittaessa lääkärille ▪ noudattaa kauneudenhoitoalaa määrittäviä ohjeita ja säädöksiä, kuten tuotevastuu- ja tietosuojalakeja, työturvallisuusohjeita ja kosmetiikka-asetusta ▪ noudattaa ergonomisia työtapoja ja toimia hygienisesti ▪ toimia asiakaspalvelijana ja työyhteisön jäsenenä vastuullisesti, eettisesti oikein ja kauneudenhoitoalan arvojen mukaisesti, kuten rehellisesti, palvelualttiisti ja tosia kunnioittavasti ▪ arvioida työtään ja ottaa vastaan palautetta sekä keittää itseään ja työtään saamansa palautteen avulla ▪ tunnistaa ohjattuna oma oppimistyylinsä ja hyödyntää tietoa ammatillisessa kehittämisessä ▪ hakea tietoa eri lähteistä ja tuottaa sitä itsenäisesti tietotekniikkaa hyödyntäen
Keskeinen sisältö / Opintojakso	<p>Ihon perushoidon opintokokonaisuuden keskeisiä sisältöjä ovat kasvojen, jalkojen, vartalon ja käsien perushoitaminen, ihokarvojen poisto, hieronta, hygienia, raaka-aine ja tuotetuntemus sekä asiakaspalvelu. Ihon perushoidon keskeistä osaamista on kasvojen, jalkojen tai vartalon hoidon suunnittelu ja toteutus, hygienia, asiakaspalvelu ja ammatillinen vuorovaikutus.</p> <p>Asiakaspalvelu, hygienia, aineosa - ja tuotetuntemus, ihon perushoitaminen, hieronta, kasvojen ihonhoito, käsien ja jalkojen ihonhoito ja ihokarvojen poisto.</p> <p>Kosmetologin hoito ja palveluprosessi, tarpeiden määrittely ja suunnittelu ja toteutus; välineet, menetelmät, tuotteet sekä asiakkaan ohjaus. Vartalon ihonhoito.</p>
Toteutustapa	Opetus tapahtuu koulussa teoriaopintoina ja käytännön asiakaspalvelutyössä sekä työssäoppimispaikoilla käytännön työtehtävinä.
Työssäoppiminen	Sisältää työssäoppimista 10 ov työpaikalla tai koulun harjoituslaitoksessa.
Kytkennät muihin opintokokonaisuuksiin	Ihonhoidon ohjaus
Arvioinnin toteutus	Arvosana muodostuu opintojakson ja näytön arvosanasta. Opettaja, työpaikkaohjaaja ja opiskelija.
- arvosanan muodostuminen - arvioijat	
- vaadittavat suoritukset	Näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat. Teoriakokeet, käytännön harjoitteet sekä työssäoppiminen

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija: Valitsee hoitomenetelmät ja hoitotuot-	Opiskelija: Valitsee sopivat hoitomenetelmät ja	Opiskelija: Valitsee sopivat hoitomenetelmät ja hoi-

teet asiakkaalle ohjeiden mukaan Osaa käyttää erilaisia laitteita ja välineitä sekä tuntee osittain tuotteiden tärkeimmät käyttötavat Valintojen perusteluissa on puutteita	hoitotuotteet asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein Perustelee osittain valintansa	totuotteet asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein ja monipuolisesti Perustelee valintansa
Tekee asiakasanalyysin ajoittain puutteellisesti Tulkitsi asiakkaan tarpeita ja toiveita, vaikkei tulkinta kaikilta osin ei tyydytä asiakasta Toteuttaa hoidon ohjatusti asiakasanalyysiin pohjautuen Ottaa vastaan palautetta ja muuttaa osittain toimintaansa sen mukaisesti	Tekee asiakasanalyysin Huomioi asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen Arvioi realistisesti omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen	Tekee asiakasanalyysin itsenäisesti Huomioi asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti Arvioi realistisesti omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen
Perustelee ihon perushoitojen ja tuotteiden vaikutuksia ja vasta-aiheita anatomian ja fysiologian tiedoilla, mutta perusteluissa esiintyy puutteita	Perustelee ihon perushoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet anatomian ja fysiologian tiedoilla	Perustelee ihon perushoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet anatomian ja fysiologian tiedoilla pohtien ratkaisujaan
Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita	Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita	Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta tarkasti ja itsenäisesti Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita
Toimii työryhmän jäsenenä ja työskentelee hyvää asiakaspalvelutapaa noudattaen	Soveltaa ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan Työskentelee vastuullisesti, tekee päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia	Soveltaa ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan Työskentelee vastuullisesti, tekee itsenäisiä päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia
Vastaa asiakkaalle ihon perushoitamista koskeviin kysymyksiin ja toimii myyntihenkisesti tutuissa tilanteissa Ylläpitää vakiintuneita asiakassuhteita Työskentelee taloudellisesti ja lajittelee jätteet tavanomaisissa työtilanteissa	Ohjaa asiakasta ihon perushoitamisessa ja myy asiakkaalle ihonhoitoja ja ihonhoitotuotteita Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita Työskentelee taloudellisesti ja noudattaa kestävän kehityksen periaatteita kaikissa tilanteissa	Ohjaa asiakasta ihon perushoitamisessa ja myy asiakkaalle ihonhoitoja ja ihonhoitotuotteita Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita Työskentelee taloudellisesti ja noudattaa kestävän kehityksen periaatteita kaikissa tilanteissa

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Näyttö

Keskeinen osaaminen, mikä näytetään	Ihon perushoidon näyttö voi olla kasvojen, jalkojen tai vartalon hoito, joihin voidaan tarvittaessa yhdistää käsien hoito tai ihokarvojen poisto.
Näyttöympäristö	Näytöt voidaan toteuttaa monenlaisissa työympäristöissä, joissa voi noudattaa kosmetologin ammatin vaatimaa hygieniää ja työturvallisuutta. Näyttöpaikassa on suotavaa olla myytäviä palveluja / tuotteita. Näyttöpaikassa tulee olla näytön edellyttämät välineet, laitteet, aineet ja tarvikkeet. Opiskelija käyttää näyttötilanteessa työssäoppimispaikan/oppilaitoksen asiakasanalyysi ja työsuunnitelma-korttia sekä henkilökohtaisia työvälineitä. Näyttöympäristöjä voivat olla; kauneushoitola, oppilaitoksen kauneushoitola, kosmetiikka-alan yritys, tavaratalon kosmetiikkaosasto, kauneudenhoitoalan tapahtuma, erilliset sosiaali- ja terveys-alan hoitoyksiköt
Näytön ajankohta	1-3 vuosi, henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Työtehtävän hallinta hoitomenetelmät ja hoitotuotteet, välineiden, tuotteiden ja laitteiden käyttö, valintojen perustelut Opiskelija; Valitsee hoitomenetelmät ja hoitotuotteet asiakkaalle ohjeiden mukaan Osaa käyttää erilaisia laitteita ja välineitä sekä tuntee tuotteiden tärkeimmät käyttötavat	Valitsee sopivat hoitomenetelmät ja hoitotuotteet asiakkaalle Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein	Valitsee sopivat hoitomenetelmät ja hoitotuotteet asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein ja monipuolisesti

<p>Valintojen perusteluissa on puutteita</p> <p>Työprosessin hallinta asiakasanalyysi, hoitosuunnitelma hoidon toteutus ja lopputulos osaamisen itsearviointi</p> <p>Opiskelija Tekee asiakasanalyysin ajoittain puutteellisesti</p> <p>Tulkitsi asiakkaan tarpeita ja toiveita, vaikkei tulkinta kaikilta osin ei tyydyttä asiakasta</p> <p>Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen</p> <p>Ottaa vastaan palautetta ja muuttaa osittain toimintaansa sen mukaisesti</p> <p>Työn perustana olevan tiedon hallinta hoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet, tuotetuntemus, anatomia ja fysiologia</p> <p>Opiskelija Perustelee ihon perushoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet anatomian ja fysiologian tiedoilla pohkien ratkaisujaan</p> <p>Työturvallisuuden hallinta hygienia,, ergonomia, sähkö- ja työturvallisuus</p> <p>Opiskelija Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita</p> <p>Ydinosaaminen vuorovaikutus- ja viestintätaidot eettiset taidot, ongelmanratkaisutaidot</p> <p>Opiskelija Toimii työryhmän jäsenenä ja työskentelee hyvää asiakaspalvelutapaa noudattaen</p> <p>Työskentelee eettisesti oikein</p> <p>Yhteiset painotukset yrittäjäyys, laadukas ja asiakaslähtöinen toiminta, kestävä kehitys</p> <p>Opiskelija Vastaa asiakkaalle ihon perushoitamista koskeviin kysymyksiin ja toimii myyntihenkisesti tutuissa tilanteissa Ylläpitää vakiintuneita asiakassuhteita Työskentelee taloudellisesti ja lajittelee jätteet tavanomaisissa työtilanteissa</p>	<p>Osaa pääosin perustella valintansa</p> <p>Tekee asiakasanalyysin useimmiten itsenäisesti</p> <p>Huomioi asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti</p> <p>Arvioi omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä osittain työskentelynsä kehittämiseen</p> <p>Perustelee ihon perushoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet anatomian ja fysiologian tiedoilla</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta itsenäisesti Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita itsenäisesti</p> <p>Käyttää ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan</p> <p>Työskentelee vastuullisesti, tekee päätöksiä ja pystyy ratkaisemaan tavanomaisia kosmetologin työhön liittyviä ongelmia</p> <p>Ohjaa asiakasta ihon perushoitamisessa ja toimii myyntihenkisesti asiakaspalvelutilanteissa</p>	<p>Perustelee valintansa</p> <p>Tekee asiakasanalyysin itsenäisesti</p> <p>Huomioi asiakkaan tarpeet ja toiveet monipuolisesti hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti ja itsenäisesti</p> <p>Arvioi realistisesti omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen</p> <p>Perustelee ihon perushoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet anatomian ja fysiologian tiedoilla pohkien ratkaisujaan</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta tarkasti ja itsenäisesti Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Soveltaa ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan</p> <p>Työskentelee vastuullisesti, tekee itsenäisiä päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia</p> <p>Ohjaa asiakasta ihon perushoitamisessa ja myy asiakkaalle ihonhoitoja ja ihonhoitotuotteita Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita Työskentelee taloudellisesti ja noudat-</p>
--	---	--

	Yrittää rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita Työskentelee taloudellisesti ja yleensä noudattaen kestävän kehityksen periaatteita	taa kestävän kehityksen periaatteita kaikissa tilanteissa
--	---	---

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	IHONHOIDON OHJAUS
Laajuus	10 ov
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa: <ul style="list-style-type: none"> ▪ palvella asiakastaan sekä yksilönä että ryhmässä tilanteen vaatimalla tavalla ja noudattaa korkeaa ammattietiikkaa, kuten rehellisyyttä ja palvelualltiutta ja huolehtia, että asiakas saa sovittun ja luvattun tasoista palvelua ▪ suhtautua samanarvoisesti eri kansallisuuteen, rotuun, uskontoon ja ikäryhmiin kuuluviin asiakkaisiin ▪ kertoa asiakkaalle kuluttajan oikeudet, velvollisuudet ja vaikutusmahdollisuudet ja toimia itse niiden mukaisesti ▪ palvella asiakasta äidinkielen lisäksi toisella kotimaisella tai vieraalla kielellä ▪ ilmaista itseään sekä suullisesti että kirjallisesti selkeästi ja asiallisesti ihonhoidon ohjaustyössään ▪ viestiä eri tilanteissa empaattisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla ▪ ymmärtää käyttäytymisensä vaikutukset asiakkaisiin ja työyhteisöön ja edistää toiminnallaan myönteistä ilmapiiriä ▪ keskustella asiakkaan kanssa yleisempien ihotautien lääkehoidosta, yleisimmistä plastiikkakirurgisista leikkauksista ja erityisruokavalioista sekä ohjata asiakkaan tarvittaessa ihotautilääkärille ▪ arvioida yhdessä asiakkaan kanssa ruokavalion monipuolisuutta ja riittävyyttä ▪ ohjata asiakkaita ehostustuotteiden valinnassa ▪ myydä asiakkaalle hänen henkilökohtaisia tarpeitaan toteuttavia ihonhoitotuotteita ▪ järjestää ja organisoida asiakastilaisuuksia erilaisille ryhmille ▪ arvioida järjestämänsä asiakastilaisuuden ja ihonhoidon ohjaustyönsä onnistumista ▪ opiskelija osaa tehdä opinnäytetyön
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Opiskelija tulkitsee asiakkaan tarpeita ja toiveita pystyäkseen toteuttamaan hoitokokonaisuuden. Hän toimii palveluhenkisesti hoidon kaikissa vaiheissa sekä arvioi omaa toimintaansa koko työprosessin ajan. Opiskelija ohjaa asiakasta palvelutapahtuman aikana ja kotihoidossa. Hän esittelee ja myy perustellen asiakkaalle ihonhoitoihin ja ehostukseen liittyviä lisäpalveluita, jatkohoitoja ja tuotteita Asiakaspalvelu, asiakkaan ohjaus sekä palveluiden ja tuotteiden myynti. <p>-Kosmetologin hoito ja palveluprosessi</p> <p>- Kasvojen, jalkojen, vartalon ja käsien perushoitaminen, ihokarvojen poistaminen, hieronta, hygieniatuntemus, raaka-ainetuntemus sekä asiakaspalvelu</p> <p>- Opiskelija hallitsee ihon perushoitamisen</p> <p>- Tuotteiden, hoitojen ja palveluiden myynti sekä ehostuksen ohjaus ja asiakastilaisuuksien järjestäminen.</p>
Toteutustapa	Teoriaopinnot ja harjoitustyöt. Tuotteiden, hoitojen ja palveluiden myynti., ehostuksen ohjaus asiakaspalvelutilanteissa
Työssäoppiminen	Sisältää työssäoppimista 3 ov 1.-2. luokka Käytännön asiakaspalvelutyöt koulussa ja työssäoppimispaikassa.
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Ihon perushoito
Arvioinnin toteutus - arvosanan muodostuminen - vaadittavat suoritukset - arvioijat	Teoriakokeet, käytännön asiakaspalvelutyöt sekä koululla että työssäoppimispaikassa Opettaja, työpaikkaohjaaja ja opiskelija itsearvioinnin kautta Näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammattillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammattillisten aineiden opettajat.

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - suhtautuu asiakkaaseen arvostaen ja palvelee häntä asiallisesti ja hyviä tapoja noudattaen. - kuuntelee asiakkaan toiveita ja pyrkii ottamaan niitä huomioon - huolehtii, että asiakas saa hänelle luvatun palvelun. Tarvittaessa palvelee toisella kotimaisella tai vieraalla kielellä. - on rauhallinen ja asiallinen joutuaan ottamaan vastaan valituksia ja pyrkii muuttamaan käyttäytymistään - tunnistaa omia vuorovaikutuksellisia kehittämiskohtiaan - ohjaa asiakasta ihonhoidossa ja ehostuksessa ja osaa suositella niitä hänelle - hakee ohjausta voidakseen ohjata asiakasta erityisongelmissa ja ohjaa hänet tarvittaessa asiantuntijalle - kertoo asiakkaalle ihonhoitojen ja tuotteiden vaikutuksista hyödyntäen teoriaopintojaan eri oppiaineissa - esittelee asiakkaalle ihonhoitoja ja tuotteita käyttäen apunaan tietojaan ainesosa- ja tuotetietoudesta sekä tu- 	<p>Opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelee asiakasta hyvin yksilönä - hyödyntää asiakkaan tarpeita ja toiveita palveluksessaan häntä - on rehellinen ja palvelualtis huolehtiessaan asiakkaalle tälle luvatun palvelun - on empaattinen ja kykenee kuuntelemaan toisen elämäntilannetta - kuuntelee asiakkaan toiveita - ymmärtää oman käyttäytymisensä vaikutuksen asiakkaisiin ja työyhteisöön - toimii rauhallisesti ja asiallisesti ottaessaan vastaan asiakkaan valituksia - osaa ottaa vastaan palautetta - ohjaa asiakaslähtöisesti asiakasta ihonhoidossa ja ehostuksessa - osaa ohjata asiakasta ihon ja kehon hoidossa - osaa käyttää teoriatietaoa ohjatesaan asiakasta ja keskustella häntä koskevista kysymyksistä - tietää ravinnon vaikutuksesta ihon ja kehon hoitoon ja ohjaa asiakasta monipuoliseen ruokavalioon - osaa ohjata asiakasta liikkumaan ja harrastamaan ulkoilua - osaa ohjata asiakasta tuotteiden valinnassa ja käytössä - osaa esitellä erilaisia hoitoja ja tuotteita käyttäen apunaan tietojaan ainesosa- ja tuotetietoudesta sekä tukee asiakasta ostopäätöksessä 	<p>Opiskelija:</p> <ul style="list-style-type: none"> - palvelee asiakasta hyvin yksilönä sekä ryhmässä arvostaen hänen mielipiteitään - auttaa asiakasta ilmaisemaan toiveensa ja osaa kuunnella häntä - huolehtii, että asiakas saa hänelle luvatun palvelun noudattaen korkeaa ammattietiikkaa - on viestittävä empaattisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla ja kyettävä kuuntelemaan ja ottamaan huomioon toisen ihmisen tilanne ja vuorovaikutuskyky - antaa asiakkaalle mahdollisuuden pohdita ja esittää toiveita - ymmärtää oman käyttäytymisen vaikutuksen asiakkaisiin ja työyhteisöön sekä osaa hakea ohjausta, antaa ja vastaanottaa palautetta edistääkseen toiminnallaan myönteistä ilmapiiriä - osaa soveltaa ammatillisen vuorovaikutuksen taitoja ottaessaan vastaa asiakkaalta tulevia valituksia sekä käsittelee niitä rauhallisesti ja asiallisesti - osaa arvioida työnsä tuloksia, ottaa vastaan palautetta ja kehittää omia vuorovaikutustaitojaan - soveltaa asiakaspalvelutaitojaan ihonhoidon ja ehostuksen ohjauksessa sekä tuotteiden ja hoitopalveluiden myynnissä - osaa analysoida asiakkaan ihon ja kehon tilaa ohjatesaan häntä hoitamaan, suojaamaan ja ennaltaehkäisemään sairauksia - osaa käyttää teoriatietaoa laaja-alaisesti ohjatesaan asiakasta ja keskustella erityiskysymyksistä tämän kanssa - osaa soveltaa ravintotietoutta ohjatesaan asiakasta ruokavalion monipuolisuuteen ja yhdessä asiakkaan kanssa arvioida ravintoasiantuntijan tarpeellisuutta - osaa ohjata asiakasta terveyttä edistävään ja kiinteyttävään liikuntaan ja ulkoilun harrastamiseen - osaa ohjata asiakasta ehostustuotteiden valinnassa ja käytössä hänelle sopivalla tavalla sekä ohjata tarvittaessa vaatetus- tai hiusalan asiantuntijalle - osaa esitellä ja vertailla erilaisia hoitoja ja tuotteita sekä kertoa niistä asiakkaalle käyttäen apunaan tietojaan ainesosa- ja tuotetietoudesta sekä tukee asiakasta ostopäätöksessä - osaa myydä asiakkaalle henkilökohtai-

<p>kee asiakasta ostopäätöksessä</p> <p>- suunnittelee ja järjestää yksinkertaisen asiakastilaisuuden, jossa esittää asiansa selkeästi ja arvioi tilaisuuden onnistumista</p>	<p>- osaa myydä asiakkaalle palveluja ja tuotteita</p> <p>- osaa järjestää asiakastilaisuuden huomioiden ryhmän tarpeet</p> <p>- osaa esittää asiat selkeästi ja mielenkiintoisesti</p> <p>- osaa arvioida järjestämäänsä tilaisuutta ja kehittää toimintaansa palautetiedon pohjalta</p>	<p>sista tarpeista ja toiveista toteutuvia palveluja ja tuotteita</p> <p>- osaa järjestää ja organisoida asiakastilaisuuden selvittäen ryhmän tarpeet ja toiveet, jotka huomioi suunnittelussa</p> <p>- osaa esittää asiat selkeästi ja mielenkiintoisesti tuoden esille asiakasryhmää kiinnostavat asiat</p> <p>- osaa arvioida järjestämäänsä tilaisuutta ja kerätä systemaattisesti palautetietoa oman toimintansa kehittämiseksi</p>
---	---	--

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Näyttö

Keskeinen osaaminen, mikä näytetään	Ihohoidon ohjauksen näyttö voidaan toteuttaa erillisenä näyttönä tai muiden opintokokonaisuuksien (ihon perushoito, ihon erikoishoito, ehostus, kauneudenhoitoalan yritystoiminta, valinnaiset opinnot) näyttöjen yhteydessä. Opiskelija ohjaa asiakasta asiakaspalvelutapahtuman aikana. Hän kertoo asiakkaalle suosittelemansa hoitojen ja tuotteiden tarpeen, sopivuuden ja oikean käyttötavan. Opiskelija ohjaa asiakasta kotihoidossa. Hän suosittelee ja myy asiakkaalle kotihoitotuotteita sekä ihonhoito- ja ehostuspalveluita
Näyttöympäristö	Ihohoidon ohjauksen näyttö annetaan aidossa asiakaspalvelutilanteessa
Näytön ajankohta	1-3 vuosi, henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Työtehtävän hallinta asiakaspalvelu, asiakkaan ohjaus palvelujen ja tuotteiden myynti</p> <p>Opiskelija Palvelee asiakasta asiallisesti ja hyviä tapoja noudattaen Kuuntelee asiakkaan toiveita ja pyrkii ottamaan niitä huomioon On kohtelias ja noudattaa hyviä tapoja Ohjaa asiakasta ja tukee häntä palveluiden valinnassa</p> <p>Työprosessin hallinta hoitosuunnitelma, oman toiminnan suunnittelu ja arviointi, toiminta työyhteisössä</p> <p>Opiskelija Tekee hoitosuunnitelman asiakkaan tarpeiden ja toiveiden perusteella tavanomaisissa tilanteissa Huolehtii, että asiakas saa hänelle luvattun palvelun Muuttaa osittain toimintaansa palautteen mukaisesti</p> <p>Työn perustana olevan tiedon hallinta</p>	<p>Palvelee asiakasta monipuolisesti. Hyödyntää asiakkaan tarpeita ja toiveita palveluksessa häntä Toimii oma-aloitteisesti asiakassuhteiden luomisessa Ohjaa asiakasta sekä myy palveluita ja tuotteita asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisesti</p> <p>Tekee hoitosuunnitelman asiakkaan tarpeiden ja toiveiden perusteella Muuttaa ja kehittää työskentelyään palautteen perusteella. Arvioi toimintaansa omasta näkökulmastaan. Toimii aktiivisesti työyhteisössä.</p>	<p>Palvelee asiakasta monipuolisesti ja persoonallisesti Ottaa huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet niin että toteutuu onnistunut palvelutapahtuma Ohjaa asiakasta sekä myy palveluita ja tuotteita monipuolisesti asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisesti</p> <p>Tekee hoitosuunnitelman itsenäisesti asiakkaan tarpeiden ja toiveiden perusteella Hyödyntää palautetta toiminnassaan tarkoituksenmukaisesti Arvioi toimintaansa avoimesti ja realistisesti Toimii itsenäisesti ja työtä kehittävästi työyhteisössä</p>

<p>Opiskelija Käyttää apuna tietojaan ainesosa- ja tuotetietoudesta ohjatessaan asiakasta tavallisissa tilanteissa Kertoo asiakkaalle palveluista ja tuotteista</p> <p>Ydinosaaminen oppimistaidot, ongelmanratkaisutaidot, yhteistyötaidot, eettiset taidot</p> <p>Opiskelija Hakee eri lähteitä lisätietoa ja tukee asiakasta päätösten tekemisessä Selvittää ohjauksen avulla ongelmia Toimii sopimusten mukaisesti</p> <p>Yhteiset painotukset kuluttajaosaaminen</p> <p>Opiskelija Kertoo asiakkaalle kuluttajan oikeuksista</p>	<p>Käyttää teorianäkökulmaa hyödykseen ohjatessaan asiakasta koti- ja jatkohoidossa sekä myydessään hänelle palveluita ja tuotteita Kertoo asiakkaalle suosittelemistaan palveluista ja tuotteista</p> <p>Ottaa asioista selvää ja hakee tarvittaessa ohjausta päätöksiinsä Perustelee ongelmatilanteissa tekemänsä ratkaisut Toimii useimmiten vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja sopimusten mukaisesti</p> <p>Toimii kuluttajasuojan mukaisesti</p>	<p>Käyttää monipuolisesti hyödykseen teoriatietoutta ohjatessaan asiakasta koti- ja jatkohoidossa sekä myydessään hänelle palveluita ja tuotteita Perustelee asiakkaalle suosittelemistaan palvelujen ja tuotteiden hyödyn</p> <p>Ottaa asioista selvää oma-aloitteisesti ja tekee itsenäisiä päätöksiä Osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa Esittää ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja sopimusten mukaisesti</p> <p>Toimii vastuullisesti kuluttajasuojan mukaisesti</p>
--	--	--

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintokokonaisuus	IHON ERIKOISHOITO
Laajuus	20 ov
Yleistavoitteet	<p>Opiskelija</p> <ul style="list-style-type: none"> o hoitaa akneihoa, couperosaihoa, ihon pigmenttihäiriöitä ja ihon vanhenemismuutoksia kolmen ihonhoitosarjan erikoishoitotuotteilla ja kosmeettisilla hoitolaiteilla o tehdä silmän ja suun ympärysalueen ja kaulanihon erikoishoitoja kuten erikoisnaamioita, imu ja paine lihasstimulaatiohoitoja o imeyttää esimerkiksi kudosten toimintoja elvyttäviä hoitoaineita ihon tasavirta ja ultraäänilaitteella o tehostaa kasvojen ja vartalon erikoishoitoja mekaanista liikettä tuotavilla hoitolaiteilla o tehdä ihoa ja lihaksia kiinteyttäviä sekä kudosten toimintoja tasapainottavia ja elvyttäviä laitehoitoja vähintään kolmella eri virta/energiamuodolla o tehdä kiinteytyshoitoja asiakkaan käsivarsille, rinnoille, vatsalle, pakarille ja reisille kosmeettisilla hoitolaiteilla sekä kahden hoitosarjan erikoishoitotuotteilla, kuten levä, turve ja mutapakkaukset o ohjata asiakkaita ihon ja kehon itsehoidossa sekä ihonhoitotuotteiden ja palveluiden käytössä o myydä asiakkaalle heidän tarvitsemiaan ja heille sopivia ihonhoitopalveluita ja tuotteita o ohjata asiakkaat muille asiantuntijoille, kuten lääkäriin, jos asiakkaalla on kosmetologin hoitoon kuulumattomia ihon ongelmia tai sairauksia, kuten tarttuvat ihotaudit
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	<p>Kasvojen ja vartalon erikoishoito sekä asiakaspalvelu. Ihon erikoishoidon keskeistä osaamista on kasvojen tai vartalon erikoishoidon suunnittelu ja toteutus erikoistuotteiden ja laitteiden avulla, asiakaspalvelu ja ammatillinen vuorovaikutus. Kasvojen ihon erikoishoito erikoishoitosarjalla. - mikrohoito, ihotaudit asiakaspalvelu</p>
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu, asiakaspalvelutyöt, ryhmätyö sekä kokeet ja ihotautiopin esitelmä
Työssäoppiminen	6 ov
Kytkenä muihin opintokokonaisuuksiin	Ihon perushoito, ihonhoidon ohjaus
Arvioinnin toteutus	Arvosana muodostuu opintojaksojen ja näytön arvosanasta.

arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat. Käytännön asiakaspalvelutyöt ja tehtävät, esitelmä, ryhmätyö ja oppimispäiväkirja.
--	--

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija: Valitsee erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaalle ohjeiden mukaan Käyttää laitteita ja välineitä sekä tuntee tuotteiden tärkeimmät käyttötavat Tekee asiakasanalyysin ajoittain puutteellisesti Ottaa huomioon ohjatusti asiakkaan tarpeita ja toiveita hoidon suunnittelussa Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti. Ottaa tuotevalinnassa huomioon asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset Perustelee ihon erikoishoitojen ja tuotteiden vaikutuksia Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita Toimii työryhmän jäsenenä ja työskentelee hyvää asiakaspalvelutapaa noudattaen Työskentelee vastuullisesti ja selvittää ongelmia ohjatusti Toimii rauhallisesti ja asiallisesti työtilanteissa Vastaa ihon erikoishoitamista koske-	Opiskelija: -valitsee sopivat erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaalle Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita Perustelee osittain valintansa Tekee asiakasanalyysin Ottaa huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen Arvioi omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen Ottaa huomioon ihon erikoishoitojen vasta-aiheet Perustelee ihon erikoishoitojen ja tuotteiden vaikutukset Käyttää tuotteita siten, ettei asiakkaalle tule mahdollisia ihoärsytyksiä tai allergioita Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita Käyttää ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan Työskentelee vastuullisesti, tekee päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia Toimii myönteisesti Ohjaa asiakasta ja myy asiakkaalle	Opiskelija: Valitsee sopivat erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein Perustelee valintansa Tekee asiakasanalyysin itsenäisesti Ottaa huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti ja itsenäisesti Arvioi realistisesti omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen Hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan Ottaa monipuolisesti huomioon ihon erikoishoitojen vasta-aiheet Perustelee ihon erikoishoitojen ja tuotteiden vaikutukset pohtien ratkaisujaan Osaa valita tuotteet ottaen huomioon asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja laitteiden sekä työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta tarkasti ja itsenäisesti Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita tarkasti ja itsenäisesti Ottaa huomioon sähkölaitteiden käyttöturvallisuuden työskennellessään Soveltaa ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan Työskentelee huolellisesti ja vastuullisesti, tekee itsenäisiä päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia Soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa Toimii myönteisesti

viin kysymyksiin ja toimii myyntihenkilöisesti tutuissa tilanteissa	ihon erikoishoitoja ja -tuotteita Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita	Ohjaa asiakasta monipuolisesti ja perustellusti ja myy asiakkaalle ihon erikoishoitoja ja -tuotteita Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita
Työskentelee taloudellisesti ja lajittelee jätteet tavanomaisissa	Työskentelee taloudellisesti noudattaen kestävän kehityksen periaatteita	Työskentelee taloudellisesti noudattaen kestävän kehityksen periaatteita kaikissa tilanteissa

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet

Näyttö

Keskeinen osaaminen, mikä näytetään	Kasvojen ihon erikoishoito: Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa yksilöllisesti asiakasanalyysiin perustuvan kasvojen ihon erikoishoidon (akne, tai couperosa, pigmenttihäiriöiden tai ihon ikäänymismuutosten erikoishoidon) yhdistäen siihen silmänympärys-, kaulan tai huultenympärysihohoidon. Hän käyttää perustellusti ihon erikoishoitoon tarkoitettuja tuotteita ja laitteita; imeyttää hoitoaineita ihoon sähkövirran avulla, käyttää hoitovirtaa lihasten ja ihon kiinteyttämiseen tai kudosten toiminnan tasapainottamiseen ja elvyttämiseen. Vartalon ihon hoito: Opiskelija suunnittelee ja toteuttaa yksilöllisesti asiakasanalyysiin perustuvan vartalon ihon erikoishoidon asiakkaan käsivarsille, rinnoille, vatsalle, pakaroilta tai reisille. Hän käyttää perustellusti vartalon ihon erikoishoitoihin tarkoitettuja erikoishoitotuotteita, menetelmiä ja laitteita; käyttää hoitovirtaa ihon ja lihasten kiinteyttämiseen sekä ihonalaiskudosten toimintojen tasapainottamiseen ja elvyttämiseen.
Näyttöympäristö	Näytöt voidaan toteuttaa monenlaisissa työympäristöissä, joissa voi noudattaa kosmetologin ammatin vaatimaa hygieniää ja työturvallisuutta. Näyttöpaikassa on suotavaa olla myytäviä palveluja / tuotteita. Näyttöpaikassa tulee olla näytön edellyttämät välineet, laitteet, aineet ja tarvikkeet. Opiskelija käyttää näyttötilanteessa työssäoppimispaikan/oppilaitoksen asiakasanalyysi ja työsuunnitelmakorttia sekä henkilökohtaisia työvälineitä. Näyttöympäristöjä voivat olla; kauneushoitola, oppilaitoksen kauneushoitola, kosmetiikka-alan yritys, tavaratalon kosmetiikkaosasto, kauneudenhoitoalan tapahtuma, erialiset sosiaali- ja terveysalan hoitoyksiköt
Näytön ajankohta	Näyttö toteutuu kolmen vuoden aikana.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Työtehtävän hallinta hoitomenetelmät ja hoitotuotteet, välineiden, tuotteiden ja laitteiden käyttö, valintojen perustelu</p> <p>Opiskelija -valitsee erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaalle ohjeiden mukaan -käyttää erilaisia laitteita ja välineitä sekä tuntee tuotteiden tärkeimmät käyttötavat</p> <p>Työprosessin hallinta asiakasanalyysi, hoitosuunnitelma hoidon toteutus, osaamisen itsearviointi</p> <p>Opiskelija -tekee asiakasanalyysin ajoittain puutteellisesti -ottaa huomioon ohjatusti asiakkaan tarpeita ja toiveita hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>-ottaa vastaan palautetta pyrkien</p>	<p>Opiskelija -valitsee sopivat erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaalle</p> <p>-käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein ja asiakaslähtöisesti ja perustelee valintansa</p> <p>Opiskelija -tekee asiakasanalyysin</p> <p>-ottaa huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>-toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen</p>	<p>Opiskelija -valitsee sopivat erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti -käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein, monipuolisesti ja asiakaslähtöisesti soveltaen ja perustelee valintansa monipuolisesti</p> <p>Opiskelija -tekee asiakasanalyysin itsenäisesti</p> <p>-ottaa huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet monipuolisesti hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>-toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti ja itsenäisesti</p> <p>-arvioi realistisesti omaa työtään, vas-</p>

<p>muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti.</p> <p>Työn perustana olevan tiedon hallinta hoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet, tuotetuntemus, anatomia ja fysiologia</p> <p>Opiskelija -ottaa tuotevalinnassa huomioon asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset</p> <p>-perustelee ihon erikoishoitojen ja tuotteiden vaikutuksia</p> <p>Työturvallisuuden hallinta hygienia, ergonomia, sähkö- ja työturvallisuus</p> <p>Opiskelija -huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta</p> <p>-noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita</p> <p>Ydinosaaminen vuorovaikutus- ja viestintätaidot, eettiset taidot, ongelmanratkaisutaidot</p> <p>Opiskelija -toimii työryhmän jäsenenä ja työskentelee hyvää asiakaspalvelutapaa noudattaen</p> <p>-työskentelee vastuullisesti ja selvittää ongelmia ohjatusti</p> <p>-toimii rauhallisesti ja asiallisesti työtilanteissa</p> <p>Yhteiset painotukset yrittäjäyys, aadukas- ja asiakaslähtöinen toiminta, kestävä kehitys</p> <p>Opiskelija -vastaa ihonerikoishoitamista koskeviin kysymyksiin ja toimii myyntihenkilöisesti tutuissa tilanteissa</p> <p>-ylläpitää vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>-työskentelee taloudellisesti ja lajittelee jätteet tavanomaisissa</p>	<p>-arvioi omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen</p> <p>Opiskelija -ottaa huomioon ihon erikoishoitojen vasta-aiheet</p> <p>-perustelee ihon erikoishoitojen ja tuotteiden vaikutukset</p> <p>Opiskelija -käyttää tuotteita siten, ettei asiakkaalle tule mahdollisia ihoärsytyksiä tai allergioita</p> <p>Opiskelija -käyttää ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan</p> <p>-työskentelee vastuullisesti, tekee päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia</p> <p>-toimii myönteisesti</p> <p>Opiskelija -ohjaa asiakasta ja myy asiakkaalle ihon erikoishoitoja ja -tuotteita</p> <p>-rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>-työskentelee taloudellisesti noudatta-</p>	<p>taanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen ja hakee aktiivisesti palautetta toiminnastaan</p> <p>Opiskelija -ottaa monipuolisesti huomioon ihon erikoishoitojen vasta-aiheet</p> <p>-perustelee ihon erikoishoitojen ja tuotteiden vaikutukset pohtien ratkaisujaan</p> <p>Opiskelija -osaa valita tuotteet ottaen huomioon asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset</p> <p>-huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja laitteiden sekä työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>-noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita tarkasti ja itsenäisesti Ottaa huomioon sähkölaitteiden käytön työturvallisuuden työskennellessään</p> <p>Opiskelija -soveltaa ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan</p> <p>-työskentelee huolellisesti ja vastuullisesti, tekee itsenäisiä päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia</p> <p>-soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa</p> <p>-toimii innostuneesti ja myönteisesti</p> <p>Opiskelija -ohjaa asiakasta monipuolisesti ja perustellusti ja myy asiakkaalle ihon erikoishoitoja ja -tuotteita</p> <p>-rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>-työskentelee taloudellisesti noudattaen kestävä kehityksen periaatteita kaikissa tilanteissa</p>
--	---	--

	en kestäväen kehityksen periaatteita	
--	--------------------------------------	--

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Ihon erikoishoito 1
Laajuus	5 ov
Tavoitteet	Kasvojen ihonhoito
Keskeinen sisältö	
Kytkenät muihin opintoihin	Ihon perushoito, ihonhoidon ohjaus
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Pareittain harjoittelu, asiakaspalvelutyöt, ryhmätyö sekä kokeet ja ihotautiopin esitelmä, Asiakkaat; palaute, opettaja, opiskelijan itsearviointi oppimispäiväkirja, esitelmä, kokeet

Opintojakso	Ihon erikoishoito 2
Laajuus	6ov
Tavoitteet	Kasvojen ihon erikoishoito, vartalon ihon erikoishoito, koneet ja laitteet. Erikoishoitoaineet.
Keskeinen sisältö	Kasvojen ja vartalon ihon erikoishoito
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu, asiakaspalvelutyöt, ryhmätyö sekä kokeet ja ihotautiopin esitelmä
Kytkenät muihin opintoihin	Ihon perushoito, ihonhoidon ohjaus
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Pareittain harjoittelu, asiakaspalvelutyöt, ryhmätyö sekä kokeet ja ihotautiopin esitelmä, Asiakkaat; palaute, opettaja, opiskelijan itsearviointi oppimispäiväkirja, esitelmä, kokeet

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija; Valitsee erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaalle ohjeiden mukaan	Opiskelija; Valitsee sopivat erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaalle	Opiskelija; Valitsee sopivat erikoishoitomenetelmät ja -tuotteet asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti
Käyttää erilaisia laitteita ja välineitä sekä tuntee tuotteiden tärkeimmät käyttötavat	Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein ja asiakaslähtöisesti	Käyttää välineitä, tuotteita ja laitteita oikein
Tekee asiakasanalyysin ajoittain puutteellisesti	Perustelee osittain valintansa	Perustelee valintansa
Ottaa huomioon ohjatusti asiakkaan tarpeita ja toiveita hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa	Ottaa huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa	Tekee asiakasanalyysin itsenäisesti
Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti.	Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen	Ottaa huomioon asiakkaan tarpeet ja toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa
Ottaa tuotevalinnassa huomioon asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset	Arvioi omaa työtään, vastaanottaa palautetta	Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti ja itsenäisesti
Perustelee ihon erikoishoitojen ja tuotteiden vaikutuksia	Ottaa huomioon ihon erikoishoitojen vasta-aiheet	Arvioi realistisesti omaa työtään, vastaanottaa palautetta ja käyttää sitä työskentelynsä kehittämiseen Hakee palautetta toiminnastaan
Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hy-	Perustelee ihon erikoishoitojen ja -tuotteiden vaikutukset	Ottaa huomioon ihon erikoishoitojen vasta-aiheet
		Perustelee ihon erikoishoitojen ja -tuotteiden vaikutukset pohtien ratkaisujaan
		Osaa valita tuotteet ottaen huomioon

gieniasta	Käyttää tuotteita siten, ettei asiakkaalle tule mahdollisia ihoärsytyksiä tai allergioita	asiakkaan mahdolliset allergiat ja ihoärsytykset Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja laitteiden sekä työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta tarkasti ja itsenäisesti
Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita		Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita tarkasti ja itsenäisesti Ottaa huomioon sähkölaitteiden käyttöturvallisuuden työskennellessään
Toimii työryhmän jäsenenä ja työskentelee hyvää asiakaspalvelutapaa noudattaen	Käyttää ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan	Soveltaa ammatillista vuorovaikutusta asiakaspalvelussa sekä työryhmän jäsenenä toimiessaan
Työskentelee vastuullisesti ja selvittää ongelmia ohjatusti	Työskentelee vastuullisesti, tekee päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia	Työskentelee huolellisesti ja vastuullisesti, tekee itsenäisiä päätöksiä ja ratkaisee kosmetologin työhön liittyviä ongelmia Soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa
Toimii rauhallisesti ja asiallisesti työtilanteissa	Toimii myönteisesti	Toimii myönteisesti
Vastaa ihon erikoishoitamista koskeviin kysymyksiin ja toimii myyntihenkilöinä tutuissa tilanteissa Ylläpitää vakiintuneita asiakassuhteita	Ohjaa asiakasta ja myy asiakkaalle ihon erikoishoitoja ja -tuotteita Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita	Ohjaa asiakasta monipuolisesti ja perustellusti ja myy asiakkaalle ihon erikoishoitoja ja -tuotteita Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita
Työskentelee taloudellisesti ja lajittelee jätteet tavanomaisissa tilanteissa	Työskentelee taloudellisesti noudattaen kestävä kehityksen periaatteita	Työskentelee taloudellisesti noudattaen kestävä kehityksen periaatteita kaikissa tilanteissa

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet

Opintojakso	Ihon erikoishoito 3
Laajuus	9ov
Tavoitteet	Opiskelija <ul style="list-style-type: none"> o hoitaa akneihoa, couperosaihoa, ihon pigmenttihäiriöitä ja ihon vanhenemismuutoksia kolmen ihonhoitosarjan erikoishoitotuotteilla ja kosmetisilla hoitolaitteilla o tehdä silmän ja suun ympärysalueen ja kaulan ihon erikoishoitoja kuten erikoisnaamioita, imu ja paine lihasstimulaatiohoitoja o imeyttää esimerkiksi kudosten toimintoja elvyttäviä hoitoaineita ihon tasavirta ja ultraäänilaitteella o tehostaa kasvojen ja vartalon erikoishoitoja mekaanista liikettä tuotavilla hoitolaitteilla o tehdä ihoa ja lihaksia kiinteyttäviä sekä kudosten toimintoja tasapainottavia ja elvyttäviä laitehoitoja vähintään kolmella eri virta/energiamuodolla o tehdä kiinteytyshoitoja asiakkaan käsivarsille, rinnoille, vatsalle, pakaraille ja reisille kosmetisilla hoitolaitteilla sekä kahden hoitosarjan erikoishoitotuotteilla, kuten levä, turve ja mutapakkaukset o ohjata asiakkaita ihon ja kehon itsehoidossa sekä ihonhoitotuotteiden ja palveluiden käytössä o myydä asiakkaalle heidän tarvitsemiaan ja heille sopivia ihonhoitopalveluita ja tuotteita o ohjata asiakkaat muille asiantuntijoille, kuten lääkäriin, jos asiakkaalla on kosmetologin hoitoon kuulumattomia ihon ongelmia tai sairauksia, kuten tarttuvat ihotaudit
Keskeinen sisältö	Kasvojen ja vartalon ihon erikoishoito
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu, asiakaspalvelutyöt, ryhmätyö sekä kokeet ja ihotautiopin esitelmä
Kytkenät muihin opintoihin	Ihon perushoito, ihonhoidon ohjaus
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat	Pareittain harjoittelu, asiakaspalvelutyöt, ryhmätyö sekä kokeet ja ihotautiopin esitelmä, Asiakkaat;palaute, opettaja, opiskelijan itsearviointi

vaadittavat suoritukset	oppimispäiväkirja, esitelmä, kokeet
-------------------------	-------------------------------------

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
kts. opintokokonaisuuden arviointi		

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet

Opintokokonaisuus	EHOSTUS
Laajuus	10 ov
Yleistavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> o tehdä asiakkaalle tarpeen ja toiveiden mukaisesti ripsien ja kulmien kesto- väri- ja muotoilla kulmakarvat nyppimällä o suunnitella ja toteuttaa asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisesti eri-ikäisille ja eri kansallisuutta edustaville asiakkaille ehostus arkeen, työhön, juhlaan ja vapaa-aikaan sekä erilaisiin kuvauksiin ja näytöksiin o tehdä ehostuksen perustekniikoilla tarkoituksenmukaisia välineitä käyttäen ehostuksen pohjustus, huulten ja silmien ehostus sekä kasvojen muodon var- jostus ja korostus kahden ehostussarjan tuotteilla o peittää ehostuksella asiakkaan tarpeen ja toiveiden mukaisesti leikkauksen jälkitiloja, arpia ja ihonvärimuutoksia, kuten mustelmat, maksaläiskät ja vitiligo o työskennellä hygienisesti ja puhdistaa, huoltaa ja desinfioida työvälineensä o ohjata asiakkaita asiakaslähtöisesti ehostustuotteiden valinnassa, käytössä ja ehostuksen tekemisessä sekä myydä heille ehostustuotteita ja palveluita o ohjata asiakkaan tarvittaessa vaatetus ja hiusalalan asiantuntijalle o käyttää ehostustyössään väri, muoto ja tyyliopin sekä anatomian tietämystään ja ottaa huomioon asiakkaan kasvojen muoto, hiusten väri, vaatetus ja tyyli se- kä ihotyyppi, ihomuutokset ja mahdolliset allergiat ehostuksen suunnittelussa ja toteutuksessa o hankkia tietoa ehostamiseen ja ehostustuotteisiin liittyvästä kansallisesta ja kansainvälisestä kehityksestä ja suuntauksista esimerkiksi internetistä, suo- malaisista ja ulkomaisista ammatti ja muotilehdistä sekä soveltaa tietoa omaan työhönsä o vertailla ehostuksessa sekä ripsien ja kulmakarvojen kesto- väri- ja muotoilla käytettäviä tuotteita ja käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti, taloudellisesti ja tur- vallisesti käyttäen apuna tietouttaan aineosista ja ominaisuuksista, kuten väri- aineista, käyttötavoista ja peittävydestä Opiskelija hallitsee asiakasehostuk- sen perusteet ja erikoisehostuksen perusteet.
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Asiakaspalvelu, ehostuksen suunnittelu, ehostustuotteiden valinta sekä ehostuk- sen perustekniikoiden käyttö. Ehostuksen suunnittelu ja toteutus, ripsien ja kulma- karvojen väri- ja muotoilla sekä asiakaspalvelu Ehostus 1 Ehostus 2 Ehostus 3
Työssäoppiminen	2 ov
Kytkenät muihin opintokokonai- suuksiin	Ihon perushoito, ihonhoidon ohjaus ja ihon erikoishoito
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriaopinnot, asiakaspalvelutyöt, asiakaspalaute, työpaikkaohjaajan palaute, it- searviointi, portfolio. Näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatil- listen aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitos- näytössä ammatillisten aineiden opettajat.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<ul style="list-style-type: none"> ➢ Työtehtävän hallinta • oikeat ehostusmenetelmät ja tuot- teet • välineiden ja tuotteiden käyttö valintojen perustelu ➢ Työprosessin hallinta • asiakasanalyysi • ehostussuunnitelma • ehostuksen toteutus luovasti 		

<p>osaamisen itsearviointi</p> <p>Valitsee menetelmät ja tuotteet siten, että asiakas on tyytyväinen</p> <p>Osa käyttää välineitä sekä tuntee tuotteiden tärkeimmät käyttötavat</p> <p>Valitsee omaa toimintaansa tukevia tuotteita ja työmenetelmiä, mutta valintojen perusteluissa on puutteita</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Työn perustana olevan tiedon hallinta • hoitojen ja tuotteiden vaikutukset ja vasta-aiheet • tuotetuntemus <p>Tekee asiakasanalyysin lähes itsenäisesti</p> <p>Suunnittelee asiakkaan toiveiden mukaisen ehostuksen.</p> <p>Toteuttaa ehostuksen niin että asiakas on tyytyväinen</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Työturvallisuuden hallinta • ergonomia • hygienia <p>Ottaa huomioon ehostuksen ja kesto- värjäyksen mahdolliset vasta-aiheet</p> <p>Käyttää yleisempiä kesto- värjäystuotteita ja tuntee niiden tärkeimmät ainesosat</p> <p>Auttaa asiakasta ehostustuotteiden valinnassa ja ottaa huomioon asiakkaan ehostukseen liittyviä toiveita</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Ydinosaaminen • oppimistaidot • ongelmanratkaisutaidot • eettiset taidot <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Yhteiset painotukset • yrittäjäyys • asiakaslähtöinen toiminta • kuluttajaosaaminen <p>Kunnioittaa asiakasta ja noudattaa hyviä tapoja Suhtautuu rauhallisesti ja asiallisesti asiakkaan valitukseen</p>	<p>Valitsee ja soveltaa oikeita menetelmiä ja tuotteita asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti</p> <p>Käyttää välineitä ja tuotteita oikein ja monipuolisesti</p> <p>Perustelee valintansa</p> <p>Tekee asiakasanalyysin itsenäisesti ja luovasti</p> <p>Laatii työsuunnitelman, jossa työmenetelmät ja käytettävät tuotteet ovat asiakkaalle sopivat</p> <p>Huomioi asiakkaan tarpeet ja toiveet monipuolisesti hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Toteuttaa ehostuksen asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti ja itsenäisesti</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti. Arvioi työtään perustellusti</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Ottaa asioista selvää oma-aloitteisesti ja tekee itsenäisiä päätöksiä</p> <p>Osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa</p> <p>Esittää ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja</p> <p>Toimii vastuullisesti</p> <p>Toimii yrityksen kannattavuutta edistävasti. Työmenetelmät ja tuotevalinnat ovat perusteltuja ja taloudellisia.</p> <p>Myy asiakkaalle hänen tarvitsemiaan</p>	<p>Valitsee ja soveltaa oikeita menetelmiä ja tuotteita asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti</p> <p>Käyttää välineitä ja tuotteita oikein ja monipuolisesti</p> <p>Perustelee valintansa</p> <p>Tekee asiakasanalyysin itsenäisesti ja luovasti</p> <p>Laatii työsuunnitelman, jossa työmenetelmät ja käytettävät tuotteet ovat asiakkaalle sopivat</p> <p>Huomioi asiakkaan tarpeet ja toiveet monipuolisesti hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Toteuttaa ehostuksen asiakasanalyysiin pohjautuen suunnitelmallisesti ja itsenäisesti</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti. Arvioi työtään perustellusti</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita tarkasti ja itsenäisesti Ottaa asioista selvää oma-aloitteisesti ja tekee itsenäisiä päätöksiä</p> <p>Osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa</p> <p>Esittää ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja</p> <p>Toimii vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti sopimuksia noudattaen</p>
--	---	--

Ylläpitää vakiintuneita asiakassuh- teita. Työskentelee lähes edellytetyssä ajassa	ehostustuotteita	
---	------------------	--

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Näyttö

Keskeinen osaaminen, mikä näytetään	Opiskelija tekee asiakasanalyysiin pohjautuen ripsien ja kulmakarvojen värjäyk- sen, käyttää tarvittaessa silmänhuuhtelukuppeja ja muotoilee kulmakarvat nyppi- mällä ja / tai tekee asiakkaalle korjaavan päivä- tai erikoisehostuksen. Opiskelija valitsee perustellusti työskentelynsä sopivimmat tuotteet ja välineet. Hän ohjaa asiakasta jälkihoidossa, suosittelee tuotteet kotikäyttöön ja myy asiakkaan tarpei- den mukaisia ehostuksia ja ehostustuotteita. Opiskelija suojaa asiakkaan asusteet ja hiukset asianmukaisesti ennen silmä ja huuliehostuksen poistoa. Hän tekee asiakkaan iholle tarvittaessa alkupuhdistuk- sen huomioiden myös kaulan alueen ihon. Opiskelija tekee asiakkaalle ripsien ja kulmakarvojen kestovärjäyksen, käyttää tarvittaessa silmähuuhdekuppeja sekä siistii kulmakarvat nyppimällä. Opiskelija suojaa asiakkaan ihon kosteus tai hoitotuotteella ehostuksen pohjaksi. Hän tekee kaunistavaan päiväehostukseen pohjustuksen värillisellä päivävoiteella tai meikkivoiteella, ripsivärin levityksen, huulten rajauksen sekä viimeistelee ehos- tuksen puuterin levityksellä. Opiskelija auttaa asiakasta ehostustuotteiden valin- nassa sen hetkisen muoto-, väri ja tyyliopin tietoihin perustuen
Näyttöympäristö	Näyttöympäristönä voi olla koulun kauneushoitola tai työssäoppimispaikka tms. vastaava alan hoitola.
Näytön ajankohta	Henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti

Opintojakso	Ehostus 1
Laajuus	3 ov
Tavoitteet	Ehostuksen perustekniikoiden käyttö. Päiväehostus. Ripsien ja kulmakarvojen kestovärjäys.
Keskeinen sisältö	Muoto-oppi, värioppi, raaka-aineet, Tyyliit. Perustekniikat ehostuksessa. Ripsien ja kulmien värjäys. Kulmien muotoilu.
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu. Asiakaspalvelutyöt.
Kytkenäät muihin opintoihin	Ihon perushoito. ihonhoidon ohjaus, ihon erikoishoito.
Arvioinnin toteutus Arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriakoe, käytännön koe, itsearviointi Päivä ja iltäehostus. Koe teoriassa ja käytännössä.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Valitsee tuotteet	Valitsee ja soveltaa oikeita mene- telmiä ja tuotteita asiakkaan toivei- den ja tarpeiden mukaisesti	Valitsee ja soveltaa oikeita menetelmiä ja tuotteita asiakkaan toiveiden ja tarpei- den mukaisesti
Käyttää välineitä sekä tuntee tuottei- den tärkeimmät käyttötavat	Käyttää välineitä ja tuotteita Perustelee valintansa	Käyttää välineitä ja tuotteita Perustelee valintansa
Valitsee omaa toimintaansa tukevia tuotteita ja työmenetelmiä, mutta valin- tojen perusteluissa on puutteita	Tekee asiakasanalyysin	Tekee asiakasanalyysin
Tekee asiakasanalyysin lähes itsenäi- sesti	Laatii työsuunnitelman, jossa työme- netelmät ja käytettävät tuotteet ovat asiakkaalle sopivat	Laatii työsuunnitelman, jossa työmene- telmät ja käytettävät tuotteet ovat asiak- kaalle sopivat
Suunnittelee asiakkaan mukaisen ehostuksen.	Huomioi asiakkaan toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa	Huomioi asiakkaan toiveet hoidon suun- nittelussa ja toteutuksessa
Toteuttaa ehostuksen	Toteuttaa ehostuksen asiakasana-	

<p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti</p> <p>Ottaa huomioon ehostuksen ja kesto- värjäyksen mahdolliset vasta-aiheet</p> <p>Käyttää yleisempiä kesto- värjäystuotteita ja tuntee niiden tärkeimmät ainesosat</p> <p>Auttaa asiakasta ehostustuotteiden valinnassa ja ottaa huomioon asiakkaan ehostukseen liittyviä toiveita</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta</p> <p>Kunnioittaa asiakasta ja noudattaa hyviä tapoja Ylläpitää vakiintuneita asiakassuhteita. Suhtautuu rauhallisesti ja asiallisesti asiakkaan valituksiin</p> <p>Työskentelee lähes edellytetyssä ajassa</p>	<p>lyysiin pohjautuen</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita</p> <p>Ottaa asioista selvää oma-aloitteisesti ja tekee itsenäisiä päätöksiä</p> <p>Osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa</p> <p>Esittää ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja</p> <p>Toimii vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti sopimuksia noudattaen</p> <p>Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>Toimii yrityksen kannattavuutta edistävasti. Työmenetelmät ja tuotevalinnat ovat perusteltuja ja taloudellisia.</p> <p>Myy asiakkaalle hänen tarvitsemiaan ehostustuotteita</p>	<p>Toteuttaa ehostuksen asiakasanalyysiin pohjautuen</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita</p> <p>Ottaa asioista selvää oma-aloitteisesti ja tekee itsenäisiä päätöksiä</p> <p>Osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa</p> <p>Esittää ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja</p> <p>Toimii vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti sopimuksia noudattaen</p> <p>Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>Toimii yrityksen kannattavuutta edistävasti. Työmenetelmät ja tuotevalinnat ovat perusteltuja ja taloudellisia.</p> <p>Myy asiakkaalle hänen tarvitsemiaan ehostustuotteita</p>
---	---	--

Opintojakso	Ehostus 2
Laajuus	3 ov
Tavoitteet	Ehostuksen suunnittelu, ehostustuotteen valinta ja ehostuksen perustekniikoiden käyttö.
Keskeinen sisältö	Ehostuksen suunnittelu ja toteutus. Päiväehostus ja erikoisehostus
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu. Asiakaspalvelutyöt.
Kytkenäät muihin opintoihin	Ihon perushoito. ihonhoidon ohjaus, ihon erikoishoito.
Arvioinnin toteutus	Teoriakoe, käytännön koe, itsearviointi
Arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Ehostuskokonaisuuden suunnittelu. Portfolio Koe teoriassa ja käytännössä.

Arviointikriteerit		
Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Valitsee asiakkaalle sopivat tuotteet tuotteet ja käyttää tavallisimpia työmenetelmiä</p> <p>Käyttää välineitä sekä tuntee tuotteiden tärkeimmät käyttötavat</p> <p>Valitsee omaa toimintaansa tukevia tuotteita ja työmenetelmiä, mutta valintojen perusteluissa on puutteita</p> <p>Tekee asiakasanalyysin lähes itsenäisesti</p>	<p>Valitsee ja soveltaa oikeita menetelmiä ja tuotteita asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti</p> <p>Käyttää välineitä ja tuotteita itsenäisesti ja oikein</p> <p>Perustelee valintansa</p> <p>Tekee asiakasanalyysin</p>	<p>Valitsee ja soveltaa oikeita menetelmiä ja tuotteita asiakkaan toiveiden ja tarpeiden mukaisesti</p> <p>Käyttää välineitä ja tuotteita</p> <p>Perustelee valintansa ja tekee työnsä itsenäisesti</p> <p>Tekee asiakasanalyysin</p>

<p>Suunnittelee asiakkaan mukaisen ehostuksen.</p> <p>Suunnittelee ja toteuttaa ehostuksen</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti</p> <p>Ottaa huomioon ehostuksen ja kesto-värjäyksen mahdolliset vasta-aiheet</p> <p>Käyttää yleisempiä kesto-värjäystuotteita ja tuntee niiden tärkeimmät ainesosat</p> <p>Auttaa asiakasta ehostustuotteiden valinnassa ja ottaa huomioon asiakkaan ehostukseen liittyviä toiveita</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä ja hygieniasta</p> <p>Kunnioittaa asiakasta ja noudattaa hyviä tapoja Ylläpitää vakiintuneita asiakassuhteita. Suhtautuu rauhallisesti ja asiallisesti asiakkaan valitukseen</p> <p>Työskentelee lähes edellytetyssä ajassa</p>	<p>Laatii työsuunnitelman, jossa työmenetelmät ja käytettävät tuotteet ovat asiakkaalle sopivat</p> <p>Huomioi asiakkaan toiveet hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Toteuttaa ehostuksen asiakasanalyysiin pohjautuen</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita</p> <p>Ottaa asioista selvää oma-aloitteisesti ja tekee itsenäisiä päätöksiä</p> <p>Osoo soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa</p> <p>Esittää ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja</p> <p>Toimii vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti sopimuksia noudattaen</p> <p>Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>Toimii yrityksen kannattavuutta edistävasti. Työmenetelmät ja tuotevalinnat ovat perusteltuja ja taloudellisia.</p> <p>Myy asiakkaalle hänen tarvitsemiaan ehostustuotteita</p>	<p>Laatii työsuunnitelman, jossa työmenetelmät ja käytettävät tuotteet ovat asiakkaalle sopivat</p> <p>Huomioi asiakkaan toiveet itsenäisesti hoidon suunnittelussa ja toteutuksessa</p> <p>Toteuttaa ehostuksen itsenäisesti asiakasanalyysiin pohjautuen</p> <p>Ottaa vastaan palautetta pyrkien muuttamaan toimintaansa sen mukaisesti</p> <p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristönsä siisteydestä tarkasti ja itsenäisesti</p> <p>Noudattaa ergonomiaa ja työturvallisuusohjeita</p> <p>Ottaa asioista selvää oma-aloitteisesti ja tekee itsenäisiä päätöksiä</p> <p>Osoo soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa</p> <p>Esittää ongelmatilanteissa realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja</p> <p>Toimii vastuullisesti ja oikeudenmukaisesti sopimuksia noudattaen</p> <p>Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>Toimii yrityksen kannattavuutta edistävasti. Työmenetelmät ja tuotevalinnat ovat perusteltuja ja taloudellisia.</p> <p>Myy asiakkaalle hänen tarvitsemiaan ehostustuotteita</p>
--	--	--

Opintojakso	Ehostus 3
Laajuus	4ov
Tavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> ○ tehdä asiakkaalle tarpeen ja toiveiden mukaisesti ripsien ja kulmien kesto-värjäys ja muotoilla kulmakarvat nyppimällä ○ suunnitella ja toteuttaa asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisesti eri ikäisille ja eri kansallisuutta edustaville asiakkaille ehostus arkeen, työhön, juhlaan ja vapaa-aikaan sekä erilaisiin kuvauksiin ja näytöksiin ○ tehdä ehostuksen perustekniikoilla tarkoituksenmukaisia välineitä käyttäen

	<p>ehostuksen pohjustus, huulten ja silmien ehostus sekä kasvojen muodon varjostus ja korostus kahden ehostussarjan tuotteilla</p> <ul style="list-style-type: none"> o peittää ehostuksella asiakkaan tarpeen ja toiveiden mukaisesti leikkauksen jälkitiloja, arpia ja ihonvärimuutoksia, kuten mustelmat, maksaläiskät ja vitiligo o työskennellä hygienisesti ja puhdistaa, huoltaa ja desinfioida työvälineensä o ohjata asiakkaita asiakaslähtöisesti ehostustuotteiden valinnassa, käytössä ja ehostuksen tekemisessä sekä myydä heille ehostustuotteita ja palveluita o ohjata asiakkaan tarvittaessa vaatetus ja hiusalalan asiantuntijalle o käyttää ehostustyössään väri, muoto ja tyyliopin sekä anatomian tietämystään ja ottaa huomioon asiakkaan kasvojen muoto, hiusten väri, vaatetus ja tyyli sekä ihotyyppi, ihomuutokset ja mahdolliset allergiat ehostuksen suunnittelussa ja toteutuksessa o hankkia tietoa ehostamiseen ja ehostustuotteisiin liittyvästä kansallisesta ja kansainvälisestä kehityksestä ja suuntauksista esimerkiksi internetistä, suomalaisista ja ulkomaisista ammatti ja muotilehdistä sekä soveltaa tietoa omaan työhönsä o vertailla ehostuksessa sekä ripsien ja kulmakarvojen kesto värjäyksessä käytettäviä tuotteita ja käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti, taloudellisesti ja turvallisesti käyttäen apuna tietouttaan aineosista ja ominaisuuksista, kuten väriaineista, käyttötavoista ja peittävydestä
Keskeinen sisältö	Kosmetologinen ehostus ja palveluprosessi
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu. Asiakaspalvelutyöt.
Kytkenäät muihin opintoihin	Ihon perushoito. ihonhoidon ohjaus, ihon erikoishoito.
Arvioinnin toteutus Arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Asiakaspalvelutyöt koulun kauneushoitolassa sekä työssäoppimisen paikoilla. Arvioijina asiakkaat, työpaikkaohjaajat, opettaja ja opiskelija itse.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
kts. opintokokonaisuuden arviointi		

Opintokokonaisuus	KAUNEUDENHOITOALAN YRITYSTOIMINTA
Laajuus	10 ov
Yleistavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> o hahmottaa kauneushoitoalan ammatin kokonaisuutena o toimia oma-aloitteisesti, vastuuntuntoisesti ja luovasti kosmetologina yrityksen palveluksessa ja osoittaa asiakaspalvelutaidoillaan halunsa laadukkaan, tulokselliseen, kannattavaan ja pysyviin asiakassuhteisiin tähtäävään toimintaan o hallita kosmetologin työtä määrittelevät työehtosopimuksen oikeudet ja velvollisuudet ja soveltaa toiminnassaan työntekijää velvoittavaa lainsäädäntöä kauneushoitoalan palkanlaskun periaatteet ja kustannusvaikutukset ja laskea työntekijän palkan o selvittää asiakkaiden palveluiden ja tuotteiden laatu ja käyttöominaisuudet ja tukea asiakasta ostopäätöksen tekemisessä ja laskuttaa häntä nykyaikaisin menetelmin o hankkia markkinointitietoa eri tietolähteistä, myös ulkomaisista ja suunnitella ja toteuttaa markkinointitoimenpiteitä, kuten mainoksia ja esteettisiä sisätila ja näyteikkunasomistuksia kauneushoitoalan kausivaihtelut huomioon ottaen oikeille kohderyhmille tietotekniikkaa apuna käyttäen o käyttää verkostoitumista toimintansa tehostamiseen ja toimia yhteistyössä mainostoimiston ja markkinointia välittävän median kanssa o hinnoitella palveluja ja tuotteita taloudellisesti ja kannattavasti o punnita oman yrityksen perustamisen vaihtoehtoja sekä yrittäjäksi ryhtymisen vaikutuksia työuraansa ja yksityiselämäänsä o muotoilla liikeidea kirjallisesti ja perustella sen toimivuus, omien ammatillisten vahvuuksien, alan ominaisuuksien ja kilpailutilanteen pohjalta
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	<p>Yrittävyys ja työntekijänä toiminen, palveluiden ja tuotteiden myynti ja markkinointi sekä yrityksen perustaminen ja laskentatoimi. Kauneushoitoalan yritystoiminnan keskeistä osaamista on asiakaspalvelu, motivoitunut ja vastuuntuntoinen toiminta työyhteisössä, myynti ja markkinointitaidot sekä yrityksen perustamiseen liittyvien tekijöiden hallitseminen</p> <p>Kauneushoitoalan yritystoiminta 1 kauneushoitoalan yritystoiminta 2</p>

	kauneudenhoitoalan yritystoiminta 3
Työssäoppiminen	3 ov
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Liittyy kaikkiin opintokokonaisuuksiin.
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Arvosana muodostuu opintojaksojen ja näytön arvosanasta Opettaja, opiskelija ja työpaikkaohjaaja. Näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>➤ Työtehtävän hallinta</p> <ul style="list-style-type: none"> asiakaspalvelu markkinointiviestintä tuloksellinen ja kannattava toiminta <p>Palvelee asiakasta asiallisesti Suosittelee lisäpalveluita</p> <p>Tekee pienimuotoisen markkinointiviestin</p> <p>Somistaa näyteikkunan/sisätilat</p> <p>Palvelee asiakasta monipuolisesti ja persoonallisesti</p> <p>Myy ja markkinoi aktiivisesti omaa työtään sekä yrityksen palveluja ja tuotteita</p> <p>Tekee suoramainontaan myyvän markkinointiviestin</p> <p>Somistaa näyteikkunan/sisätilat esteettisesti ja myyvästi</p> <p>Toimii laadukkaasti, tuloksellisesti ja kannattavasti.</p> <p>➤ Työprosessin hallinta</p> <ul style="list-style-type: none"> oman toiminnan suunnittelu ja arviointi toiminta työyhteisössä Noudattaa annettuja ohjeita <p>Asettaa itselleen kehittämistavoitteita ja suunnittelee uraansa</p> <p>Toimii luovasti, oma-aloitteisesti ja vastuuntuntoisesti työyhteisössä</p> <p>➤ Työn perustana olevan tiedon hallinta</p> <p>työlainsäädäntö myynti ja markkinointi</p> <p>Noudattaa työaikoja ja annettuja ohjeita.</p> <p>Hankkii markkinointia koskevaa tietoa</p>	<p>Hyödyntää asiakkaan tarpeita ja toiveita palveluksessaan asiakasta Esittelee ja myy palvelutilanteissa yrityksen palveluja ja tuotteita</p> <p>Tekee suoramainontaan markkinointiviestin</p> <p>Somistaa näyteikkunan/sisätilat myyvästi</p> <p>Toimii oma-aloitteisesti ja taloudellisesti kannattavasti</p> <p>Asettaa itselleen kehittämistavoitteita</p> <p>Toimii aktiivisesti työyhteisössä.</p>	<p>Palvelee asiakasta monipuolisesti Myy ja markkinoi aktiivisesti omaa työtään sekä yrityksen palveluja ja tuotteita</p> <p>Tekee suoramainontaan myyvän markkinointiviestin</p> <p>Somistaa näyteikkunan/sisätilat esteettisesti ja myyvästi</p> <p>Toimii laadukkaasti, tuloksellisesti ja kannattavasti</p> <p>Asettaa itselleen kehittämistavoitteita ja suunnittelee uraansa</p> <p>Toimii luovasti, oma-aloitteisesti ja vastuuntuntoisesti työyhteisössä</p>

<p>Tuntee omat oikeutensa ja velvollisuutensa ja soveltaa niitä toiminnassaan</p> <p>Käyttää monipuolisesti myynnin ja markkinoinnin tietojaan</p> <p>➤ Ydinosaaminen</p> <p>eettiset ja esteettiset taidot</p> <p>Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti</p> <p>Edistää oma-aloitteisesti yrityksen siisteyttä ja viihtyisyyttä</p> <p>➤ Yhteiset painotukset</p> <ul style="list-style-type: none"> • yrittäjyys • kuluttajaosaaminen kestävä kehitys <p>Osaa rahastaa asiakkaan ja käyttää kassakonetta</p> <p>Toimii tuotevastuun mukaisesti ja ottaa palvelussa ja tuotteiden valinnassa huomioon kestävän kehityksen</p> <p>Edistää yrityksen kannattavuutta</p> <p>Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>Toimii kestävästä kehitystä edistäen, vastuullisesti ja kuluttajasuojan mukaisesti tuotteiden myyjänä että käyttäjänä</p>	<p>Tietää omat oikeutensa ja velvollisuutensa</p> <p>Käyttää myynnin ja markkinoinnin tietojaan</p> <p>Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti</p> <p>Huolehtii yrityksen siisteydestä ja viihtyisyydestä</p> <p>Toimii kannattavasti yrityksessä</p> <p>Pyrkii rakentamaan uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>Toimii kuluttajasuojan mukaisesti ja ottaa työssään huomioon kestävän kehityksen</p>	<p>Tuntee omat oikeutensa ja velvollisuutensa ja soveltaa niitä toiminnassaan</p> <p>Käyttää monipuolisesti myynnin ja markkinoinnin tietojaan</p> <p>Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti</p> <p>Edistää oma-aloitteisesti yrityksen siisteyttä ja viihtyisyyttä</p> <p>Edistää yrityksen kannattavuutta</p> <p>Rakentaa uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p> <p>Toimii kestävästä kehitystä edistäen, vastuullisesti ja kuluttajasuojan mukaisesti tuotteiden myyjänä että käyttäjänä</p>
---	---	---

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Näyttö

<p>Keskeinen osaaminen, mikä näytetään</p>	<p>Näyttö (yrittävyys ja työntekijänä toimiminen, palveluiden ja tuotteiden myynti ja markkinointi) toteutetaan itsenäisenä näyttönä tai se yhdistetään ihon perushoidon, ihon erikoishoidon, ehostuksen ja /tai valinnaisten ammatillisten opintojen näyttöön.</p> <p>Opiskelija tekee kirjallisen liiketoimintasuunnitelman kuvitteellisesta kauneudenhoitoalan yrityksen perustamisesta. Suunnitelmasta selviää yrityksen perustana oleva liikeidea, yrityksen sijainti, alueella vallitseva kilpailutilanne ja markkinat. Opiskelija hankkii vaadittavat asiakirjat (luvat ja ilmoitukset) ja täyttää ne olemassa olevien tietojen perusteella. Hän suunnittelee ja havainnollistaa yrityksen ulkoasun, tarvittavat aineet, välineet ja laitteet. Hän hinnoittelee palvelut ja tuotteet sekä laskee arvonlisäveron. Opiskelija laatii yrityksen perustamiseen liittyvät laskelmat (perustamiskustannukset, talousarvio, palkat, arvonlisävero). laskelmissa ja markkinoinnin suunnittelussa opiskelija hyödyntää tietotekniikkaa. Hän suunnittelee yritykselle nimen, logon ja markkinointiviestin.</p>
<p>Näyttöympäristö</p>	<p>Näyttö toteutetaan joko oppilaitoksessa tai yrityksessä tapahtuvan työssäoppimajakson aikana opiskelijalla on mahdollisuus käyttää apuna eri sidosryhmiä ja asiantuntijoita sekä tietotekniikkaa. Näyttö tehdään yksilösuorituksena ja opiskelija esittelee tuotoksen näytön vastaanottajille.</p>
<p>Näytön ajankohta</p>	<p>Hopsien mukaisesti.</p>

<p>Opintojakso</p>	<p>Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 1</p>
<p>Laajuus</p>	<p>3 ov</p>
<p>Tavoitteet</p>	<p>Yrittävyys ja työntekijänä toimiminen, palveluiden ja tuotteiden myynti ja markkinointi.</p>

Keskeinen sisältö	Asiakaspalvelu, myyntiteoriat. Työntekijänä toimiminen, vuorovaikutustaidot. Palveluiden ja tuotteiden myynti.
Toteutustapa	Teoriaopinnot. Käytännön asiakaspalvelu.
Kytkenät muihin opintoihin	Liittyy kaikkiin opintokokonaisuuksiin.
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriaopinnot ja koe. Asiakaspalvelu. Työpaikkaohjaaja, opiskelija ja opettaja. Koe, asiakaspalvelu.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
<p>Palvelee asiakasta asiallisesti Suosittelee lisäpalveluita</p> <p>Palvelee asiakasta</p> <p>Myy ja markkinoi ohjatusti omaa työtään sekä yrityksen palveluja ja tuotteita</p> <p>Toimii vastuuntuntoisesti työyhteisössä</p> <p>Noudattaa työaikoja ja annettuja ohjeita.</p> <p>Tuntee omat oikeutensa ja velvollisuutensa ja soveltaa niitä toiminnassaan</p> <p>Käyttää monipuolisesti myynnin ja markkinoinnin tietojaan</p> <p>Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti</p> <p>Edistää oma-aloitteisesti yrityksen siisteyttä ja viihtyisyyttä</p> <p>Osaa rahastaa asiakkaan ja käyttää kassakonetta</p>	<p>Hyödyntää asiakkaan tarpeita ja toiveita palvellessaan asiakasta</p> <p>Esittelee ja myy palvelutilanteissa yrityksen palveluja ja tuotteita</p> <p>Toimii oma-aloitteisesti ja taloudellisesti kannattavasti</p> <p>Asettaa itselleen kehittämistavoitteita</p> <p>Toimii aktiivisesti työyhteisössä.</p> <p>Tietää omat oikeutensa ja velvollisuutensa</p> <p>Käyttää myynnin ja markkinoinnin tietojaan</p> <p>Toimii vastuullisesti, tehtyjen sopimusten mukaisesti</p> <p>Huolehtii yrityksen siisteydestä ja viihtyisyydestä</p>	<p>Palvelee asiakasta monipuolisesti</p> <p>Myy ja markkinoi aktiivisesti omaa työtään sekä yrityksen palveluja ja tuotteita</p> <p>Toimii tuloksellisesti ja kannattavasti</p> <p>Asettaa itselleen kehittämistavoitteita ja suunnittelee uraansa</p> <p>Toimii luovasti, oma-aloitteisesti ja vastuuntuntoisesti työyhteisössä</p> <p>Tuntee omat oikeutensa ja velvollisuutensa ja soveltaa niitä toiminnassaan</p> <p>Käyttää monipuolisesti myynnin ja markkinoinnin tietojaan</p> <p>Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja tehtyjen sopimusten mukaisesti</p> <p>Edistää oma-aloitteisesti yrityksen siisteyttä ja viihtyisyyttä</p>

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 2
Laajuus	3 ov
Tavoitteet	Yrittävyys ja työntekijänä toimiminen, palveluiden ja tuotteiden myynti, markkinointi
Keskeinen sisältö	Yrittävyys ja työntekijänä toimiminen
Toteutustapa	Teoriaopinnot. Käytännön asiakaspalvelu. Työssäoppiminen.
Kytkenät muihin opintoihin	Liittyy kaikkiin opintokokonaisuuksiin.
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriaopinnot ja koe. Asiakaspalvelu. Työpaikkaohjaaja, opiskelija ja opettaja. Koe, asiakaspalvelu.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Tarvitsee ohjausta vahvuksiensa tunnistamisessa	Arvioi realistisesti omia vahvuuksiin	Arvioi realistisesti ja monipuolisesti omia vahvuuksiaan yrittäjänä

Laatii kirjallisen liiketoimintasuunnitelman kauneudenhoitoalan yrityksen perustamisesta	Laatii monipuolisen kirjallisen liiketoimintasuunnitelman kauneudenhoitoalan yrityksen perustamisesta	Laatii näyttävän, monipuolisen ja perustellun kirjallisen liiketoimintasuunnitelman kauneudenhoitoalan yrityksen perustamisesta
Toimii annettujen ohjeiden mukaisesti	Suunnittelee toimintaansa pitkäjänteisesti ja arvioi sitä omalta kannaltaan	Suunnittelee toimintaansa pitkäjänteisesti ja arvioi sitä realistisesti työuran ja yksityiselämän kannalta
Laatii liikeidean omien vahvuuksiensa pohjalta	Asettaa itselleen kehittämiskohteita	Asettaa itselleen monipuolisia kehittämiskohteita
Suunnittelee perustamiseen liittyvät asiakirjat yhdessä asiantuntijan kanssa	Suunnittelee toimintakykyisen liikeidean	Suunnittelee yksilöllisen ja toimintakykyisen liikeidean
Laskee yrityksen perustamiskustannukset	Laatii perustamiseen liittyvät asiakirjat	Laatii perustamiseen liittyvät asiakirjat huolellisesti
Hinnoittelee palvelut ja tuotteet ja laskee arvolisäveron	Tekee laskelmat (perustamiskustannukset, talousarvio, palkat, arvonlisävero) lähelle todellisia kustannuksia	Tekee laskelmat (perustamiskustannukset, talousarvio, palkat, arvonlisävero) realistiselle pohjalta
Suunnittelee yhteydenoton tilitoimistoon	Hinnoittelee palvelut ja tuotteet kannattavasti sekä laskee arvolisäveron	Hinnoittelee palvelut ja tuotteet taloudellisesti ja kannattavasti sekä laskee arvolisäveron
Toimii yhteistyössä asiantuntijan kanssa	Suunnittelee yhteistyön tilitoimiston kanssa	Suunnittelee yhteistyön tilitoimiston kanssa
Noudattaa annettuja ohjeita	Toimii oma-aloitteisesti eri sidosryhmien kanssa	Toimii oma-aloitteisesti, joustavasti ja monipuolisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa
Osaa pitää kassakirjaa	Ratkaisee ongelmatilanteita yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa	Ratkaisee ongelmatilanteita itsenäisesti ja tarvittaessa yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa
	Toimii useimmiten vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja sopimusten mukaisesti	Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja sopimusten mukaisesti
	Osoittaa suunnitelmassaan rohkeutta ja idearikkautta	Osoittaa taitoa ja halua työllistää itsensä

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki hyvä 3:een vaadittavat tavoitteet ja osin kiitettävä 5 tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Kauneudenhoitoalan yritystoiminta 3
Laajuus	4 ov
Tavoitteet	Yrittävyys ja työntekijänä toimiminen, palveluiden ja tuotteiden myynti, markkinointi, yrityksen perustaminen, laskentatoimi ja itsensä työllistäminen vastuullisena yrittäjänä
Keskeinen sisältö	Yrittävyys ja työntekijänä toimiminen
Toteutustapa	Palveluiden ja tuotteiden myynti ja markkinointi
Kytkenäät muihin opintoihin	Yrityksen perustaminen ja laskentatoimi.
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriaopinnot ja koe. Asiakaspalvelu. Työpaikkaohjaaja, opiskelija ja opettaja. Koe, asiakaspalvelu.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
kts. opintokok.arviointi		

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Ammatilliset opinnot / Opintokokonaisuudet

Opintokokonaisuus	Hieronta ja terapiamenetelmät
Laajuus	10 ov.
Yleistavoitteet	Opiskelija osaa <ul style="list-style-type: none"> o tehdä asiakaslähtöisiä kasvolymfa ja aromaterapiahierontoja sekä vyöhykerapiaperuskäsittelyjä o ottaa huomioon näiden hoitomenetelmien vasta-aiheet käsittelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa o tulkita asiakkaansa tarpeita ja toiveita sekä soveltaa anatomian ja fysiologian tietojaan palvelutapahtuman toteutuksessa o ohjata asiakasta hoitotapahtuman jälkeisessä itsehoidossa sekä suositella ja myydä valmiita öljysekoituksia ja hoitoja asiakkaalle o ohjata asiakasta hieronta ja terapiamenetelmien ja valmiiden tuotteiden valitsemisessa ja käytössä o tunnistaa hieronta ja terapiamenetelmien osaamisen rajat ja lähettää tarvittaessa asiakkaan aromaterapeutille, lymfa tai vyöhyketerapeutille o käyttää ergonomisia työasentoja o palvella asiakkaitaan vastuullisesti, eettisesti ja kaudenhoitoalan arvoja kunnioittavasti o arvioida työtään ja ottaa vastaan palautetta sekä kehittää työtään niiden avulla
Keskeinen sisältö / Opintojaksot	Asiakaspalvelu ja ammatillinen vuorovaikutus sekä työn suunnittelu ja toteutus. Hieronta ja terapiamenetelmät 1 Hieronta ja terapiamenetelmät 2 Hieronta ja terapiamenetelmät 3
Työssäoppiminen	1 ov
Kytkenä muihin opintokokonaisuuksiin	Liittyy kaikkiin ammatillisiin opintokokonaisuuksiin.
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriakokeet, käytännön harjoitteet. Opettaja ja opiskelija. Kokeet, portfolio. Käytännön koe. Näytön arvioijina toimivat työssäoppimissuunnitelmassa nimetyt henkilöt, ammatillisten aineiden opettajat ja työpaikkaohjaajat yhdessä tai erikseen tai oppilaitosnäytössä ammatillisten aineiden opettajat.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelija: On kohtelias ja noudattaa hyviä tapoja palvellessaan asiakasta Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen peruseriaatteiden mukaisesti Osaa tutkia asiakkaan ihoa havainnoimalla ja tunnustelemalla Käyttää saamaansa palautetta työnsä kehittämiseen Osaa ohjata asiakkaan tarvittaessa asiantuntijalle Tietää, milloin hoitoja ei voida tehdä Kertoo asiakkaalle hoidon vaikutuksista	Opiskelija: Hyödyntää asiakkaan tarpeita ja toiveita palvellessaan asiakasta Valitsee asiakkaalle sopivat tuotteet ja käyttää niitä hoidossa tarvittavan määrän Toteuttaa hoidon asiakasanalyysiin pohjautuen sujuvasti ja oikein Osaa tutkia asiakkaan ihoa havainnoimalla ja tunnustelemalla Hyödyntää palautetta toiminnassaan Arvioi omaa toimintaansa Käyttää teoretietouttaan hyödykseen työskentelyssään Ymmärtää, milloin hoitoja ei voida tehdä Ohjaa perustellusti asiakkaan tarvittaessa asiantuntijalle Kertoo hoidosta sekä käyttämistään tuotteista	Opiskelija: Palvelee asiakasta monipuolisesti ja persoonallisesti Valitsee asiakkaalle sopivat tuotteet ja käyttää niitä oikein Käyttää monipuolisesti hyödykseen teoretietouttaan suunnitellessaan ja toteuttaessaan hoitoa Ymmärtää, milloin hoitoja ei voida tehdä Ohjaa oma-aloitteisesti ja perustellusti asiakkaan tarvittaessa asiantuntijalle Kertoo perustellen hoidosta ja tuotteista Osaa soveltaa aikaisemmin oppimaansa uudessa tilanteessa sekä esittää realistisia ja rakentavia ratkaisuvaihtoehtoja

<p>Käyttää ergonomisia työtapoja tavanomaisissa työtilanteissa</p> <p>Noudattaa eri hoitomuotoja antaessaan niiden keskeisiä perusperiaatteita, tekniikoita ja työjärjestystä</p> <p>Toimii rauhallisesti ja asiallisesti joutuessaan ottamaan vastaan valituksia.</p>	<p>Huolehtii itsensä, asiakkaan, välineiden ja työympäristön siisteydestä ja hygieniasta itsenäisesti</p> <p>Käyttää ergonomisia työtapoja</p> <p>Perustelee ongelmatilanteissa tekemänsä ratkaisut alan tietoperustalla</p> <p>Toimii useimmiten vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja sopimusten mukaisesti</p> <p>Työskentelee niin, että saa uusia asiakkaita ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p>	<p>Toimii vastuullisesti, oikeudenmukaisesti ja sopimusten mukaisesti</p> <p>Luo uusia ja ylläpitää jo vakiintuneita asiakassuhteita</p>
--	---	--

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Näyttö

Keskeinen osaaminen, mikä näytetään	Opiskelija tekee asiakasanalyysin, jonka perusteella hän suunnittelee yhdessä asiakkaan kanssa asiakkaan tarpeiden ja toiveiden mukaisen hoitokokonaisuuden. Opiskelija tekee kasvolymfahieronnanihonhoidon yhteydessä, aromaterapiakäsittelyn vartalolle ja klassisen vyöhyketerapiakäsittelyn jalkaterän heijastealueisiin.
Näyttöympäristö	Kts. ihonperushoidon näyttöympäristö
Näytön ajankohta	3. vuosi

Opintojakso	Hieronta ja terapiamenetelmä 1
Laajuus	4 ov
Tavoitteet	Aromaterapian kokovartalohieronta, 5 valmista öljysekoitusta, aromaterapiaöljyjen vaikutukset ja mahdollisuudet hoitolakäytössä.
Keskeinen sisältö	Aromaterapia kokovartalohieronta ja öljyjen käyttö
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu.
Kytkenäät muihin opintoihin	Liittyy kaikkiin ammatillisiin opintoihin.
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriakoe ja käytännön koe. Arviointiin osallistuu opettaja ja opiskelija. Oppimiskansio ja koe.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
kts. opintokok.arviointi.		

Hyvä 4 Opiskelijan on osattava kaikki *hyvä 3*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *kiitettävä 5* tavoitteet.

Tyydyttävä 2 Opiskelijan on osattava kaikki *tyydyttävä 1*:een vaadittavat tavoitteet ja osin *hyvä 3* tavoitteet.

Opintojakso	Hieronta ja terapiamenetelmä 2
Laajuus	6 ov
Tavoitteet	<p>Opiskelija osaa</p> <ul style="list-style-type: none"> o tehdä asiakaslähtöisiä kasvolymfa ja aromaterapiahierontoja sekä vyöhyketrapiaperuskäsittelyjä o ottaa huomioon näiden hoitomenetelmien vasta-aiheet käsittelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa o tulkita asiakkaansa tarpeita ja toiveita sekä soveltaa anatomian ja fysiologian tietoaan palvelutapahtuman toteutuksessa o ohjata asiakasta hoitotapahtuman jälkeisessä itsehoidossa sekä suositella ja myydä valmiita öljysekoituksia ja hoitoja asiakkaalle o ohjata asiakasta hieronta ja terapiamenetelmien ja valmiiden tuotteiden valitsemisessa ja käytössä o tunnistaa hieronta ja terapiamenetelmien osaamisen rajat ja lähettää tarvittaessa asiakkaan aromaterapeutille, lymfa tai vyöhyketerapeutille o käyttää ergonomisia työasentoja o palvella asiakkaitaan vastuullisesti, eettisesti ja kaudenhoitoalan arvoja

	<p>kunnioittavasti</p> <ul style="list-style-type: none"> o arvioida työtään ja ottaa vastaan palautetta sekä kehittää työtään niiden avulla
Keskeinen sisältö	Kasvolymfa ja vyöhyketerapia.
Toteutustapa	Pareittain harjoittelu.
Kytkenät muihin opintoihin	Liittyy kaikkiin ammatillisiin opintoihin.
Arvioinnin toteutus arvosanan muodostuminen arvioijat vaadittavat suoritukset	Teoriakoe ja käytännön koe. Arviointiin osallistuu opettaja ja opiskelija. Oppimiskansio ja koe.

Arviointikriteerit

Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
kts. opintokok.arviointi.		

	OPINNÄYTETYÖ	
Laajuus	2 ov	
Yleistavoitteet	Opintoihin sisältyy opinnäytetyö, jonka laajuus on vähintään kaksi opintoviikkoa. Opiskelijan on osattava laatia opinnäytetyö, joka voi olla joko opintoja kokoava tai tutkinnon jonkin osa-alueen erityisosaamista osoittava tehtäväkokonaisuus, kuten kirjallinen työ, multimedia- tai hypermediatyö, selvitys, projektityö tai tuote, ja joka toteuttaa tutkinnon tavoitteita.	
Keskeinen sisältö	Suunnittelu Tietojen hankinta Työskentelymenetelmien valinta Työn tekeminen Raportointi Työn esittely kirjallinen ja suullinen Työn onnistumisen arviointi	
Kytkenät muihin opintokokonaisuuksiin	Opinnäytetyö on opintoja kokoava tai tutkinnon jonkin osa-alueen erityisosaamista osoittava tehtäväkokonaisuus. Työn laajuudesta riippuen sillä on useita kytköksiä ammatillisiin ja välineaineisiin.	
Arvioinnin toteutus	Arviointi suoritetaan opinnäytetyön arviointiohjeiden mukaan. Opinnäytetyöstä annetaan erillinen arvosana ja se vaikuttaa myös keskeisen ammattiaineen arviointiin.	
Tyydyttävä 1	Hyvä 3	Kiitettävä 5
Opiskelijan on osattava - laatia ohjauksessa opintoja kokoava tai tutkinnon jonkin osa-alueen erityisosaamista osoittava tehtäväkokonaisuus - suunnitella ohjauksessa opinnäytetyönsä - hankkia ohjauksessa tietoa keskeisistä lähteistä - valita ohjauksessa tarkoituksenmukaiset työskentelymenetelmät opinnäytetyöhönsä - pyytää tarvittaessa apua opinnäytetyön laadinnassa esiintyvien ongelmien ratkaisemiseen - arvioida opinnäytetyönsä onnistumista - esitellä opinnäytetyönsä kirjallisesti ja suullisesti	Opiskelijan on osattava - laatia opintoja kokoava tai tutkinnon jonkin osa-alueen erityisosaamista osoittava tehtäväkokonaisuus - suunnitella opinnäytetyönsä - hankkia tietoa keskeisistä lähteistä - valita tarkoituksenmukaiset työskentelymenetelmät opinnäytetyöhönsä - pyytää tarvittaessa apua opinnäytetyön laadinnassa esiintyvien ongelmien ratkaisemiseen - arvioida opinnäytetyönsä onnistumista - esitellä opinnäytetyönsä kirjallisesti ja suullisesti	Opiskelijan on osattava - • osattava suunnitella opinnäytetyönsä oman kiinnostuksensa ja ammatillisen suuntautumisensa mukaisesti - hankkia omatoimisesti tietoa keskeisistä lähteistä ja suhtautua tietoon kriittisesti - valita omatoimisesti tarkoituksenmukaiset työskentelymenetelmät opinnäytetyöhönsä ja osattava yhdistellä tutkinnon eri osa-alueiden osaamista - osattava työskennellä omatoimisesti, johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti - • itsenäisesti ratkaista opinnäytetyöhönsä liittyviä ongelmia - arvioida ja raportoida opinnäytetyön etenemistä ja sen tuloksia - arvioida opinnäytetyönsä onnistumista - • esitellä opinnäytetyönsä kirjallisesti ja suullisesti

Vapaasti valittavista opinnoista
on erillinen suunnitelma